

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra muzikologie

Ivo Přikryl

ALFONS JINDRA

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. Ingrid Silná, Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a uvedl v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použil.

V Olomouci dne 24. dubna 2012

Ivo Přikryl

Mé poděkování patří PaedDr. Vlastimilu Vrubelovi a panu Jaroslavu Langerovi za poskytnutí cenných informací a za laskavé zapůjčení notových materiálů, nahrávek, všech archivních materiálů a za svolení k použití obrazové přílohy. Především pak děkuji vedoucí práce PhDr. Ingrid Silné Ph.D. za podnětné rady a trpělivost.

OBSAH

Úvod.....	5
Stav bádání.....	7
1. Životopis.....	10
1.1 Rodina.....	10
1.2 Mládí a první kroky k profesionální dráze.....	11
1.3 Období let válečných a protektorátních.....	14
1.4 Období po druhé světové válce do roku 1968.....	19
1.5 Období po roce 1968, poslední tvůrčí období.....	21
1.6 Mimohudební aktivity.....	23
2. Alfons Jindra skladatel a aranžér.....	25
2.1 První období 1928 – 1939.....	26
2.2 Druhé období 1939 – 1945.....	27
2.3 Třetí období 1945 – 1956.....	30
2.4 Čtvrté období 1956 – 1978.....	37
3. Analýza vybraných skladeb Alfonse Jindry.....	44
3.1 Abu nowas.....	44
3.2 Váš dům šel spát.....	52
3.3 Dívka k rytmu zrozená.....	56
3.4 Sentimentální.....	60
3.5 Závěr vyplývající z analýzy.....	63
Závěr.....	64
Shrnutí.....	66
Summary.....	67
Zusammenfassung.....	68
Anotace.....	69
Prameny a literatura.....	71
Použité zkratky.....	75
Přílohy.....	76
Seznam příloh.....	77

Úvod

Česká swingová, taneční a populární hudba třicátých až sedmdesátých let 20. století byla ovlivněna skladatelem, aranžérem, klarinetistou a saxofonistou Alfonsem Jindrou (28. 7. 1908 – 20. 12. 1978), vlastním jménem Alfons Jindřich Langer. Zajímám se o něj už dlouhou dobu nejen proto, že jsem klarinetista a saxofonista stejně jako on, ale především jako o rodáka z vedlejší vesnice (Čechovice u Prostějova). Na úvod je třeba také objasnit jednu důležitou věc. Hned na počátku jsem uvedl jméno Alfons Jindřich Langer (Jindřich po kmotrovi), avšak dále již o něm píši jako o Alfonsi Jindrovi, což je ale jeho pseudonym. Důvod byl v podstatě velmi jednoduchý. Hudební skladatelé a muzikanti zároveň s příjmením Langer byli v té době v Praze dva. První, námi zmíněný Alfons Jindřich Langer, který byl rodákem z Prostějova - Čechovic, a druhý, Adolf (Dolfi) Langer (1910–1986), rodák z Rejchartic u Šumperka, který ovládal dokonale hru na klarinet, klavír a akordeon, a složil několik známých skladeb, kde právě klarinety měly sólo.¹ Oba titi pánové se velmi dobře znali a Dolfi Langer přeložil texty některých skladeb Alfonse Jindry do němčiny, a to pod pseudonymy Ivo Kavan nebo Martin Trenk. Pod prvním pseudonymem přeložil do němčiny text skladby *Ty a žádná jiná – Du und keine andere*. Pod pseudonymem Martin Trenk to byly texty skladeb *Pár vzpomínek – Zauber der Nacht*, *Romance lásky – Romanze*. Z důvodu možné záměny jednoho za druhého bylo nutné nějaké odlišení vzájemné identity. Proto tedy si zvolil v roce 1939 tento pseudonym - Alfons Jindra. Nebyl to však jediný pseudonym, který Alfons Jindra používal. V době, kdy začínal s aranžováním, tak první dvě písmena křestního jména a první tři písmena příjmení dal dohromady a vznikl tak pseudonym Allan. Odtud pak název dívčího vokálního tria sestry Allanovy, o což se zasloužil pro změnu zpěvák Arnošt Kavka (1917 - 1994):

„[...] *To bylo tenkrát, když jsem vymyslel jméno pro Allanovy sestry, sestry to samozřejmě nebyly, ale první písničku a řadu dalších pro ně napsal Alfons LANger, který se jako aranžér podepisoval Allan - tak jsem je podle jeho jména pokřtil.* [...]“²

Ještě jeden, třetí pseudonym musím v této souvislosti zmínit. Alfí. Tak mu říkali jeho opravdu nejbližší, velmi dobří známí a kamarádi.

¹ Adolf Langer, skladby pro sólový klarinet: *Lehké prsty*, Bujará, (Sólový repertoár 4, Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, Praha 1957), *Zamilované klarinety*, *Polka pro čtyři klarinety* a jiné.

² Arnošt Kavka (autor neuveden):. In: *Melodie*, 1972, roč. 10, č. 3, s. 86.

„[...] *Alfi, jak jsme mu všichni říkali, byl drobný, noblesní muž s ušlechtilou tváří, mluvil tichým hlasem.*“³ Samozřejmě také jeho manželka Liny a rodina.

Veškeré rozhovory s rodinnými příslušníky, známými, kamarády ale i pamětníky Alfonse Jindry jsou zdokumentované, zapsané a jsou uloženy v mém osobním archivu. Taktéž nahrávky jsou uloženy v mém osobním počítači a starší magnetofonové kazety, které jsem dostal darem jak od PaedDr. Vrubela, tak od pana Jaroslava Langera, mám pečlivě archivovány. Rovněž faksimile dopisů a poznámek, jež se mi dostaly do rukou, jsou uloženy v mém osobním počítači.

Cílem této práce bylo sesbírat co možná nejvíce informací od žijících pamětníků a rodinných příslušníků, doplnit a poskytnout nové, dosud nezjištěné materiály k jediné publikaci o Alfonsi Jindrovi, která zatím vyšla tiskem.

Metody použité při bádání po jakýchkoliv náznacích informací o skladateli byly například tyto: srovnávání původních a zcela nových zjištěných skutečností, vyhodnocení jejich závažnosti a pravosti, komparace stylových podobností a odlišností při použití všech možných dostupných materiálů, stupeň úrovně skladatelské a aranžérské v porovnání s jinými autory. V neposlední řadě úroveň textů k písňím, nástrojové obsazení spolu s analýzou vybraných skladeb v závislosti na době vzniku, okolnostech sociálních, společenských a na dobových trendech.

.

³ Dopis PhDr. Jiřiny Fikejzové dr. Vlastimilu Vrubelovi z června 1995. Osobní archiv dr. Vrubela.

Stav bádání

Bohužel musím konstatovat, že o Alfonsi Jindrovi byla napsána pouze jedna monografie, jiné studie ani odborná literatura, věnující se tomuto hudebnímu skladateli dosud zpracovány nebyly. Důležitým pramenem pro sepsání této bakalářské práce se staly schůzky, setkání a návštěvy jeho rodinných příslušníků, žijících v Prostějově. Jeho synovec, pan Jaroslav Langer, se kterým jsem strávil při rozhovorech o Alfonsi Jindrovi mnoho hodin, sám uvedl, že Alfons Jindra byl jeho nejoblíbenější strýc. Dalším důležitým pramenem je pozůstalost, která se nachází přímo ve vlastnictví pana Jaroslava Langer.

Neméně významná osoba, se kterou jsem konzultoval řadu údajů, týkajících se Alfonse Jindry a jeho tvorby, byl Paed.Dr Vlastimil Vrabel – autor zmiňované a zatím jediné publikace o Alfonsi Jindrovi, biografie s názvem *TO BYL ALFONS JINDRA*, vydané v roce 2008.⁴ Na základě rukopisu a konceptu k této publikaci sestavil Český rozhlas Brno dva hudební pořady. První, třídílný, s názvem *Alfons Jindra - Muž k rytmu zrozený* s průvodním slovem Přemysla Hniličky byl vysílán už v roce 1998.⁵ Druhý, šestidílný, s názvem *Alfons Jindra* s průvodním slovem hudebního redaktora Maxe Wittmanna byl vysílán v roce 2008.⁶

Alfons Jindra za celý svůj život zkomponoval více než 250 skladeb. K některým z nich dokonce napsal i vlastní texty, a to nejen české, ale i německé. Převážná většina z nich je zaregistrována pod Ochranným svazem autorským. Neexistuje ovšem žádná studie ani publikace, zabývající se analýzami skladeb Alfonse Jindry. V autografech nebo tiskem vyšla většina jeho děl. V Hudebním oddělení Moravské zemské knihovny v Brně, v hudebním oddělení Moravského muzea v Brně, ve Státní knihovně v Praze a jinde jsou sice nahrávky nebo partitury těchto skladeb uloženy, taktéž ve fonotékách a archivech rozhlasů a televize by se dala spousta děl jistě dohledat, jako například v Gramoarchivu Českého rozhlasu v Praze, katalogu firmy Supraphon music a. s. v Praze, Českém rozhlase Brno, Olomouci, Ostravě atd. Taktéž mezi sběrateli not, partitur a nahrávek – gramodesek, ale hlavně u Ochranného svazu autorského v Praze (OSA). Nahrávky a noty pronikly i do zahraničí, kde byl Alfons Jindra také ceněn a uznáván. V Americe a v Anglii jej nazývali

⁴ Vrabel, Vlastimil: *To byl Alfons Jindra*. 1. vyd. Kostelec na Hané: Vydavatelství Jola, 2008.

⁵ Hudební magazín - *Alfons Jindra - Muž k rytmu zrozený* (1998).

Portrét českého skladatele swingové a taneční hudby let třicátých až sedmdesátých. Připravil a uváděl Přemysl Hnilička. Nastudoval Český rozhlas Brno v roce 1998. Premiéra červenec - srpen 1998.

⁶ *Notes, Alfons Jindra*. Premiéra červenec - srpen 2008, šestidílný cyklus Českého rozhlasu Brno (2008). Uváděl Max Wittmann, pořad připravil Gabriel Gössel.

novým Rudolfem Frimlem,⁷ nebo také českým Cole Porterem. S respektem se o něm vyjadřovali takoví hudebníci a hudební odborníci jako byli například PhDr. Lubomír Dorůžka (1924), kapelník Gustav Brom (1921–1995), Karel Vlach (1911–1986), hudební skladatelé Miloslav Ducháč (1924–2008), Ladislav Kozderka (1913–1999), Zdeněk Petr (1919–1994) např. i spisovatel František Kožík (1909–1997), který si od své literární tvorby občas zabrousil do světa populární hudby jako textař i libretista. Texty pro Alfonse Jindru psali PhDr. Jiřina Fikejzová (1927), Vladimír Dvořák (1925–1999), Jaroslav Moravec (1917–1954), Vilda Dubský (1916–1974), Jiří Aplt (1917–1990), Jiří Voldán (1901–1985), Zbyšek Malý (1938–2000), Karel Kozel (1914–1983), Miroslav Zikán, Ivo Fischer (1924), Václav Fischer (1926), Eduard Krečmar (1942), Zdeněk Borovec (1932–2001) a další. Jeho skladby interpretovaly orchestry Karla Vlacha, Gustava Broma, Dalibora Brázdy (1921–2005), Josefa (Joe) Venclů (?–1967), Eduarda Parmy, Jiřího Sternwalda (1910–2007) a z těch starších například R. A. Dvorského, Ladislava Habarta (1914–2000), Harryho Hardena (1901–?), Harryho Ostena – od roku 1938 orchestr Jaroslava Maliny (1912–1988), Willyho Stecha, Emila Ludvíka (1917–2007), Slávy Kunsta (1928) a dalších.

Ze zpěváků, kteří měli jeho písně v repertoáru můžeme jmenovat například Inku Zemánkovou (1915–2000), Jiřinu Salačovou (1920–1991), Zdenku Vincíkovou (1917–1971), Vlastu Průchovou (1926–2006), Yvettu Simonovou (1928), Ladku Kozderkovou (1949–1986), Juditu Čerovskou (1929–2001), Petru Janů (1952), Evu Pilarovou (1939), Helenu Vondráčkovou (1947), Arnošta Kavku (1917–1994), Rudolfa Cortése (1921–1986), Richarda Adama (1930), Milana Chladila (1931–1984), Milana Martina, Jiřího Vašíčka (1933–2001), Jaromíra Mayera (1943), Josefa Zímu (1932), Karla Hálu (1933–2008), Karla Štědrého (1937), Waldemara Matušku (1932–2009), Karla Gotta (1939) a jiné.

Řada skladeb vyšla tiskem ve vydavatelstvích, jak u nás za první republiky, za války a po válce, tak i v zahraničí. Notové přílohy a reklamy na ně byly dokonce součástí levných detektivek, které si bylo možno koupit v nádražních trafikách v poválečné Anglii. Publikací, patřících do hudebně historických prací, pojednávajících byť jen okrajově o Alfonsi Jindrovi a zabývajících se rámcovou charakteristikou doby, ve které žil není mnoho. Vhodným zdrojem informací je určitě Kotkova kniha *Dějiny české populární*

⁷Rudolf Friml (1879–1972), pseudonym Roderich Freeman, skladatel, klavírista, v roce 1904 doprovázel houslistu Jana Kubelíka v Americe, kam v roce 1906 přesídlil natrvalo, získal občanství a strávil tam zbytek života. Úspěšný autor operet a hudby k filmům. *Firefly* (Světluška, 1912), *Rose Marie* (1916), *Oslí serenáda* (Donkey serenade, 1937), *Indian Love Call* (Indiánská píseň lásky).

hudby a zpěvu (1918–1968)⁸, nebo Kronika české synkopy díl II. (1939–1961)⁹ od autorů J. Kotek a J. Hořec. Obě tyto publikace se vhodně doplňují a dokreslují dobu, ve které Alfons Jindra žil. Také odborné časopisy, ale i denní tisk publikoval několik článků a rozhovorů s Alfonsem Jindrou. Mohu jmenovat například Melodii, Štafetu, Hudbu pro radost, Mladý svět, Gramorevue, Ostravský večerník, Jazz, Týdeník rozhlas a jiné.

Heslo Alfons Jindra můžeme vyhledat v on - line slovnících na internetu, ale i v příslušné knižní podobě. Jsou to například Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby¹⁰, Český hudební slovník osob a institucí¹¹, dalším internetovým zdrojem byly Stránky věnované české a slovenské taneční hudbě 30. a 40. let.¹² Bližší informace, zabývající se hlouběji jeho tvorbou nebo životem však nikde nenajdeme.

⁸ Kotek, Josef: Dějiny české populární hudby a zpěvu (1918 - 1968). 1. vyd. Praha: Academia, 1998.

⁹ Kotek, Josef - Hořec, Jaromír: Kronika české synkopy. Díl II. 1939 - 1961. 1.vyd. Praha: Supraphon, 1990.

¹⁰ Matzner, A. – Poledňák, I. – Wasserberger, I.: Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby 3. Praha: Supraphon, 1990.

¹¹ Dostupné z:

http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2579 [cit. 2012-01-08].

¹² Dostupné z: <http://www.cs-retromusic.net/> [cit. 2012-02-13].

1. ŽIVOTOPIS

1.1 Rodina

Rodové kořeny skladatele Alfonse Jindry sahají do okolí Konicka, což je oblast, vzdálená asi třicet kilometrů severozápadně od Prostějova. Jeho otec, Josef Langer (1875 - 1954)¹³ se narodil v Ptenském Dvorku nedaleko městečka Konice, stejně jako jeho dědeček František Langer (1834-?) a pradědeček Tomáš Langer.¹⁴ Babička jménem Karolina se narodila ve Stínavě.¹⁵ Skladatelova matka Marianna Chromcová (1872-1949)¹⁶ se narodila v Kandii (dnes součást obce Laškov). Rodiče Alfonse Jindry byli oddáni v kostele Andělů Strážných na Stražisku.¹⁷

Alfons Jindra (28. 7. 1908–20. 12. 1978) se narodil jako čtvrté z pěti dětí Františka a Marianny Langerových v Čechovicích u Prostějova a po kmotrovi přijal jméno Jindřich. Pocházel z řemeslnické rodiny, jeho otec byl vyučený švec. Toto řemeslo mu patrně příliš finančně nevynášelo, proto si pronajal zřejmě ještě v Ptenském Dvorku hospodu. Kromě toho hrál velmi dobře na harmoniku - heligonku¹⁸ a zpříjemňoval tímto nástrojem svým kamarádům neradostné chvíle na italské frontě, kam musel po vypuknutí první světové války narukovat.¹⁹

Vztah k hudbě neměl jen jeho otec Josef Langer, ale také jeho matka Mariana, která velmi ráda zpívala. Rovněž sestry Alfonse Jindry Matylda (1896–1990) a Marie (1910–1991) se učily hrát na housle. Hudba však pro ně byla jen okrajovou záležitostí.

Mnohem blíž k hudbě měli jeho bratři Josef (13. 4. 1901–7. 3. 1975) a František (2. 6. 1906–26. 9. 1981). Starší Josef, který se vyučil zámečníkem sice pracoval v prostějovské továrně Wikov, ale při své profesi dokázal zvládnout hru na housle, violoncello a tenorsaxofon. Narukoval k posádkové hudbě do Hranic na Moravě, kde s ním

¹³ Moravský zemský archiv Brno (dále MZA), fond E 67 matrika sign. 9692.

¹⁴ František Langer, syn Tomáše Langer, podruha na Dvorku a Antonie, dcery Josefa Kroutila, familanta na Dvorku. Výpis z matriky narozených a pokřtěných. Viz soukromý archiv J. Langer.

¹⁵ Dcera Jiřího Hrubého ze Stínavy. Oddavkový list z 3. 5. 1898 ze Stražiska. Viz soukromý archiv J. Langer.

¹⁶ Otec Marianny, Jan Chromec byl domkař v Kandii, syn Františka Chromce, domkaře tamtéž a jeho manželky Anny rozené Strakové, dcery Jana Straky, domkaře ze Ptenského Dvorka. Matka Mariany Cecilie byla dcera Konstantina Růžičky, zahradníka v Stražisku a jeho manželky Anny, rozené Kalvodové, dcery Františka Kalvody, hostinského ze Stražiska. Viz rodný a křestní list Marianny Chromcové, archiv Jaroslava Langer.

¹⁷ Oddavkový list z 3. 5. 1898 ze Stražiska. Viz soukromý archiv Jaroslava Langer.

¹⁸ Knoflíková diatonická tahací harmonika se zesílenými basy.

¹⁹ V rodině se traduje, že po válce si jel pro novou harmoniku, heligonku do Brna, a aby si ji náležitě vyzkoušel, tak při zpáteční cestě z Brna domů na ni ve vlaku vyhrával. Spolucestujícím se jeho hra tak líbila, že každý z nich mu dal za jeho vyhrávání nějaký ten drobný peníz. Nakonec těch peněz bylo tolik, že celý obnos mu uhradil nejen cestu vlakem do Brna a zpět, ale také cenu za harmoniku. Viz To byl Alfons Jindra.

údajně sloužil i hudební skladatel Karel Vacek. Po ukončení vojenské prezenční služby se k profesi zámečníka už nevrátil, a dal se na dráhu profesionálního hudebníka, ke které mu dopomohl jeho nadřízený, kapelník Walter Schacht.

Bratr Alfonse Jindry František měl vrozenou zrakovou vadu a proto navštěvoval brněnský slepecký ústav, kde se vyučil ladičem pian. O hudbu měl však hlubší zájem. Pokračoval v externím studiu na brněnské konzervatoři, a to ve hře na housle, klavír a varhany, kde se za doby svého studia setkával s Leošem Janáčkem. Své studium zakončil před státní zkušební komisí, sestavenou z profesorů brněnské konzervatoře, a získal tak titul státně zkoušený učitel hudby.²⁰ Poté učil František Langer hru na harmoniku, housle a klavír, nejdříve soukromě a později na Hudební škole v Prostějově. Také dva z jeho synů si zvolili hudební dráhu, i když každý z nich jiným způsobem. Starší syn Jaroslav se vyučil řemeslu, kterému se tenkrát říkalo klavírník. V této své profesi byl tak dokonale zručný, protože nejen ladil, opravoval, ale dokonce i restauroval historické klavíry. Jeden z těchto klavírů jím opravovaných patřil hudebnímu skladateli Antonínu Dvořákovi a druhý, čtvrttónový klavír, vlastnil skladatel Alois Hába. Mladší syn Miroslav (1945–2010) si zvolil dráhu koncertního klavíristy a působil jako docent na HAMU v Praze.

1.2 Mládí a první kroky k profesionální dráze

Základy hudebního vzdělávání získával Alfons Jindra již v dětském věku. Tak, jako většina tehdejších hudebníků, začal i Alfons Jindra hrou na housle. Jeho učitelem byl Josef Hampel, vyučující soukromě hudbu v Prostějově.²¹ Díky vlastní pili, podpořené talentem a osobností učitele, se Alfons Jindra již v patnácti letech stal nejmladším členem Orchestrálního sdružení v Prostějově, řízeného Vladimírem Ambrosem.²² Základy klavírní hry získával u učitelky Boženy Procházkové, která působila na tehdejší Městské hudební a zpěvní škole. Na klarinet se učil u čechovického muzikanta a kapelníka Aloise Vaňka, jehož kapela byla známá v širokém okolí. Po absolvování základního školního vzdělání jej rodiče dali do učení k prostějovské železářské firmě Zahradník. Navzdory jejich přání měl Alfons Jindra jiné představy o budoucnosti. Místo účetního, které v té době zastával, je

²⁰ Rozhovor s Jaroslavem Langrem ze dne 11. 2. 2012.

²¹ Soukromá hudební škola v Prostějově, vedená Josefem Jamborem a Josefem Hamplem, patrně vznikla po první světové válce a byla od 1. září 1927 zrušena. Bylo tak učiněno na základě oficiální stížnosti Městské hudební a pěvecké školy v Prostějově ze dne 25. srpna 1927. Jmenování neměli povolení k provozování soukromé hudební školy a nemohli vystupovat ani jako učitelé hudby. Podle vyšetřování měl jen Josef Hampl 60-70 žáků, ale tehdejší živnostenský zákon povoloval maximální počet 5 žáků. Fond Okresní úřad Prostějov, živnostenské záležitosti -1929, inv. č. 5479, signatura 20620.

²² Alfons Jindra vzpomíná (autor neuveden), In: Štafeta, č. 4, rok 1973, str. 21.

určitě nenaplnňovaly. Zájem o hudbu u něj zcela převažoval. K hudební dráze ho přivedl starší bratr Josef, který se už v té době živil jako profesionální hudebník. Sám hrál na violoncello a saxofon. Byl to právě on, kdo tehdy osmnáctiletému Alfonsovi nabídnul možnost hrát v salonním orchestru vídeňského obsazení, který účinkoval v zimní zahradě prvotřídního bratislavského hotelu Carlton. V tomto orchestru hrál na akordeon. Na tento svůj první kontakt s prostředím profesionálních muzikantů vzpomínal s úsměvem a jistou dávkou nadsázky. Váže se k němu ovšem ještě jedna vzpomínka, podle které mu bratr Josef, který spolu s kapelníkem Walterem Schachtem v tu dobu už jezdil po Evropě, poslal z Jugoslávie saxofon se spoustou pokynů a požadavků, co všechno se musí pro začátek naučit. Mimo jiné také hrát na klarinet. Zda je pravdivá první, nebo druhá verze není až tak podstatné, důležité však je, že svou budoucnost od tohoto okamžiku spojil již natrvalo s hudbou.

Ve svých vzpomínkách Alfons Jindra uvádí, že po působení v Bratislavě následovalo další turné po Evropě. Nejdříve podepsali tříměsíční angažmá v Rakousku (to bylo v roce 1926, nebylo mu ještě ani osmnáct roků) a hrávali v letovisku Pörschach am Wörtersee, pak se vrátili zpět do Bratislavy, ale koncem roku 1927 podepsali spolu s ostatními členy souboru novou smlouvu do kabaretu *Libelle* v Magdeburgu, kde ale vystupovali až od roku 1928. Zpočátku pro něj nebylo vůbec jednoduché doprovázet takovou spoustu varietních čísel. Během pár dnů se však orchestr a účinkující sehráli a vše probíhalo bez problémů. Mimo tento doprovodný program orchestr hrál i k tanci a využil naplno své dixilendové obsazení a interpretační umění jednotlivých členů.²³

Orchestrů a různých hudebních seskupení, se kterými hrával profesionálně Alfons Jindra bylo hned několik. První kapela se jmenovala *BROADWAY BOYS*,²⁴ potom *SCHACHT-LANGER'S SYNCOPATED ORCHESTRA*²⁵ a nakonec *LANGER'S BROS ORCHESTRA*.²⁶ Tento poslední název vznikl v přístavním městě Hamburku (v roce 1928), kde si bratři Langerové založili svůj vlastní orchestr. Z Hamburku se vydali na turné po Německu (1928 – 1931), kde hráli v následujících městech a podnicích:

Hamburg – Trocadero, Cafe Siegler, Scala-Kabarett (dvakrát), Berlín – Fraun-Kabarett, Leipzig – Pavillon (dvakrát), Magdeburg – Libelle Kabarett, Cafe Hozo (dvakrát), Swinemünde – Kurhaus (1929), Braunschweig – Brünnings-Saalbau (dvakrát), Insel Helgoland – Casino.

V letech 1931 – 1933 cestovali po Holandsku a navštívili tato města a podniky:

²³ Údaje poskytl Jaroslav Langer ze svého soukromého archivu.

²⁴ Viz příloha č. 2.

²⁵ Viz příloha č. 3.

²⁶ Viz příloha č. 4.

Den Haag – Grandhotel Central, Tabaris, Rotterdam – Cafe Caland (dvakrát), Amsterdam – Bellevue (dvakrát), Lido, Scheveningen – Palermo, Vlissingen – Britannia Hotel, Arnhem – Royal, Hilversum – Radio (pětkrát).

Během let 1934–1936 navštívili postupně Švýcarsko, Rakousko, Norsko, Švédsko a bylo to v těchto městech a podnicích:

Bern – Kursaal-Schönzli, Zürich – Terrasse-Cafe, Pörschach am Wörthersee – Hotel Werzer, Oslo – Grandhotel, Karlstad – Stadshotellet (dvakrát).

Mezitím občas zajížděl Alfons Jindra pochopitelně i domů, do bývalého Československa. Tam měli několik možností, kde prezentovat se svou kapelou *LANGER'S BROS ORCHESTRA* nabyté zkušenosti a repertoár ze zahraničí. Bylo to mimo jiné v Praze – Esplanade Hotel, Boccaccio Grand Hotel Steiner, Urban Grill (třikrát), Jáchymov – Radium Palace Hotel (dvakrát), Moravské Ostravě – Boccaccio (dvakrát) a Luhačovicích – Alexandria Hotel (dvakrát).

Alfons Jindra nezůstal na svých cestách osamocen, našel si během turné po Evropě životní partnerku. Byla to Holanďanka a seznámili se v Amsterdamu při turné po Holandsku v letech 1931 – 1933. Její původní holandské jméno bylo Cellina Leonarda Clasina de Vries, po sňatku s Alfonsem Jindrou se oficiálně jmenovala Celina Langerová – Jindrová, ale nikdo v rodině a mezi přáteli jí neřekl jinak než Liny. „[...] *Jeho výrazná temperamentní žena Liny s obrovským smyslem pro humor mně byla milá hned při prvním setkání.*“²⁷ Alfons Jindra se ženil v Praze 3. srpna 1935²⁸ a byla to svatba dvojí, protože ji měl společně se svým bratrem Josefem. Ten si vzal za manželku také Holanďanku, jmenovala se Clasina Johanna van den Andel a seznámili se s Josefem v Rotterdamu. Josef pobýval do roku 1934 v Moravské Ostravě, po svatbě se přestěhoval do Prahy a společně s bratrem Alfonsem bydleli na Žižkově v Dvořákově ulici (Alfons v čísle 21, Josef v čísle 25). Žižkovák byl tehdy i Karel Vlach, bydlel nedaleko obou bratrů a byl i jedním ze svatebních hostů. S Alfonsem Jindrou se potkali poprvé v roce 1934, oba se stali velmi dobrými přáteli a často se také navštěvovali. To se záhy projevilo i v profesionální oblasti, kdy Alfons Jindra skládal a aranžoval přednostně pro orchestr Karla Vlacha. Liny jako cizinka, žijící se svým manželem v Československu, to neměla ze začátku vůbec jednoduché. Často žili odloučení, Liny buď v Praze nebo v Holandsku, Alfons Jindra na turné s kapelou po Evropě. Svoje první kroky po boku manžela komentovala Liny mimo jiné takto:

²⁷ Dopis PhDr. Jiřiny Fikejzové dr. Vlastimilu Vrubelovi z června 1995. Osobní archiv dr. Vrubela.

²⁸ Viz příloha č. 7.

„Já jsem se hodně kamarádila s paní Vlachovou. Ta ale neuměla německy, nebo něco takového, tak jsem se musela učit já česky. No, někdy z toho byla docela legrace.“²⁹
„[...] Rodilá Holanďanka, ovládá němčinu, angličtinu, domluví se francouzsky – jen s češtinou má občas potíže dodnes, i když u nás žije už tolik let. Když si není jistá, zda je správně dvě rohlíky nebo dva rohlíky, koupí tři.“³⁰

Manželství zůstalo bezdětné a Liny zemřela v Praze v roce 1999 ve věku 85 let. Svého manžela přežila o 21 roků.

Poslední turné bratří Langerů, po Anglii a Skotsku, se uskutečnilo roku 1939, krátce před německou okupací zbytku naší republiky. Bratři Langerové však tentokrát nejeli sami, ale byli součástí dvacetičtyř členného uměleckého souboru s nastudovaným revuálním programem nazvaným MÁ VLAST, v Anglii uváděným pod názvem CINEMA STAGE SHOW. Cílem a hlavním záměrem celého turné měla být propagace československého státu, jeho zvyků, tradic a kultury. Celý soubor včetně muzikantů vystupoval mimo jiné v moravských folklórních krojích a navštívili postupně Londýn, Glasgow, Edinburgh, Newcastle a Bolton. Z Anglie pak s tímto programem měli pokračovat až do USA, kde se chystala světová průmyslová výstava na Long Islandu v New Yorku, ale vzhledem ke zhoršující se celkové politické situaci, a to nejen v Evropě, z turné do USA sešlo. Celý soubor se proto vrátil domů, už do Protektorátu Čechy a Morava. Oba bratři Langerové sice přemýšleli o možnosti zůstat v Anglii a nevrátit se zpět do okleštěného Československa, ale protože by byli v Anglii cizími státními příslušníky, museli by podle tamních tehdy platných nařízení vstoupit do legií. Opět, jako již poněkolkáté předtím i potom dostala přednost láska k muzice.

1.3 Období let válečných a protektorátních

Po návratu z Anglie zůstali už oba bratři Langerové, Alfons i Josef, natrvalo v Praze. Angažmá jim nabídnul známý kapelník a hudební skladatel Jiří Sternwald (1910–2007),³¹ se kterým pak absolvovali několik lázeňských sezon, mimo jiné i v Lázních Bělohrad. Jiří Sternwald vzpomínal:

²⁹ Rozhovor Ivana Štědrého s paní Linny Langerovou pro rádio Echo na magnetofonovém pásku. Rok 1994. Osobní archiv Jaroslava Langerá.

³⁰ Dopis PhDr. Jiřiny Fikejzové dr. Vlastimilu Vrubelovi z června 1995. Osobní archiv dr. Vrubela.

³¹ Hudební skladatel, dirigent, vystudoval pražskou konzervatoř obor housle a skladba (O. Šín, J. Kříčka). Skládal filmovou hudbu, spolupracoval s režiséry Martinem Fričem, Alfredem Radokem a mnoha jinými. Působil také v orchestru divadla Vlasty Buriana, s Jaroslavem Ježkem v Osvobozeném divadle Voskovce a Wericha, v Divadle E. F. Buriana a mnoha jiných. Viz Čeští skladatelé současnosti. Viz příloha č. 8.

„Když jsem účinkoval se svým orchestrem v Lázních Bělohrad, potřeboval jsem ještě dva hudebníky, kteří ovládají koncertní poslechovou hudbu, ale též hudbu taneční. Tenkrát mně p. Vacek z umělecké agentury upozornil právě na Alfonse a Josefa Langer, kteří sice žijí v Anglii, ale prý by se asi chtěli vrátit domů do Prahy. Splňují moje požadavky a jestli mám zájem, že jim napíše. Již za několik dnů přišel mi telegram z Londýna: Angagement do Bělohradu přijímáme. Stop Langers. Mám jej dosud schován.

Alfi hrál housle, klarinet i alt saxofon a Josef violoncello a tenorsaxofon. Mimo to hráli dobře, takže pro můj orchestr to byla skutečně vydatná posila. Myslím, že se jim toto lázeňské angažmá docela líbilo. Přijeli tam i se svými manželkami, které byly velice společenské a jelikož i ostatní členové orchestru měli určitou úroveň a též smysl pro humor, byla to skutečně dobrá parta. Ve volném čase jsme jezdili na krásné výlety do okolí, ale též do Krkonoš. Snad denně za pěkného počasí jsme navštěvovali rybník Pardoubek – tenkrát s nevídaně čistou, čistou vodou a kouzelným plavčíkem. Já měl ještě navíc takový dobrý pocit, že se všichni na to večerní účinkování vlastně těší. Všechny tyto příjemnosti byly u mne znásobeny ještě tím, že jsme si s Alfim dobře rozuměli i v debatách o hudbě vůbec. S tímto orchestrem jsme si ještě několikrát zahráli v Praze a to v čs. rozhlasu.“³²

Mezitím hráli také v různých pražských podnicích. „Někdy jsem měl pocit, že ta šumárna už nikdy neskončí. Přijeli jsme z lázní do Prahy a začlo to znova. Autoklub, SIA, Beseda, Peněžníci, Společenský klub, Agrárníci – a my jsme hráli.“³³

Jiří Sternwald patří mezi skladatele, kteří si psali nejen písně, ale i texty. Tento jev není příliš častý, zato však cenný co do osobitosti hudebního a slovního výrazu. Písníčky z jeho divadelních her a filmů jsou velmi sourodé. V těchto dvou sférách, divadelní a filmové, se nacházelo po většinu autorského života Jiřího Sternwalda těžiště jeho tvorby.

Kromě toho si Alfons Jindra rozšiřoval vzdělání v oboru houslové hry u prof. Bedřicha Voldana, který vyučoval na pražské konzervatoři. Důležitou roli v jeho životě sehrála spolupráce s R. A. Dvorským (1899–1966)³⁴, jejíž začátky se datují někdy mezi léty 1933 – 1934. Oba se vzájemně uznávali a posléze vznikl mezi nimi přátelský vztah.

³² Dopis Jiřího Sternwalda dr. Vrbelovi ze dne 14. 12. 1998. Osobní archiv dr. Vrubela.

³³ Sternwald, Jiří: Plná náruč vzpomínek aneb Celý život s hudbou, divadlem a filmem. In: Týdeník rozhlas, 1996, č. 7, s. 23.

³⁴ Rudolf Antonín Dvorský, rodák ze Dvora Králové nad Labem (24. března 1899), zpěvák, skladatel, textař, herec, kapelník stejnojmenného orchestru (pěvecké skupiny Melody Makers 1925-1929 a Melody Boys 1929-1945), majitel hudebního vydavatelství (Nakladatelství R. A. Dvorský, Praha II.Klimentská 36), po komunistickém převratu 1948 se pokusil neúspěšně emigrovat, strávil tři roky ve vězení (1953-1956), poté žil v ústraní a prosazoval se více jako skladatel. Zemřel v Praze 2. srpna 1966.

Přes R. A. Dvorského se Alfons Jindra mimo jiné seznámil s hudebním skladatelem Zdeňkem Petrem (1919–1994).³⁵ Zdeněk Petr vzpomínal:

*„Seznámili jsme se brzy poté, co jsem 1. prosince 1939 vstoupil do zaměstnání ke známému dirigentu, zpěvákovi a nakladateli R. A. Dvorskému. Alfons Jindra patřil k předním autorům jeho edice a byl tenkrát také jediný ze skladatelů české taneční hudby, jehož několik písní vyšlo tiskem v londýnském nakladatelství Atheneum. Naše pracovní vztahy přešly v krátké době v přátelství, jehož charakter daleko přerostl nejen hudební oblast, která nás nejdříve spojila, nýbrž i hudbu jako celek.“*³⁶ Zdeněk Petr k profesionálnímu hraní a komponování Alfonse Jindry dále poznamenal: *„Pozoruhodné bylo to, že ačkoliv Alfons Langer strávil velkou část svého života v nočních podnicích, zůstal nedotčen zápornými vlivy tohoto prostředí.“*³⁷

Protektorátní ovzduší a göbbelsovská antijazzová propaganda však nepřály našemu českému jazzu ani taneční hudbě. Ladislav Kozderka (1913–1999)³⁸ vzpomíná, jak protektorátní úřady nařizovaly našim orchestrům mimo jiné to, že poměr skladeb německých autorů musí převažovat nad poměrem skladeb českých autorů v repertoáru. Nejen okupační úřady, ale i naši přísluhovači tehdejšímu režimu znepríjemňovali život umělcům. Nejhorší pověst si získal za dobu své protektorátní existence časopis *Árijský boj*. Napadal všechny, kteří buď byli sami židé, především skladatele, textaře a herce, například Karla Ančerla, Karla Bergmanna, Emila Františka Buriana, Bedřicha Weisse,³⁹ nebo měli některého ze svých rodinných příslušníků židovského původu jako například Jára Pospíšil, Adolf – Dolfi Langer, Oldřich Nový. Pozornosti tohoto časopisu neušla ani tehdejší oblast naší populární hudby a jazzu. Způsob vyjadřování se na toto téma byl místy až nevybíravý. I přes tento odpor protektorátní vlády se dařilo československou hudební produkci úspěšně šířit mezi posluchače a tím povzbuzovat nacionální hrdost a zmírňovat morální úpadek českého národa. Na tuto dobu vzpomínala např. Jiřina Fikejzová:

³⁵ Hudební skladatel, režisér a dramaturg Československého rozhlasu, dirigent. Autor hudební komedie *Sto dukátů za Juana* (1953) společně s textařem Vladimírem Dvořákem. Těsně po válce pracoval ve vydavatelství R. A. Dvorského, kde měl na starosti redakční záležitosti a úpravy skladeb. Viz *Hudba přítelkyně*.

³⁶ Dopis Zdeňka Petra dr. Vrubelovi ze dne 23. července 1994. Osobní archiv dr. Vrubela.

³⁷ Petr, Zdeněk: *Hudba přítelkyně*, s. 65.

³⁸ Ladislav Kozderka. Hudební skladatel, klavírista, dirigent Brněnského estrádního rozhlasového orchestru (Bero) a hudební redaktor Českého rozhlasu Brno. Žák Václava Kaprála na brněnské konzervatoři. Viz *Čeští skladatelé současnosti*.

³⁹ Bedřich-Frček Weiss (1919 – 1944), aranžér orchestrů Karla Vlacha a Emanuela Ludvíka, houslista, trumpetista, klarinetista a saxofonista židovského původu. V koncentračním táboře Terezín založil hudební formace *Jazz-Quintet Weiss* (1941), *Ghetto swingers* (1943), tajně psal a posílal velmi kvalitní a ceněná aranžmá různým orchestrům do Protektorátu, zemřel v koncentračním táboře Osvětim. Viz Kotek, Josef. *Dějiny populární hudby*.

„[...] Když jsem si jako studentka kupovala za korunu populární písničky, které jsem slychala z rádia – malý dvoustránkový výtisk obsahoval melodickou linku s kytarovými značkami a podloženým textem – ani ve snu mě nenapadlo, že jednou osobně poznám Alfonse Jindru, Bedřicha Nikodema, Leopolda Korbaře – jejich šlágry nám hráli v tanečních. Taneční hodiny Reálného gymnasia v Lounech byly povoleny jen jako výuka, jinak se na veřejnosti tančit nesmělo, byla válka a okupanti ve své obludné logice tvrdili, že udatní němečtí vojáci na všech frontách obětují životy i za nás, za Protektorát Böhmen und Mähren, počesku neomylně, všestcky, Protentokrát.“⁴⁰

Do hudební činnosti Alfonse Jindry a nejen jeho začaly nepříjemně zasahovat již výše zmíněné okolnosti, ale také klima tehdejšího protektorátního ovzduší, závislé do velké míry na válečných událostech, nepříznivě se vyvíjejících pro německou armádu. Protože bylo nutno pro fungování válečného průmyslu zajistit stále větší množství pracovních sil, postihlo totální nasazení i umělce.

Mnozí z nich ale měli štěstí, jelikož v té době působil v Praze kapelník, pianista a skladatel Willi Stech (1905–1979), který řídil v letech 1944–1945 *Deutsches Unterhaltungs - und Tanzorchester, Německý taneční a zábavní orchestr* v Praze. Tajemník, manažer či agent tohoto rozhlasového hudebního tělesa, jistý pan Safronoff zprostředkovával angažmá i českým hudebníkům a tím pádem je zachránil před totálním nasazením na nucené práce v Německu. Tento orchestr prý vznikl na přímý pokyn říšského ministra propagandy Dr. Josefa Göbbelse, který reagoval na zjištění, že němečtí váleční piloti poslouchají americký jazz a taneční hudbu při plnění svých bojových misí. Za pomoci odborníků byl sestaven orchestr z nejlepších jazzových hudebníků a hráčů na smyčcové nástroje, jehož vedením byl na počátku, ještě při působení v Berlíně pověřen známý skladatel Franz Grothe. Ten se stal po přestěhování orchestru z bezpečnostních důvodů do Prahy dramaturgem a na jeho místo nastoupil již výše zmíněný Willy Stech. Pověst české taneční hudby se tehdy po celé Evropě těšila velice dobré pověsti a to neušlo pozornosti manažerů Německého tanečního a zábavního orchestru v Praze. Z tohoto důvodu byl požádán R. A. Dvorský, jako tehdy nejznámější propagátor dobové populární hudby, kapelník, zpěvák orchestru *Melody Boys* a majitel vydavatelství o pomoc při aranžování a poskytnutí notového materiálu. Dvorský se chopil šance a využil tuto nabídku, která znamenala vynětí z totálního nasazení pro celé jeho vydavatelství. Alfons Jindra a Zdeněk Petr měli to štěstí, že padla volba na ně a zaranžovali několik partitur českých písniček pro tento orchestr. Zdeněk Petr později vzpomínal:

⁴⁰ Fikejzová, Jiřina: Povolání textařka, s. 79.

„Ze zvědavosti jsem se šel podívat do rozhlasového studia v Karlíně, kde orchestr natáčel, na zkoušku jedné ze svých partitur. Kytarista Ladislav Čerpl, který v orchestru vypomáhal řekl při poslechu: „To zní výborně, to je úplný Glenn Miller!“ Strnul jsem strachem, ale Láďa mě ujistil, že tady se mluví normálně, že to všechno nejsou žádní nacisté, nýbrž muzikanti, kteří znají americkou hudbu a jsou rádi, že nemusí na frontu. Na jediného prý si dávají pozor, a to je harmonikář Albert Vossen, když jsem ho uviděl, přiznal jsem, že asi vědí proč. Byli to opravdu znamenití hráči, po válce se jeden z nich, trombonista Willy Berking, stal dramaturgem taneční hudby v západoněmeckém rozhlase. Smutnou tečkou za touto kapitolou je skutečnost, že jeden z nejlepších členů orchestru, plachý, útlý houslista Kurt Henneberg zemřel při pražském květnovém povstání, zasažen zřejmě zbloudilou kulkou.“⁴¹

V této souvislosti se musím ještě krátce zmínit o orchestru stanice *Interradia*. Nacisté pro potřeby tohoto krátkovlnného vysílače, zaměřeného na Jižní Ameriku a spojenecké armády vyloďující se ve Francii a Itálii, využili řadu schopných československých hudebníků, uvolněných za tímto účelem z totálního nasazení. Z nich sestavený studiový nahrávací orchestr pod vedením trombonisty Jana Číže (hrál mimo jiné také v orchestru Jaroslava Maliny) produkoval taneční hudbu odpovídající západnímu standardu a vkusu. Mezi aranžéry patřil také Kamil Běhounek.

Válka se pomalu ale jistě blížila nezadržitelně ke svému konci a změnila nenávratně osudy všech, i našich umělců a hudebníků. Alfons Jindra se s manželkou, stejně jako bratr Josef ještě za protektorátu přestěhovali do Benediktské ulice č. 11 v Praze. Tam měli obě rodiny v činžovním domě malé garsonky.

Rodiče Alfonse Jindry bydleli až do roku 1942 v Prostějově, v ulici Sádky 22. Někdy kolem roku 1942 přijali nabídku své nejmladší dcery Marie a od tohoto roku bydleli v městečku Konici. Tam je v jejich společném rodinném domku také Alfons a Josef se svými manželkami krátce po válce navštívili. Na toto setkání obou bratrů se dochovalo vzpomínání neteře Alfonse Jindry Jitky Krampolové, která bydlela tenkrát ještě jako dítě s rodiči a prarodiči v Konici. Dr. Vrbelovi adresovala písemnou vzpomínku:

„Brzy po skončení války, v červenci 1945 se moji rodiče a ti jejich Pražáci vydali na starých jízdních kolech, která našli pohozena prchajícími německými vojáky v příkopu, na výlet do jeskyní Macochy. Přes veškeré peripetie spojené s cyklistickým výletem a jízdou po prašných cestách, včetně oprav píchlých duší, se vrátili pozdě večer pořádně unaveni, ale veselí a spokojení, navíc opojeni krásnou krajinou a mírovou atmosférou. Pozůstatky války však viděli všude, zejména ve vypálené obci Javoříčko, kterou na výletě nemohli

⁴¹ Petr, Zdeněk: *Hudba přítelkyně*, s. 45-46.

*minout. A přes veškerou únavu z výletu se hned druhý den vydali na pout' ke svatému Liborkovi do Jesence a navštívili také místní hospodu pod kostelem. Tam na taneční zábavě teta Liny a strýc Alfi předvedli sólově jeden z tehdejších moderních tanců [patrně se jednalo o boogie-woogie], což jesenečtí v životě neviděli. Oba za to sklídili obdivný potlesk.*⁴²

1.4 Období po druhé světové válce do roku 1968

Válka skončila a lidé se začali znovu svobodně bavit a hudba patřila neodmyslitelně ke koloritu doby. Profesionální i amatérské orchestry měly volný přístup k západní produkci a začala znovu převládat swingová hudba. Alfons a Josef dostali znovu možnost účinkovat s kapelou Jiřího Sternwalda a opět to bylo v lázeňských městech jako například v Luhačovicích, Mariánských Lázních, Karlových Varech (Grandhotel Pupp), Lázních Bělohrad a také v různých podnicích v Praze, z nichž nejznámější byly hotel Alcron nebo U Klíčů.

V oblasti populární taneční hudby se začaly opět objevovat skladby anglo-americké produkce, to přispělo nejen k pestrosti repertoáru, ale došlo do značné míry k ovlivnění posluchačů a konzumentů, tím pádem i skladatelů.

Problém nastal při obstarávání partitur, které byly pro mnoho souborů a orchestrů, hlavně amatérských, nedostupné a zůstávala tak jen jediná možnost, a to odposlech západního rozhlasu spojený s vlastními úpravami a aranžováním. Převažující část repertoáru pocházela proto i nadále z domácí tvorby. K okruhu hlavních autorů patřili mimo Alfonse Jindru například Kamil Běhounek, Leopold Korbař, Václav Pokorný, Jiří Traxler a jiní.

V té době uvažovali Alfons Jindra spolu s bratrem Josefem a Walterem Schachtem znovu o založení vlastního orchestru a s tím spojeného turné napříč poválečnou Evropou. Plán se ale nezdařil, protože dnem 25. února 1948 došlo u nás k zásadním politickým změnám. Rázem padly všechny naděje a plány s nimi spojené. Nastalo období budování socialismu, cenzury v oblasti literární i hudební, a začaly převládat skladby komponované v lidovém tónu a budovatelském duchu. Vzorem se stala kultura tehdejšího Sovětského svazu.

Kořeny a první začátky této doby temna musíme ovšem spatřovat již mnohem dříve. Podle Vladimíra Karbusického, který shrnul vliv komunistického útlaku na naši kulturu ve své

⁴² Viz To byl Alfons Jindra, s. 46.

samizdatové studii **Ornament revoluce** (vydané v Paříži) z roku 1972, dělíme vývoj ornamentální tvorby v Československu do šesti fází:

1. **Etapa indoktrinace** (1929–1948), během které byly velmi časté cesty intelektuálů do Sovětského svazu v letech 1932–1934, kdy viděli a slyšeli pouze to co měli, a mnozí z nich těmto deziluzím podlehli. Patřili mezi ně třeba básník Vítězslav Nezval a dokonce i skladatel Alois Hába. Nejdůležitější slovo či heslo ornamentu bylo *pokrok*, vedoucí masu k poslušnosti.

2. **Etapa euforie** v letech 1948 – 1953 dosáhla vrcholu, kdy intelektuálové svojí naivitou a iluzí dopomáhali ideologii k moci. Prvním poúnorovým ornamentem byla píseň básníka Stanislava *Pojď národe, věrný národe, s prezidentem Gottwaldem*. Masy byly nadšeny a zmanipulovány.

3. **Krise** mezi lety 1955 – 1961 přinesla kampaně, s jejichž pomocí byl vyvíjen tlak na skladatele nejrůznějšími metodami, ať to bylo psaní povinných skladeb nebo deformování názorů pod dohledem stranou určeného muzikologa, objednávání účelových dopisů pracujících a na ně navazující závazky skladatelů spojené s finanční dotací ze strany vlády na podporu různých soutěží. Ornamenty se stávaly pomalu vědomou lží bezradné ideologie a vynakládalo se stále více peněz na tvorbu nových a nových ornamentů.

4. **Etapa deziluze**, 1961 – 1969, na zakázku psané písně pro masy vyvolávaly úsměv a rozpaky. Ideologie ničila jakékoliv pozůstatky Pražského jara a přišel nový prvek v rámci ornamentu, protestní písně. Úrodnou půdu nalézala Nová hudba s dodekafonií, jejímž prostřednictvím se snažili její tvůrci vymanit se z pout ideologie.

5. **Předposlední, (korupční) stadium**, začínalo rokem 1970 a strana se snažila opakovat druhou etapu euforie tím, že ještě štedřeji dotovala soutěže a skladatele se snažila motivovat ke skládání nových libret, oper, symfonií a kantát. Znovu se vydávaly masové písně z období 1948 – 1953 a vše bylo jen jakýmsi křečovitým pokusem o navrácení zašlé slávy.

6. **Poslední stadium**, jakási forma násilí, díky které se snažili komunističtí představitelé za každou cenu držet se ornamentu, bez něj by ideologie neexistovala. Druhá etapa, dávno přežitá, byla neustále vnucována, ovšem s menší a menší silou a oslabenou skupinou zatvrzelých zastánců ideologie. Objevil se tajný protiproud písní Vysockého a Kryla. Revoluce se vyprázdnila a zůstal jen kult ornamentu a mýtu.⁴³

⁴³ Podrobněji: Hrková, Naďa, *Hudba 20. století* (2), Kapitola „Hudba jako ornament revoluce, In memoriam Vladimír Karbusický“, s. 30.

Vraťme se ale zpátky do roku 1948, kdy nikdo určitě nepředpokládal, že naše republika se ocitne po dalších čtyřicet jedna let pod komunistickou nadvládou.

Alfons Jindra měl najednou omezené možnosti, podobně jako jiní hudební skladatelé. Nejen pro něj, ale i pro některé jiné, bylo nesnadné se v této politické situaci zorientovat. Postupně se objevovaly se skladby v novém a modernějším rytmu, také texty už se nezaměřovaly na tematiku budovatelskou, a vliv zahraniční tvorby byl stále více patrný. Tyto skladby se objevovaly i v repertoárech našich tanečních orchestrů. Změna nastala i u Alfonse Jindry, který v roce 1956 zanechal aktivní činnosti profesionálního hudebníka a přešel pouze na dráhu komponisty. Alfons se s manželkou Liny ještě jednou, naposledy stěhovali. Od srpna 1966 bydleli v Praze na adrese Klimentská č. 40. Léto roku 1966 přineslo ještě jednu, neradostnou událost, o které je nutné se zmínit. 2. srpna 1966 zemřel totiž dlouholetý přítel Alfonse Jindry R. A. Dvorský, který měl zdravotní problémy již od konce druhé světové války. Ty ještě zhoršil jeho nezdařený pokus o útěk do zahraničí a následné roky věznění. Alfons Jindra jej však přesto navštěvoval, a to až do jeho smrti.

1.5 Období po roce 1968, poslední tvůrčí období

Snad ty největší naděje dával rok 1968, ale jen do 21. srpna, kdy vstup pěti armád Varšavské smlouvy na naše území opět vše zhatil. Někteří z našich umělců odešli do emigrace, a ti, kteří zůstali a angažovali se v nesouladu se stranickými směrnicemi, měli zákaz jakékoliv činnosti. Alfonse Jindru to naštěstí zase až tak moc nepostihlo. Naplno se věnoval své práci a do politiky se nemíchal.

Nejvyšší představitelé Československé socialistické republiky v čele s prezidentem Ludvíkem Svobodou a ministrem kultury a informací Miroslavem Galušskou se rozhodli s jeho blížícím se jubileem odměnit tohoto známého skladatele v souladu s tehdejšími zvyklostmi a zaběhlou praxí. K jeho šedesátinám, dne 27. července 1968, mu bylo tehdejší vládou propůjčeno VYZNAMENÁNÍ ZA VYNIKAJÍCÍ PRÁCI za celoživotní uměleckou činnost na úseku populární a zábavné hudby. Odchodem do důchodu však Alfons Jindra aktivní činnosti nezanechal, i když pomalu a jistě přicházela sedmdesátá léta 20. století, nechvalně známá jako období normalizace. I v té době vznikla řada skladeb, avšak ve srovnání s předchozím tvůrčím obdobím jich nebylo zdaleka tolik. Mohl se ale o to více věnovat svým přátelům a zálibám, což blíže uvádím v další kapitole.

Také jeho bratr Josef se pokoušel komponovat, přičemž mu nejednu radu poskytl Alfons Jindra. Z autorské dílny Josefa Langera vyšlo celkem osm skladeb. *Jolanka, Samet a růže, Varna v podvečer, Ve Varně zas rozkvétají růže, Neapolská píseň lásky, Čertův kvapík, Legenda a Škodovacká*. Textařsky se podíleli mimo jiné Miroslav Zikán, Dolfi Langer nebo Zbyšek Malý. Až do okamžiku úmrtí Josefa Langera v roce 1975 nebylo nic, co by se Alfonse Jindry hlouběji dotklo. Od této chvíle se cítil osaměle a v roce 1976 navštívil naposledy rodný Prostějov a své nejbližší. Bylo to u příležitosti sedmdesátých narozenin druhého bratra Františka. Jeden z jeho přátel Karel Fraus na toto setkání vzpomínal:

„S Alfonsem Jindrou jsem se naposledy setkal, když Jardův otec Frantík slavil své sedmdesáté narozeniny a Alfons u toho byl také. Tehdy jsem tam na pozvání přišel se svojí druhou paní a Alfons, když nás oba uviděl, tak povídá: „Takový pěkný pár, kde jste se vy dva tak našli?“ Při té oslavě se jim tenkrát nějak pokazil gramofon, ale já jsem měl s sebou naštěstí magnetofon, tak to bylo dobré. Nejdříve hrál Frantík chvíli na klavír a já jsem zpíval. Potom to ale bylo všechno už tak rozveselené, že jsem kromě toho zpívání začal předvádět i různé taneční kreace a Alfons, jak mě tak chvíli pozoroval, najednou povídá: „Teda mistře, že umíte zpívat, to jsem věděl, ale že umíte také tak dobře tancovat, tak to jsem teda netušil.“ To bylo ale bohužel také naposledy, co jsem se s Alfonsem Jindrou setkal. A pokud se týká muziky, kterou skládal, tak to je bez jakýchkoliv diskuzí.“⁴⁴

O dva roky později, v létě 1978, prožil Alfons Jindra své sedmdesáté narozeniny bohužel v nemocnici. Tam se ocitnul poté, co snad při manipulaci s oknem na půdě, snad i kvůli holubům, kteří tam poletovali, spadl tak nešťastně ze žebříku, že si zlomil nohu v kyčli. Lékaři mu ji dali sice do pořádku, ale objevila se u něj mnohem závažnější nemoc, na jejíž příznaky si už nějakou dobu stěžoval. Podlehl jí 20. prosince 1978.

Alfons Jindra měl po celý život velmi kladný vztah i k hudbě artificiální a dokázal si o ní zasvěceně s každým pohovořit, jak ve svém vzpomínání uváděl hudební skladatel Zdeněk Petr

„[...] Alfons Jindra ctil naše i světové klasiky, jako muzikant lyrického typu miloval například Čajkovského, romantiky, impresionisty, ale také Hindemitha a Janáčka. Vzpomínám si, že jsme spolu na koncertě České filharmonie ve Smetanově síni poprvé živě slyšeli Janáčkovu Tarase Bulbu pod taktovkou Rafaela Kubelíka.“⁴⁵ Jeho oblíbeným

⁴⁴ Rozhovor dr. Vrubela s Karlem Frausem na magnetofonovém pásku. Rok 1998. Viz osobní archiv dr. Vrubela.

⁴⁵ Dopis Zdeňka Petra dr. Vlastimilu Vrubelovi ze dne 23. 7. 1994. Osobní archiv dr. Vrubela.

československým skladatelem byl i rodák z nedalekého Tovačova Klement Slavický (1910 – 1999).⁴⁶

1.6 Mimohudební aktivity

V této souvislosti by bylo vhodné se stručně zmínit o jeho dalších mimohudebních zájmech. Z předchozího textu by se mohlo zdát, že kromě hudby neměl jiných zálib. Opak je ale pravdou. Alfons Jindra byl člověk širokého rozhledu, se spoustou mimoprofesionálních zájmů a aktivit, mravně zásadový a společensky aktivní a oblíbený.

Ovládal několik cizích jazyků a rád četl knihy. Zdeněk Petr charakterizoval Alfonse Jindru takto:

„Alfons Jindra – Langer byl člověk širokých kulturních i společenských zájmů. Jako hudebník procestoval se svým bratrem v orchestru bratří Langerů většinu evropských zemí, mluvil plynně a četl v několika jazycích, aniž svůj rozhled stavěl na odiv. V osobním styku byl skromný až plachý, beze stopy obchodní útočnosti, která často vyznačuje pracovníky oblasti, v níž se pohyboval. Své názory a postoje zastával – lze říci – s laskavou pevností a neochvějností. Dokázal přijmout i mínění protivníkovy, bylo – li proneseno slušně a uvážlivě.“⁴⁷

Jeho výtvarné nadání ho přimělo k myšlence natočit loutkový film z muzikantského prostředí. K tomu se bohužel už nedostal. Rád pozoroval věci kolem sebe, lidi a přírodu, což jej přivedlo na dráhu amatérského, ale vášnivého fotografa. Tato záliba ho provázela prakticky celý život, a to už od dob, kdy spolu s bratrem Josefem a kapelníkem Walterem Schachtem jezdili ve třicátých letech po zahraničních turné. Ze všech těchto cest po Československé republice i zahraničí posílal a přivázel rodičům domů množství fotografií, se kterými se jeho otec rád pochlubil. Za pražského povstání nafotil mimo jiné hořící Staroměstskou radnici, vjezd jednoho ze sovětských tanků do Prahy a po válce také například návrat prezidenta Edwarda Beneše do Prahy a jeho průjezd v automobilu na hrad. Pořizoval si i stereoskopické diapozitivy.

Lákaly ho Jižní a Střední Čechy, tamní příroda a vůbec krásy tohoto koutu naší země. Koupil si obytnou loď – hausbót, kterou měl ukotvenou na Slapech. Jeho synovec Jaroslav Langer vzpomínal, že tam strýc zažil jednou i pořádnou letní bouřku. Později

⁴⁶ K. Slavický studoval pražskou konzervatoř, kompozici u K. B. Jiráka, dirigování u P. Dědečka, klavír u R. Kurzové, violu u Fr. Stupky. Mistrovskou školu, žák J. Suka a V. Talicha (1931 – 1936). Tvorba komorní, orchestrální a vokální. Viz Čeští skladatelé současnosti.

⁴⁷ Dopis Zdeňka Petra dr. Vrubelovi ze dne 23. července 1994. Osobní archiv dr. Vrubela

hausbót prodal a místo něj si pořídil chatu v Pyšelicích na Benešovsku. Ta se pro něj stala místem aktivního odpočinku. Přesto i tam občas něco komponoval. Kromě toho neustále něco na chatě vylepšoval, opravoval, upravoval, což svědčí i o jeho manuální zručnosti. V okolí chaty pečoval o stromky a květiny. Na některé pobyty na chatě vzpomínala i textařka PhDr. Jiřina Fikejzová:

„Dobře znám jejich půvabnou dřevěnou chaloupku v Pyšelicích, oázu pouhých pár kilometrů za Prahou. Patří k ní kus vzrostlého lesa, kdysi i malý rybník s několika kapry, pěkně tlustými, bůhvíjak starými, Jindrovi je krmili, ale nikdy nelovili. Nevím, které ze známých písní nebo instrumentálních skladeb Alfonse Jindry se narodily u klavíru v jeho minipracovně právě tam, ale vím, že v Pyšelicích relaxoval prací zcela jiného druhu. Uklízel lesík, štípal dříví, vyráběl a na stromy zavěšoval ptačí budky, vymyslel si i zvláštní jakoby stolečky na tyčkách, které zabodl do trávníku k lehátkům, aby hosté měli občerstvení na dosah. Bylo vždycky skvělé, Liny jako kuchařka má neomylnou intuici pro dobroty. Nezapomenu na milé podvečery v tišině plné přátelské pohody. Popíjeli jsme dobře vychlazené bílé a slétali se k nám známí i neznámí ptáčci, věděli, kde dostávají oříšky, navyklí na mlsání, důvěřiví.“⁴⁸

Měl rád zvířata, ptáky, krmil holuby a zajímal se celkově o vše co bylo spojeno s přírodou. Okolí městečka Konice, kde bydleli jeho rodiče, se stalo pro svou krásnou okolní krajinu vítaným místem aktivního odpočinku během jeho návštěv a krátkých pobytů u rodičů a rodiny. Jeho pěkný vztah k rodině potvrdila i neteř Alfonse Jindry paní Jitka Krampolová, která vzpomínala:

„Své rodiče velmi milovali, což dokazuje dochovaná korespondence hlavně adresovaná jejich maměnce. Ze svých cest nikdy neopomněli poslat písemný pozdrav a hlavně peněžitou podporu. Po válce hradili stařence každoroční léčebné pobyty v Lázních Luhačovice až do její smrti. Luhačovice se jim natolik zalíbily, že si sjednávali několikaměsíční angažmá v lázeňském domě Alexandria, po dobu hlavní lázeňské sezony. Jako dítě jsem je s rodiči v Luhačovicích několikrát navštívila a smála se zálibě strýce Pepy, chytání pstruhů v místním tehdy čistém potoce.“⁴⁹

⁴⁸ Dopis PhDr. Jiřiny Fikejzové dr. Vlastimilu Vrubelovi z června 1995. Viz archiv dr. Vrubela

⁴⁹ Dopis Jitky Krampolové panu Jaroslavu Langerovi. Viz archiv dr. Vrubela.

2. Alfons Jindra skladatel a aranžér

Zda se objevily u Alfonse Jindry skladatelské sklony již v mládí, kdy se začínal seznamovat se světem hudby a učil se hrát v Prostějově na housle, to se dnes asi nedozvíme. On se ale později, již jako vyzrálý skladatel a aranžér ve věku padesáti šesti let k problematice komponování a inspirace vyjádřil v rozhovoru se Stanislavem Titzlem, uvedeném v časopise *Hudba pro radost* takto:

„Na inspiraci nevěřím. Podle mého názoru jde u každé skladby o nahodilý, více či méně šťastný nápad. Já například ke komponování nepotřebuji ani nástroj, ani klidné soustředění. Písnička mě napadne třeba v tom největším hluku na ulici a pak celou melodii napíšu jedním dechem – nikdy neskládám úryvek, abych pak k němu hledal další takty na doplnění do potřebného počtu. Dávám pochopitelně přednost komponování melodie před skládáním na text, tím je autor hudby značně omezen ve své fantazii.“⁵⁰

Podle seznamu skladeb Alfonse Jindry registrovaných u Ochranného svazu autorského (dále jen OSA) v Praze, u kterého vydal přes 250 titulů, by se počátky jeho skladatelské činnosti měly vázat k roku 1934. Není ovšem vyloučeno, že se svými kompozičními pokusy začal o něco dříve, což se ale v současné době bohužel nedá doložit. Pravděpodobně tehdy napsal několik skladeb, které u OSA registrovány nejsou. Později posílal také některé skladby R. A. Dvorskému, ten mu je však vrátil s tím, že u nás pro takový styl populární hudby ještě není vhodná doba. V československé taneční hudbě totiž stále ještě převládaly skladby v rytmu pochodů, polek, valčíků a sem tam nějakého tanga. Bylo to možná trvajícím popularitou Františka Kmocha (1848–1912), Julia Fučíka (1872–1916) a jejich tvorby.

Kmochova kolínská kapela byla vyhlášena a písničky Františka Kmocha podporovaly a posilovaly v lidech pocit svobody a národních tradic. Po roce 1918 nastal velký rozmach dechových hudeb, vznikalo množství skladeb a ustálený repertoár představoval jakousi jistotu v podvědomí národa. Fučíkovy koncertní valčíky *Feuilleton*, *Tanec milionů* nebo pochody *Danubia*, *Sempre avanti*, stejně jako Kmochovy pochody *Kolíne*, *Kolíne*, *Česká muzika*, *Andulko šafářová* nebo *Muziky, muziky* doslova zlidověly a hrály se u všech možných příležitostí jak například oslavách, shromážděních a všesokolských sletech. V slavnostním průvodu VIII. všesokolského sletu (1926) pochodovalo Prahou 58 dechových hudeb. Na X. sletu (1938) doprovázelo sokoly na jejich pochodu Prahou dokonce až 98 kapel v krojích reprezentujících folklorní bohatství naší republiky. Za první republiky

⁵⁰ Titzl, Stanislav: Alfons Jindra mistr melodie. In: *Hudba pro radost*, květen – červenec 1965, s. 8,9.

představovaly dechové hudby a jejich repertoár nejrozšířenější a masově nejoblíbenější oblast dobové hudební kultury.

2.1 První období 1928 – 1939

Úplně první pokusy Alfonse Jindry o komponování začaly pravděpodobně již za pobytu v zahraničí. Dnes tuto skutečnost nelze přesně určit, ale například skladba *Abu nowas* (*Abunowas*), registrovaná u OSA v roce 1934 vznikla jistě už někdy mezi léty 1928–1931, při turné po Německu, jelikož ji vydalo vydavatelství E. K. B.- Musikverlag Braunschweig, kde se svou kapelou Alfons Jindra koncertoval. Z tohoto důvodu lze považovat rok 1928 za úplný počátek jeho skladatelské činnosti.

Alfonse Jindru lákala vždy více taneční hudba a swing než repertoár lidový a pochodový. Přesto zůstal ve svých prvních skladbách věrný dobovému trendu a od zažitých tendencí a repertoáru dechových hudeb se odlišil až poněkud později. Pokud se totiž objevilo něco modernějšího, převzatého ze zahraničí, jako třeba foxtroty, vznikaly u majitelů tanečních podniků obavy, že by jejich hosté dali raději přednost domácí a zaběhlé tvorbě a produkci. Alfons Jindra reagoval na tuto situaci tím, že v roce 1934 složil a zapsal u OSA první skladby, a to v lidovém tónu, jako např. *Ta naše cestička v údolí*, *Zda vzpomeneš* (u obou napsal vlastní text společně s Aloisem Hausnerem), a když u nás nastala vlna trampingu, zkomponoval pár skladeb i v tomto stylu, např. *Mé keňo je pouze pro dva* (1935), text K. Zelený, *Když táborák vzplál* (1935), vlastní text společně s Aloisem Hausnerem, *Lady čeká námořníka* (1937), text Jiří Voldán apod. Za zmínku však stojí ještě dvě skladby Alfonse Jindry v tónu lidovém. První, *Zpívejte si všichni s námi*, s vlastním textem z roku 1937 byla reklamní skladbou pro prostějovskou oděvní firmu Nehera, s jejímž majitelem, továrníkem Janem Neherou se podle vyprávění jeho synovce Jaroslava Langera Alfons Jindra dobře znal. Jejího hudebního provedení se ujal orchestr R. A. Dvorského *Melody boys*, nazpívali ji Oldřich Kovář a Jan Rýdl. Reklamní celek je složen z šesti částí, pěti skladeb a jednoho mluveného slova. V pěti skladbách můžeme slyšet defilé, valčík, polku – *Zpívejte si všichni s námi*, pochod a nakonec zase polku.

Druhá, s názvem *Já mám ráda sokola*, z roku 1938 s textem Karla Hrnčíře byla Alfonsem Jindrou zkomponována při příležitosti všesokolského sletu v Praze.

V zahraničí byla situace poněkud odlišná a z toho důvodu se mu podařilo skladby v modernějším duchu uplatnit právě tam. Například již výše zmíněnou orchestrální skladbu s názvem *Abu nowas* z roku 1934 vydalo nakladatelství E. K. B. – Musikverlag

Braunschweig, které vydávalo skladby i dalších, tehdy známých autorů jako například Hanse A. Heumanna, Willy Czernika, Willyho Krause, Hannse Löhra, Ramona Colla, Jeana Erloha mnohých jiných. Populární v té době byla hlavně taneční hudba psaná pro salonní orchestry. Nebyla však jediná, neboť zde byla další skladba s názvem *Ich habe Einst am Elbestrand*, vydaná tiskem v nakladatelství *Max Kretschman's Musikverlag Magdeburg* (tisk Menzel a Kappmeyer Magdeburg). V seznamu OSA však tato skladba registrována není. V pozůstalosti Alfonse Jindry se našla ještě jedna skladba s názvem *Holland*, komponovaná také pro orchestrální obsazení a v pochodovém rytmu. Dochovala se pouze v rukopise, bez uvedení data ani místa vzniku, a je uložena v soukromém archivu pana Jaroslava Langerá. V seznamu OSA není rovněž registrována.

2.2 Druhé období 1939 – 1945

V komponování populární hudby Alfonse Jindry nastala změna v roce 1939. V té době u nás swing pomalu zdomácněl a v tomto stylu vyšly z jeho pera dvě skladby. První s názvem *Hodiny spí* (1939) ve volnějším tempu, jejíž tiskové vydání vyšlo u vydavatelství Mojžíra Urbánka a nahrál ji orchestr Karla Vlacha. Druhou skladbu, *Chyťte brouka* (1939) nahrál a jako první provedl tehdy nově založený Orchestr Jaroslava Maliny (1912–1988)⁵¹ a nazpívalo jej mužské pěvecké kvarteto Lišáci spolu s Arnoštem Kavkou. V obou zmíněných skladbách se textařsky prezentoval Jaroslav Moravec. Při komponování písně *Chyťte brouka* se Alfons Jindra údajně nechal inspirovat jazzovou tvorbou Jaroslava Ježka (1906–1942), se kterým se seznámil za poněkud zvláštních okolností. V rozhovoru s Lubomírem Dorůžkou pro časopis *Melodie* Alfons Jindra řekl:

„To bylo někdy v roce 1937, za našeho přechodného pobytu v Praze. To už vycházely tiskem Ježkovy písničky. Dvorský je tehdy posílal do Anglie aranžovat jakémusi panu Lewi Stonovi. Podíval jsem se na aranžmá a řekl jsem si, že tohle bych přece dokázal taky. Dvorský mou nabídku přijal a svěřil mi několik českých písní, mezi nimi i Ježkovy písničky, abych je upravil. Ježkovi se moje úpravy líbily. Řekl, že právě tak si to představoval.“⁵² Na dotaz Lubomíra Dorůžky, proč si Jaroslav Ježek tyto úpravy neprováděl sám, Alfons Jindra poznamenal: „myslím, že by bylo škoda jeho očí - a on si to

⁵¹Orchestr Jaroslava Maliny vznikl v roce 1938 s rozpadem česko-německého orchestru Harryho Ostena, který uprchl před nastupujícím nacismem do Švýcarska. Vystupoval převážně v kavárně Vltava, ale i ve velkém sále Lucerny a jinde. Nahrál hudbu k více jak třiceti českým filmům, spolupracoval mimo jiné s Inkou Zemánkovou, Vlastou Burianem, Voskocem a Werichem, Arnoštem Kavkou a jinými. Za Protektorátu patřil ke třem nejznámějším orchestrům u nás vedle K. Vlacha a R. A. Dvorského. Jaroslav Malina napsal asi sto třináct tanečních a poslechových melodií. Viz Když králem byl swing.

⁵² Dorůžka, Lubomír: Alfons Jindra – skladatel. In: *Melodie*, 1965, č.7, s. 145-147.

*zřejmě myslil taky.*⁵³ Jaroslav Ježek trpěl od narození komplikovanou zrakovou vadou - šedým zákalem.⁵⁴

Nebyly to však jediné aranžérské úpravy, které Alfons Jindra prováděl. Když R. A. Dvorský v první polovině roku 1941 uskutečnil turné po tehdejší protektorátu, měl ve svém programu dvě hudební čísla aranžovaná Alfonsem Jindrou. Árii z operety Rudolfa Frimla *Rose Marie* a výběr melodií Alfonse Jindry (*MELODIE AL. JINDRY*). Obě tato hudební čísla zazněla také v Prostějově, kde R. A. Dvorský dne 20. května 1941 se svým orchestrem hostoval.⁵⁵ Za pozornost stojí, že v jeho orchestru byl hráčem na kontrabas Josef Smítal, rodák ze Suchdola na Prostějovsku, pozdější hudební redaktor Československého rozhlasu v Praze, který mimo jiné hrával na kontrabas i v Orchestru Jaroslava Ježka.⁵⁶

Jestliže rok 1939 byl u Alfonse Jindry určitým zvratem v komponování, pak rozmezí mezi léty 1940–1945 patřilo k vrcholům v oblasti jeho swingové tvorby. V té době u nás vznikalo množství kvalitních skladeb ve swingovém rytmu, které vycházely nejen z autorské dílny Alfonse Jindry, ale i jiných, jako byli například Václav Pokorný, Jiří Traxler, Sláva Emanuel Nováček, František Svojík, Bedřich Nikodém a Zdeněk Petr. Ten se vyjádřil ke kompozičním kvalitám skladatele Alfonse Jindry takto:

*„Vím, že k virtuozitě houslisty dovedlo Alfonse Jindru soukromé studium u profesora Voldana, nikdy však jsem se vlastně nedověděl, kde můj laskavý přítel nabyl znalostí z kompozice, hudebních forem a instrumentace. Ve všem vynikal nad mnohé kolegy svého oboru a ve svých náročnějších skladbách to mnohokrát prokázal. Myslím, že tu hlavní roli hraje rodové muzikantské nadání – moravští Langerové jsou muzikanti od pána boha. Alfonsův bratr, tuším učitel na hudební škole, má taktéž absolutní sluch, jeho syn Miroslav Langer patří k našim předním pianistům v galerii koncertních umělců.“*⁵⁷

Přestože tyto skladby byly jak po hudební, tak i po textařské stránce kvalitní, neunikly pozornosti různých pisálků, angažujících se v protektorátním tisku. Vyjadřovali se kriticky

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Na oční klinice profesora Deyla v Praze prodělal neúspěšnou operaci, na pravé oko oslepl úplně, levého oka se z velké části zmocnil šedý zákal. Navíc po nevyhojeném hnisavém zánětu uší trpěl nedoslýchavostí, měl nemocné ledviny a vysoký krevní tlak. Viz Holzkmacht, Václav: Jaroslav Ježek & Osvobozené divadlo, Praha, 1957.

⁵⁵ R. A. Dvorský – program koncertu a data turné po republice 14. 5. 1941 – 31. 5. 1941. Viz příloha č. 10, archiv Jaroslava Langera.

⁵⁶ Tuto skutečnost potvrdil i PhDr. Vladimír Truc v osobním rozhovoru s dr. Vlastimilem Vrublelem při jejich setkání a rozhovoru v Praze u příležitosti výstavy o R. A. Dvorském v Národním muzeu v srpnu 1996.

⁵⁷ Dopis Zdeňka Petra dr. Vrubelovi ze dne 23. července 1994. Osobní archiv dr. Vrubela.

k ledačemu a jejich pozornosti neušla ani naše tehdejší populární hudba. Jedním z neaktivnějších v tomto směru byl již výše zmíněný časopis *Árijský boj*.⁵⁸

Alfons Jindra by se terčem kritiky tohoto časopisu patrně ani nestal, komponoval totiž skladby převážně lyrického charakteru. Přesto se ale v jeho tvorbě objevilo několik rytmicky živějších skladeb, které zaujaly pozornost nejen široké veřejnosti, ale i redaktorů již zmíněného časopisu *Árijský boj*. Dominantní postavení mezi nimi měl foxtrot⁵⁹ s názvem *Dívka k rytmu zrozená* (1940), s textem Jaroslava Moravce, který nazpívala Inka Zemánková,⁶⁰ za doprovodu orchestru Karla Vlacha. Alfons Jindra si tuto zpěvačku nevybral náhodou, byla totiž obdařena nejen sametovým hlasem, ale dokázala jako první z našich zpěvaček skloubit rytmus jazzu s českým jazykem. Měla cit pro synkopické zpívání a byla považována za průkopnici našeho ženského swingového zpěvu. Sama o sobě prý prohlásila, že ty druhé po ní to budou mít lehčí, neboť se nemusí tak probojovávat jako ona. Začátkem války v letech 1939 – 1941 stoupala její hvězda strmě vzhůru a nejvíce se do podvědomí posluchačů dostala atraktivním filmovým podáním skladby *Slunečnice* (1941) spolu s pěveckým kvartetem Lišáci. Skladba *Dívka k rytmu zrozená* vzbudila jak po stránce hudební, tak i po stránce textové v té době určité pozdvižení, a samozřejmě také kritiku již zmíněného časopisu.⁶¹ Navzdory tomu všemu však byla velmi populární a stala se něčím, co by se dalo nazvat tehdejší swingovou hymnou. Text Jaroslava Moravce ve swingovém rytmu zněl:

Jsem dívka k rytmu zrozená

i v noci se mi o něm zdá,

ze spánku často zamumlám,

tádl lidy tadydy ta dou.

Jsem dívka k rytmu zrozená,

to řekne každý kdo mne zná,

a já si ráda zazpívám,

tádl lidy tadydy ta dou.

O tanci zdá se mi ve snách,

až strach z toho mám,

⁵⁸ *Árijský boj* – český antisemitský týdeník, vycházející každou sobotu od 18. května 1940 do 15. dubna 1945. Orgán protižidovské ligy, navazoval na časopis *Štít národa*, zakázaný úřady na konci první republiky.

⁵⁹ Foxtrot – liščí krok, standartní společenský tanec ve 4/4 taktu, tempo 48 – 52 taktů za minutu. Krokové figury tančené v jedné stopové linii. Viz Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby I.

⁶⁰ Viz příloha č. 9.

⁶¹ V jednom z článků časopisu *Árijský boj* je mimo jiné uvedeno: „Opěvuje se v ní jazzové třeštění. Člověk neví, jestli se má smát, a nebo praštit autora plácačkou na mouchy“. Citoval Přemysl Hnilička v pořadu brněnského rozhlasu „Alfons Jindra - Muž k rytmu zrozený“ vysílaném červenec-srpen 1998. Kopie viz osobní archiv dr. Vrubela.

*k lidem mluvím jen v synkopách,
o smích málo dbám.
Jsem dívka k rytmu zrozená,
to jistě nemoc bude zlá,
já lékaře však nehledám,
tádl lidi tadydy ta dou.*

Do svého repertoáru si tuto skladbu zařadila i Zdena Vincíková za doprovodu orchestru R. A. Dvorského. O řadu let později ji nazpívala i Ladka Kozderková. V podobném swingovém rytmu vznikly i skladby *Sladce mě líbej*, *Koncert nemluvnat*, *Měsíc za mřížemi* a další. Za pozornost stojí ještě jedna skladba ve volnějším swingovém rytmu z roku 1942 s názvem *Neodcházej*. Ta byla na svou dobu velice úspěšná, s její nahrávkou se prodalo osm tisíc desek. O šestnáct let později, v roce 1958 ji Karel Krautgartner s úspěchem zaranžoval a zařadil do repertoáru svého tehdy ještě studiového orchestru pod názvem *Prosím, neodcházej!* (v této podobě se název skladby začal používat a používá se dodnes). K této skladbě se váže další zajímavá historka už z poválečné doby. Oba bratři Langerové tenkrát hráli v lázních Luhačovice, za Alfonsem Jindrou přišel jeden z lázeňských hostů a požádal ho: „*zahrajte mi tu slovenskou Neodchádzaj!*“ Alfons Jindra byl z toho poněkud překvapen, chvíli přemýšlel a potom řekl: „*ale ne, to není slovenská skladba, to jsem napsal já.*“ Potom otevřel album svých skladeb a ukázal na ni. Host byl poněkud překvapen a Alfons Jindra potěšen, že se vše vysvětlilo. Rád potom přijal pozvání dotyčného lázeňského hosta na skleničku.⁶²

2.3 Třetí období 1945 – 1956

Válka skončila a s ní i Protektorát Čechy a Morava. Na tuto uvolněnou poválečnou atmosféru zareagovala řada literátů, herců, filmařů a samozřejmě hudebních skladatelů, včetně Alfonse Jindry. Z jeho autorské dílny vyšlo několik skladeb, které výstižně vyjadřovaly poválečnou atmosféru. Především to byly lyrické swingové písně jako *Tvůj krok zní*, *Pár vzpomínek*, *Růže v okně*, *Přijďte večer k nám*, jež se vyznačovaly široce klenutou melodikou podloženou členěným harmonickým doprovodem. Radost a nadšení onoho období snad nejvíce vystihla skladba s názvem *Svět je veselý* (1945) v interpretaci

⁶² Rozhovor Ivana Štědrého s paní Linny Langerovou pro rádio Echo. Rok 1994. Kopie na magnetofonovém pásku. Osobní archiv Jaroslava Langerá.

sester Allanových⁶³ za doprovodu orchestru Karla Vlacha. V této skladbě, podobně jako v některých jiných předchozích se v určitých pasážích začíná Jiřina Salačová projevovat i jako sólová zpěvačka. Po roce 1948 se na dráhu sólové zpěvačky přeorientovala úplně.

V roce 1947 začínal mít Alfons Jindra s některými svými skladbami další úspěchy, tentokrát v Anglii, o což se přičinil R. A. Dvorský. V londýnském nakladatelství *ATHENEUM MUSIC* byly vydány tiskem některé jeho u nás populární skladby jako například:

Psáno je ve hvězdách – Is it written in the Stars

Ty spíš – Whille you are sleeping

Jsem tvůj – jsi můj – Song of Yesterday

Přijďte večer k nám – Treading on a Cloud

Tvůj krok zní – You oh you

Píseň *Song of Yesterday* se umístila v roce 1947 na předních místech anglické hitparády.

Na tuhle skutečnost navázal i dr. Lubomír Dorůžka v časopisu *Jazz* z 31. Října 1947 článkem *Anglie objevuje nového Frimla*, kde se mimo jiné píše:

„[...] Jako výkonný hudebník – saxofonista – strávil řadu let v cizině, kde získal bohatou praxi a měl příležitost slyšet četné vynikající americké soubory. Spolu s Jiřím Traxlerem byl prvním českým aranžérem, který upravoval taneční skladby pro tisk. Jeho úpravy vycházely tenkrát pod pseudonymem Allan a toto jméno nesou dosud sestry Allanovy. Z jeho vlastních skladeb dosáhly největší obliby *foxtrot* *Dívka k rytmu zrozená* nebo *Chyťte brouka a slowfoxy* *Hodiny spí*, *Neodcházej a jiné*. Nejlepší přehlídkou jeho poslední tvorby je album obsahující sedm jeho skladeb (mezi nimi také slavný *Song of Yesterday* – český název *Jsem tvůj*), které nyní vyšlo u fy R. A. Dvorský.

Tohle album je zajímavé po mnoha stránkách, mimo jiné už jen svým obsahem. Najdete v něm totiž 6 *slowfoxů* a jenom jeden *foxtrot*. A to je pro Jindru typické. Al Jindra totiž neskládá jazz. Mr. Yearsley to vyjádřil dobře, řekl - li, že je naším druhým Frimlem. Nebo chceme-li být ještě přesnější, naším Kernem nebo Cole Porterem. Jindra dělá dobrou

⁶³Původní obsazení vokálního tria sester Allanových tvořily členky Kühnova pěveckého sboru: Radka Hlavsová – soprán, Jiřina Salačová – mezzosoprán, Věra Kočvarová – alt. První skladba, se kterou vystoupily byl *Koncert nemluvnat* od Alfonse Jindry, kde zpívali také Arnošt Kavka a členové orchestru Karla Vlacha. Když se sestry Allanovy měly zúčastnit s orchestrem R. A. Dvorského turné po proktektorátu, a Radka Hlavsová se z rodinných důvodů nemohla vzdálit na delší dobu z Prahy, navrhla, aby ji vystřídala další členka Kühnova pěveckého sboru Marie – Máša Horová. Krátce po válce dochází opět ke změně v sestavě vokální skupiny sester Allanových. Příchodem další zpěvačky, Boženy Portové, žáčky profesora Kulinského, se trio sester Allanových mění na Allan kvartet. V roce 1947 však odchází z rodinných důvodů Jiřina Salačová. Po narození syna se vrací znovu před mikrofon, ale už jen jako sólová zpěvačka orchestru Karla Vlacha. Místo ní přichází do vokální skupiny Blažena Lázničková, čímž se ovšem mění jejich hlasová charakteristika. Později se začlenily sestry Allanovy do sboru Lubomíra Pánka a tím dochází k jejich faktickému zániku.

taneční hudbu, zejména písně – pomalé písně a především melodické písně. Melodie je jeho doménou a zde – pokud jde o původnost invence – stojí opravdu nad našimi ostatními skladateli. Jeho tvorba, jak nám ji předvádí jeho poslední album, patří opravdu do oné kategorie, kterou v Americe uznávají kritikové jak vážné tak populární hudby (viz časté přeceňování Jerome Kerna nebo Irwing Berlina), a kterou u nás neuznává nikdo.⁶⁴

Skladateli se v této době a ve svých skladbách podařilo skloubit zásadní prvky swingu a světové muzikálové produkce, spolu s domácím šansonem.⁶⁵ Skladby Alfonse Jindry si mohli poslechnout i jinde mimo Ameriku a Anglii.

Ve varšavském rozhlasu zazněla mimo jiné skladba *Psáno je ve hvězdách - Kto fantaziju bujnu ma*. Na polské gramodesce značky Muza byla nahrána jeho skladba *Neodcházej - Nie odchodź* s orchestrem Charlese Boweryho, údajně snad rodáka od Hradce Králové.

V Itálii vyšla v milánském nakladatelství CORA EDIZIONI MUSICALI skladba *Přijďte večer k nám* pod názvem *Che felicità (Jaké to štěstí)*.

Naděje na uplatnění některých skladeb Alfonse Jindry i v Americe padla po 25. únoru 1948. Vydavatelství *ATHENEUM MUSIC* v Londýně mělo i nadále zájem o skladby Alfonse Jindry, což dokládá několik dalších dopisů R. A. Dvorského Alfonsi Jindrovi, ale vzhledem k tehdejší nejisté politické situaci to již nebylo možné. Obavy z tehdejšího politického dění u nás byly i v samotné Anglii. Z ukázek následujících dopisů jasně vyplývá, jaký zájem o skladby Alfonse Jindru v zahraničí byl a jak negativně dopadla politická změna po 25. únoru 1948 na spolupráci mezi československým nakladatelstvím R. A. Dvorského a zahraničními producenty a vydavatelstvími.

R. A. Dvorský psal Alfonsi Jindrovi:

Dopis ze dne 6. ledna 1947:

„Další senzační zprávy máme z Anglie. TREADIN ON A CLOUD zapůsobila jako atomovka. Yearsley je nadšen a zdá se, že to bude veliký šlágr. Po prvním vysílání dostal již hodně objednávek a celá řada kapelníků se ptala, co to je za věc. Ředitel BBC DANCE COMMITTEES telefonicky gratuloval Yearsleyemu k této silné věci. Po dalším vysílání se ozvala konkurence, a sice profesionální manažer firmy CHAPPELL, který gratuloval k obrovskému úspěchu a ptal se, co to je za Al. Jindru, kde ty věci sebral, co má ještě od něho a podobně. Na vánoční svátky byla věc zařazena do relací Shows a natočena na pásy do programu UP THE POLE, NAVY MIXTUR INTRA VARIETY BAND BOX. Tyto relace

⁶⁴ In: Jazz 1947, r. I, č. 4, s. 12. Časopis jazz vycházel pouze v letech 1947 (5 čísel) a 1948 (8 čísel).

Redakce: P. L. Dorůžka, M. Ducháč, J. Rychlík, E. Uggé. Vydával Gramoklub Praha.

⁶⁵ Šanson – francouzsky chanson, přednesová píseň, kde je kladen větší důraz na text, umělecké zpracování, hereckou interpretaci. Viz Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby I. s. 345.

jsou jednou za rok a jsou vysílány všemi zámořskými stanicemi, takže se dle zpráv z Londýna odhaduje počet posluchačů těchto relací na pět milionů!! A jsou třikrát opakovány.⁶⁶

Dopis ze dne 17. ledna 1947:

„V sobotu Vám muselo znít v uších. Ten večer jsem na Vás hodně vzpomínal, když jsem slyšel z varšavského rozhlasu hrát a zpívat KTO FANTAZIJU BUJNU MA – PSÁNO VE HVĚZDÁCH. Vaše písně jsou již všechny textovány a leží teď na ministerstvu informací. Jsou velmi pěkné a Aplt je musel několikrát předělávat, než jsme se dohodli na definitivním znění. JSEM TVŮJ a PÁR VZPOMÍNEK jsou tak kouzelné písně, že si je nahraju a nazpívám sám na gramodesky.“⁶⁷

Dopis ze dne 21. března 1947:

„Dostal jsem leteckou poštou smlouvu z Anglie na Vaši píseň JSEM TVŮJ. Jak víte, jednal jsem v Praze s Clande B. Yearsleyem, ředitelem nakladatelství firmy THE ATHENEUM a dnes uskutečňuji první plány. Zajímá se o další Vaše skladby POVÍM TO TANCEM, NEODCHÁZEJ a jiné, ale do té Des dur melodie byl celý žhavý. Stále jsem mu to hrál a zpíval a řekl jsem mu, že když ten šlágr bude v nějakém filmu, tak docílí světového úspěchu. Pan Yearsley není jen tak někdo, kdo by se dal na něco nachytat.“⁶⁸

Dopis ze dne 13. dubna 1947:

„Dnes tu mám další zprávu z Londýna. Především JSEM TVŮJ už je nahráno a jmenuje se to SONG OF YESTERDAY. Posílám Vám tuto písničku tak, jak jsem ji obdržel z Londýna. Opište si ji a pošlete originál zpět. Text je moc hezký a myslím, že se Vám bude zamlouvat. Doufám také, že Vám v nejbližších dnech sdělím další radostnou zprávu a překvapující zprávu. Podepíši s největší pravděpodobností nové smlouvy na další Vaše písně TY SPÍŠ (WHILE YOU ARE SLEEPING) a PSÁNO JE VE HVĚZDÁCH (IS IT WRITTEN IN THE STARS).⁶⁹

Dopis ze dne 21. dubna 1947:

„Dnešní poštou jsem dostal Váš dopis a těší mne, že se Vám Anglický překlad Vaší písně JSEM TVŮJ líbí. Smlouva byla už ve všech bodech Ochranným svazem autorským a

⁶⁶ Dopis R. A. Dvorského Alfonsi Jindrovi ze dne 6. ledna 1947. Archiv pana Jaroslava Langerá.

⁶⁷ Dopis R. A. Dvorského Alfonsi Jindrovi ze dne 17. ledna 1947. Tamtéž.

⁶⁸ Dopis R. A. Dvorského Alfonsi Jindrovi ze dne 21. března 1947. Tamtéž.

⁶⁹ Dopis R. A. Dvorského Alfonsi Jindrovi ze dne 13. dubna 1947. Tamtéž.

Národní bankou potvrzena a odeslána do Londýna. Píseň byla již instrumentována a v nejbližších dnech očekávám partituru.“⁷⁰

Dopis ze dne 18. prosince 1947:

„TREADIN ON A CLOUD má již copyright Millese, protože všechny věci si zajišťuje pro Ameriku, dává je našim ve Washingtonu copyrightovat a chrání naše zájmy. To všechno je ve smlouvě, ve které je na všechno pamatováno.“⁷¹

Přes tuto skutečnost vzniklo v rozmezí let 1947 – 1949 několik zajímavých skladeb jako například *Jsem tvůj - jsi můj*, *Cesta domů*, a jiné.

Jazz a swing byly prohlášeny za pokleslou kulturu imperialistického západu. Tím pádem se u nás začaly propagovat skladby sovětských hudebních skladatelů, jako vzor socialistické kultury a tomuto trendu se přizpůsobili i někteří naši hudební skladatelé a také interpreti.

Na pořadu rozhlasového vysílání byly hlavně písně budovatelské, dále pak sovětské „častušky“ a jejich české verze. Výjimku tvořily pouze skladby Jaroslava Ježka a to ty, které měly optimistický charakter. Jinak převládaly písně v lidovém tónu v rytmu polek nebo valčíků. Tuto situaci stvrdilo i zasedání Ústředního výboru Svazu československých skladatelů⁷² a koncertních umělců v Praze ve dnech 16. a 17. září 1950. Ze závěrů tohoto zasedání vyplynulo, že zmíněný Svaz se v nejbližších měsících přičiní o to, aby se veškerá pozornost ubírala k péči o populární hudbu, s přímou návazností na taneční, poslechové, estrádní, rozhlasové a jiné společensky kulturní aktivity. Tato situace zapříčinila, že se Alfons Jindra po celý rok 1950 ve svém komponování odmlčel.

K této činnosti se vrátil v roce 1951 orchestrálními úpravami několika svých skladeb z dřívějších let a vznikla tak gramodeska s názvem *K poslechu a tanci*.⁷³ Byla natočena smyčcovým orchestrem pod vedením Josefa (Joe) Venců, s jehož orchestrem usedal občas za klavírem i sám Alfons Jindra už v období Protektorátu.

Následovaly další úpravy orchestrálních skladeb jako například *Kouzelné smyčce* (1954), *Vosí hnízdo* (1954), *Bolero* (1955) a *Na čtyřech strunách* (1954), o které napsal hudební skladatel Zdeněk Petr, že je to intermezzo, využívající vtipně kromě vedoucí skupiny

⁷⁰ Dopis R. A. Dvorského Alfonsi Jindrovi ze dne 21. dubna 1947. Archiv pana Jaroslava Langerá.

⁷¹ Dopis R. A. Dvorského Alfonsi Jindrovi ze dne 18. prosince 1947. Tamtéž.

⁷² Svaz československých skladatelů založen 14. 5. 1949, v jeho čele stál Václav Dobiáš, místopředseda Josef Stanislav. Ideová organizace, která byla hlavním prostředkem manipulování s kulturou ze strany orgánů státní moci. Vznikl ze Syndikátu českých skladatelů očistou jeho členské základny. Mezi postiženými byli mimo jiné Alois Hába, S. E. Nováček, Jaroslav Křička, K. B. Jiráček, Vilém Petrželka, František Špilka a mnozí jiní. Viz Dějiny české populární hudby a zpěvu (1918 – 1968).

⁷³ Viz archiv Jaroslava Langerá. Houslista Josef (Joe) Venců (19??-1967) vedl smyčcový zábavní orchestr (aranžér orchestru - klavírista Jan Rimón).

smyčců také celého orchestru.⁷⁴ V této poslední skladbě se Alfons Jindra nechal inspirovat americkou skladbou *Strings of Holiday*.

Skladatelé a hlavně textaři v tomto období museli být plně poplatní režimu a z tohoto důvodu se Alfons Jindra textům s budovatelskou a socialistickou tematikou raději vyhýbal. Budovatelské texty nenaplnovaly jeho představy a proto se uchýlil ke kompozicím skladeb, založených na orchestrálních úpravách. V tvorbě Alfonse Jindry převažovaly orchestrální skladby až na nějaké pozdější výjimky přibližně do roku 1956. Psal je převážně pro smyčcový orchestr Dalibora Brázdy z Prahy. Hudební směr obsahující skladby v podobném duchu a v pomalejším až volnějším tempu se nazýval neodborně *vyšší populár*.⁷⁵

Mezi nejznámější skladby tohoto proudu můžeme zařadit z dílny Alfonse Jindry mimo jiné *Pražské plesy* (1956), *Elegii* (1956), *Nokturno* (1954), *Legendu* (1957) a *Šťastné chvíle* (1954).

Výjimkou byly dvě otextované skladby. Tou první byla *Píseň černých bratří* z roku 1952 s textem Vladimíra Dvořáka. Inspirací k této skladbě bylo pravděpodobně evropské turné amerického černošského zpěváka Paula Robesona.⁷⁶ Druhá skladba, snad nejpopulárnější v té době, která se hraje dodnes má název *Váš dům šel spát* (1954), opět s textem Vladimíra Dvořáka. Gramodesek s touto skladbou, tehdy ještě standartních (76 otáček za minutu), se prodalo 153 tisíc kusů. S orchestrem Karla Vlacha ji nazpíval populární zpěvák Rudolf Cortes (1921–1986).⁷⁷ Zajímavé ovšem na této skladbě je to, že už předtím ji zpíval neméně známý zpěvák Richard Adam s orchestrem Dalibora Brázdy.

K oběma těmito zmíněným skladbám se váže počátek spolupráce Alfonse Jindry jako skladatele a Miloslava Ducháče - aranžéra. Ten byl ve své profesi velmi uznávaný, neboť spolu s Václavem Pokorným, Vlastimilem Hálou a Zdeňkem Petrem patřil po roce 1945 ke kmenovým aranžérům orchestru Karla Vlacha. Od tohoto roku nejen aranžoval pro Vlachův orchestr, ale hrál tam také na piano. Miloslav Ducháč se vypracoval postupem času k předním skladatelům swingové éry české taneční hudby. Později působil mimo jiné ve funkci tajemníka skladatelského svazu v oblasti populární hudby a byl zaměstnán také v televizi. Společně s Vlastimilem Hálou, který po roce 1945 nastoupil na pozici

⁷⁴ To byl Alfons Jindra, s. 56.

⁷⁵ Vyšší populár – hudební okruh, spadající pod populární hudbu, zahrnující jak melodie umělé hudby, tak specializovanou stylově – žánrovou oblast, určenou především pro rekreační poslech. Viz Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby I.

⁷⁶ Zpěvák s barytonovým zabarvením (1898-1976), jeho nejznámější píseň Mississippi pochází z muzikálu *Lod' komediantů* od Jerome Kerna.

⁷⁷ Zpěvák a herec, sytý barytonové zabarvení hlasu. Původním jménem Rudolf Kreisinger, rodák z Plzně. Jeho matka pocházela z Brazílie.

druhého trumpetisty u Vlachova orchestru tvořil po léta nerozlučnou aranžérskou, ale i skladatelskou dvojici, které vděčil Karel Vlach za hlavní část svého repertoáru.

„Miloslav Ducháč s Vlastimilem Hálou byli dvojicí nejen aranžérskou a skladatelskou, nýbrž vůbec muzikantkou. Projevovali například své společné názory i v tisku. Vzpomínám si na články v někdejších časopisech Jazz podepsané značkou DU-HA či DUHA a jednou dokonce jakoby anglickým pseudonymem RAINBOW. Věřu vzácné spříznění přátelských myslí.“⁷⁸

Miloslav Ducháč byl člověk velice pilný, svědomitý v každé práci, spolehlivý znalec a odborník v oblasti, jíž se věnuje. Na spolupráci s Alfonsem Jindrou v dopise Dr. Vlastimilu Vrubelovi vzpomínal:

„S Al. Jindrou jsem se samozřejmě znal a strávili jsme spolu a s Karlem Vlachem řadu hodin povídáním o hudbě a dramaturgické přípravě jeho písní. Některé jsem pro orchestr Karla Vlacha také aranžoval (Píseň černých bratří, Prosím neodcházej, Váš dům šel spát, Tolikrát už tolikrát, Sentimentální, Chvilíčku spát, Korálky z jeřabin, Veronika, Zavři oči). Byl to výborný skladatel, muzikant a skromný a příjemný člověk. Jeho přínos k české populární hudbě nebyl do dneška dostatečně oceněn.

S jeho holandskou manželkou Liny jsem se znal neméně dobře. Trávili jsme u Vlachů (když Karel Vlach účinkoval v divadle) mnohé večery a hráli jsme s Liny, Boženkou Vlachovou a s Jiřím Traxlerem pokrač. Jeden čas jsme tomu skoro propadli a temperament, kterým byla Liny obdařena, umocňoval dramatickost této jinak spíše poklidné hry.“⁷⁹

Stanislav Titzl ve svém článku s názvem *Alfons Jindra, mistr melodie* kromě zmínek o úspěšnosti jeho skladeb v Anglii ještě uvedl: „[...] Po těchto úspěších napsal Jindra ještě *slowfox* s textem Vladimíra Dvořáka *VÁŠ DŮM ŠEL SPÁT* a pak nastala delší doba odmlčení a stagnace. Měnil se vkus obecenstva a Alfons Jindra dlouho váhal, má – li se přizpůsobit novým módním směrům, které se poněkud vzdalovaly od jeho představ o taneční hudbě.“⁸⁰ Dr. Vlastimil Vrubel ve své monografii o Alfonsi Jindrovi však na zmíněný Titzlův článek zareagoval:

„Nevím, jak dlouhou dobu stagnace Alfonse Jindry v jeho tvorbě měl autor článku na mysli. Já bych to však žádnou stagnací nenazýval. Kromě komponování se totiž Alfons Jindra stále ještě věnoval i profesionálnímu hraní. A pokud si promítnu padesátá léta dvacátého století, tak vkus obecenstva je ve spojitosti s tou dobou také dost diskutabilní, aspoň podle toho, co zaznívalo z rádia. Budovatelské písně, častušky, lidovky, z taneční

⁷⁸ Petr, Zdeněk: *Hudba přítelkyně*, s. 67.

⁷⁹ Dopis Miloslava Ducháče dr. Vlastimilu Vrubelovi ze dne 14. 6. 2005. Archív dr. Vrubela

⁸⁰ Titzl, Stanislav: *Alfons Jindra mistr melodie*. In: *Hudba pro radost*, 1965, květen – červenec, s. 8,9.

*hudby nějaká ta skladba Jaroslava Ježka, ale kupodivu zaznělo sem tam něco i od Alfonse Jindry, i když to byly převážně orchestrálky.*⁸¹

2.4 Čtvrté období 1956 - 1978

Rok 1956 byl určitým mezníkem v činnosti Alfonse Jindry. Ukončil svoji profesionální muzikantskou dráhu a věnoval se pouze komponování. Shodou okolností došlo v témže roce i k zániku dívčí vokální skupiny sester Allanových.

Alfons Jindra začíná spolupracovat intenzivněji i s dalšími textaři z oblasti populární hudby. Až doposud pro něj psali texty pouze muži, ale nyní se mezi nimi objevuje i první žena, je to PhDr. Jiřina Fikejzová. Z jejich společné autorské dílny v té době vyšla skladba s názvem *Vyřídte jí, že se vracím* (1956), v interpretaci Richarda Adama za doprovodu orchestru Karla Vlacha. Na spolupráci s Alfonsem Jindrou a následné přátelství Jiřina Fikejzová vzpomínala:

*„Pokud běží o naši spolupráci, nejspíš nás seznámil Karel Vlach. První písnička „Vyřídte jí, že se vracím“ s Richardem Adamem nám vyšla v roce 1959, „Korálky z jeřabin“ - Josef Zima v roce 1962, v roce 1965 „Srdce plné hudby“ s Juditou Čerovskou, kterou doprovázel Eduard Parma se svým orchestrem. A abych nezapomněla, ještě před tím, v roce 1962, nám Milan Martin za doprovodu Slávy Kunsta a jeho orchestru nahráli „Jde jaro ulicí“. Docela hezká písnička, ale brzy zmizela ze světa, brzy poté, co Martin emigroval. Jak vidíte, celkem je toho málo, ale já jsem vůbec psala málo. A rozhodně je to tak, že Alfi měl největší úspěchy s Vladimírem Dvořákem. Tím víc mě mrzelo, že v programu se o tom moc nemluvilo- na rozdíl od textaře Moravce.“*⁸²

V roce 1957 se v Berlíně konal festival taneční písně a šansonu. Z tvorby Alfonse Jindry byla na tento festival nominovaná skladba *Ty a žádná jiná* (1956) s textem Vildy Dubského. Úspěch v podobě prvního místa však slavila taneční píseň Ladislava Kozderky s textem Pavla Lukeše *Měsíc ve víně* v interpretaci Richarda Adama za doprovodu orchestru Güntera Golasche, který dirigoval Karel Vlach.

Každá nová skladba, respektive její téma, by mělo vzniknout na základě určitého podnětu, který skladatele patřičně inspiroval. Nejinak tomu bylo i u následující písně Alfonse Jindry. V roce 1958 si koupil automobil značky Škoda 440 – Spartak. Asi s tímto automobilem musel být velice spokojen, neboť by možná v roce 1960 nevznikla úspěšná skladba s názvem *Láska na kolech* s textem Františka Zachárníka, který byl nejdříve

⁸¹ Viz To byl Alfons Jindra s. 56.

⁸² Dopis PhDr. Jiřiny Fikejzové dr. Vlastimilu Vrubelovi ze dne 5. 11. 2005. Archiv dr. Vrubela.

solistou a později šéfem brněnské zpěvohry Národního divadla. Na toto konto údajně někteří nepřejícní kolegové poznamenali, že prý tato skladba Alfonsi Jindrovi uhradila veškeré náklady spojené s koupí tohoto automobilu, což ve svém vzpomínání uvedl i synovec Alfonse Jindry Jaroslav Langer.

Šedesátá léta 20. století se dají označit jako léta určitého uvolnění i v oblasti populární a taneční hudby. Znovu na oblibě získávaly skladby v rytmu charlestonu,⁸³ na což Alfons Jindra zareagoval zkomponováním orchestrální skladby *Začínáme charlestonem* (1960).

V rytmu boogie-woogie⁸⁴ A. Jindra zkomponoval píseň *Boogie pro Jarmilku* (1962) s textem Eduarda Krečmera, interpretovanou Josefem Zímou za doprovodu orchestru Karla Vlacha. Z tehdejší Německé demokratické republiky k nám přišla taneční novinka nazvaná *lipsi*.⁸⁵ Z autorské dílny A. Jindry vyšla jedna orchestrální skladba nazvaná *Pražské lipsi* (1960).

Když se pak navíc v první polovině šedesátých let objevila vlna twistu,⁸⁶ napsal Alfons Jindra i jednu skladbu v tomto rytmu s názvem *Třistapětašedesátkrát* (1962). Později ovšem prohlásil, že mu tento hudební styl nějak nesedl. Otextovali ji Oldřich Filčík a Zbyněk Vavřín, nazpíval Waldemar Matuška.

V televizi se objevily takové pořady jako *Hledáme písničku pro všední den*, *Písničky na zítra*, *Hledáme nové talenty* a nebo *Kdo, s kým, o čem, pro koho*. Samozřejmě že v těchto pořadech nechyběly ani písně Alfonse Jindry. Ve čtvrtém ročníku televizního pořadu *Hledáme písničku pro všední den* v roce 1962 vyhrála v hlasování publika skladba *Až nám bude dvakrát tolik* (1961) s textem Miroslava Zikána, kterou zazpívali Vlasta Průchová a Karel Gott. Ten nazpíval v roce 1963 další skladbu A. Jindry otextovanou taktéž M. Zikánem s názvem *Poušť*. Z dalších úspěšných skladeb Alfonse Jindry v pořadu *Písničky na zítra* můžeme jmenovat především *Chvilíčku spát*, *Kulatý svět*, *Veronika*, *Sentimentální*, *Láska na kolech* a další. Jen pro zajímavost, gramodesek se slowfoxem⁸⁷ *Sentimentální* (1963) nazpívané Yvettou Simonovou a Milanem Chladilem se

⁸³Charleston - původně černošský tanec, první zmínka 1923, 4/4 takt, zvýrazněná třetí doba. Synkopický rytmus. Charakteristické vytáčení chodidel, povolování a napínání kolen, vyhazování nohou s koleny drženy u sebe. Viz Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby I., s. 142.

⁸⁴Boogie – woogie, vznik 20. – 30. léta 20. století, klavírní blues s osminovým doprovodem v levé ruce, který tvoří základ offbeatovým melodicko-akordickým figurám pravé ruky. Populární i v podání swingových orchestrů. Viz tamtéž. s. 58.

⁸⁵Lipsi - společenský tanec středního tempa v 6/4 nebo 6/8 taktu, vznikl v Lipsku za přispění manželů Seifertových – učitelů tance. Připomínal některé tance Střední a Jižní Ameriky. Krátké trvání 1959-1962.

⁸⁶Twist - tanec v 4/4 rytmu, vznikl kolem roku 1958-1959, charakteristická je rotace kyčlí kolem vertikální osy, zdůrazněný pravidelný osminový rytmus. Viz tamtéž. s. 354.

⁸⁷Slowfox – pomalý foxtrot, společenský tanec ve 4/4 taktu, tempo 29 – 31 taktů za minutu. Provedení závislé na vyváženosti páru v klasickém držení. Viz tamtéž. s. 336.

prodalo 210 tisíc kusů, a v roce 1964 se náklad písně, také slowfoxu, *Chvilíčku spát* v podání Yvetty Simonové vyšplhal až na 142 tisíc prodaných desek.

V roce 1966 se na prvním ročníku soutěže *O bratislavskou lyru* umístila skladba *Už modrej činžák zhas* s textem Václava Fischera v podání Waldemara Matušky na třetím místě. Na festivalu *Děčínská kotva* v roce 1968 slavila úspěch další skladba A. Jindry *Kapitáne chyt' se mraků* (1968) s textem Zdeňka Borovce. Skladatelské úspěchy Alfonse Jindry v šedesátých letech dvacátého století by se daly srovnat s válečnými a poválečnými léty čtyřicátými.

Nastává osudový rok 1968 a změna v politické situaci sebou z počátku přináší spoustu kladných změn, ale pouze do 21. srpna, kdy na naše území vstoupily jednotky pěti států Varšavské smlouvy. Tímto dnem se prakticky zhroutily veškeré naděje na svobodný život a nastává období normalizace. Se zpěvem musela skončit Marta Kubišová a další zpěváci jako Karel Kryl, Jaromír Mayer a později i Waldemar Matuška zvolili raději emigraci. Totéž se týká i kapelníků Dalibora Brázdy a Karla Krautgartnera.

Alfons Jindra se jako čerstvý důchodce i nadále věnoval komponování, i když ne v takovém rozsahu jako předtím. Konec šedesátých let je spojen se spoluprací s Ostravským rozhlasovým studiem, textařem Zbyškem Malým a Ostravským rozhlasovým orchestrem (ORO), střídavě řízeným Pavlem Staňkem, Jiřím Urbánkem a Drahoslavem Volejníčkem. V provedení zmíněného orchestru eviduje fonotéka Českého rozhlasu Ostrava tyto skladby:

Tvůj krok zní – ORO, řídil Pavel Staněk, 1979, klavír Vladimír Figar

Váš dům šel spát – ORO, Pavel Staněk, 1978, klavír Vladimír Figar

Ty a žádná jiná – ORO, Jiří Urbánek, 1980

Poslední schůzka – ORO, Drahoslav Volejníček, 1994, pozoun Lubomír Konečný

Meditace – ORO, Pavel Staněk, 1973, spoluautor Bedřich Nikodém,

křídlovka Richard Kovalčík

Sladce mě líbej – ORO, Jiří Urbánek, 1990

Ukolébavka pro pana Andersena – ORO, Pavel Staněk, 1969,

zpívala Marcela Urbášková

Vraťte mi blues – ORO, Pavel Staněk, 1969, zpíval Viktor Olbert

Bráška – ORO, Pavel Staněk, 1969, zpívala Hana Strnadová

U nás pod strání – Ostravanka, Tomáš Hančl, 1985,

úprava Eduard Kudelásek, dechovka

Ukolébavka pro pana Andersena (1969) s textem právě Zbyška Malého vyšla i na gramodesce značky Discant. Nazpívala ji Marcela Urbášková za doprovodu již zmíněného orchestru. Zbyšek Malý otextoval ještě další písně a to např. *Vraťte mi blues* (1969), *Vzpomínej se mnou* (1970) a *Ruce v kapsách* (1971). O této spolupráci svědčí i několik dopisů Zbyška Malého adresovaných Al. Jindrovi:

Dopis ze dne 17. července 1969:

„Děkuji velmi srdečně za dopis a zaslanou melodii. Velmi se mi zamlouvá, ale nicméně jsem se musel nad tím zamyslet. To proto, že než jsem s tím přišel, objevil se Hála s písničkou Dobrý večer pane Maupassant, což je zlé. Proto jsem písničku překřtil na Ukolébavka pro pana Andersena. Upravil jsem také na několika místech text, takže Vám posílám jeho definitivní verzi. Včera jsem předložil písničku v rádiu a Trnka ji přijal s tím, že ji bude aranžovat pro Marcelu Urbáškovou. Počítá také s tím, že by se snímek vydal v brněnském družstvu DISCANT na gramodesce, protože toto družstvo, jehož je rádio Ostrava členem, vydává zpěváky nevázané Supraphonem a jen nahrávky českých autorů.“⁸⁸

Dopis ze dne 4. října 1969:

„Minulý týden byl dokončen snímek UKOLÉBAVKA PRO PANA ANDERSENA. Nazpívala to Marcela Urbášková, kterou teď rádio velmi prosazuje. Právě dnes mluvil F. Trnka v rozhlasu o plánech rozhlasového orchestru a uváděl tam, že tato písnička by se měla dostat na desky firmy DISCANT, kde vycházejí ostravské snímky. Pokud vím, tak je také dokončeno nahrávání podkladu VRAŤTE MI BLUES a jestli se nemýlím, tak je dokonce už i nazpíváno. Když ne, tak se to bude dělat v příštích dnech. Tím bychom měli snímky hotovy a jen tak mi napadlo ozvat se, zda jste náhodou něco nedělal, neboť myslím nějaký text u sebe máte.“⁸⁹

Dopis ze dne 30. ledna 1970:

„MEZI KAPKAMI, jak jsem se díval do křestního listu zpívá Jindra Viatrová. Jinak si myslím, že VRAŤTE MI BLUES je velmi zajímavá a hezká nahrávka. Dokonce na poslechu producentů to rádio samo chtělo dostat na desku, ale nebylo co dát na druhou stranu. Ono je to příliš výlučné, takže to zatím zůstalo otevřené. Ale já jsem hned psal příteli Korbařovi, aby na to zaměřil pozornost a zkusil to vydat tiskem. Poslal bych mu

⁸⁸ Dopis Zbyška Malého Alfonsi Jindrovi ze dne 17. července 1969. Archiv pana Jaroslava Langerá.

⁸⁹ Dopis Zbyška Malého Alfonsi Jindrovi ze dne 4. října 1969. Tamtéž.

partituru. Jinak mi říkal Trnka, že připravuje orchestrální směs TŘIKRÁT ALFONS JINDRA a TŘIKRÁT LEOPOLD KORBAŘ v zajímavém aranžmá nejpoblárnějších melodií a má to být k výročí republiky. A k tomu též výročí budeme dělat pořad VZPOMÍNKY V RYTMU, v němž jednu půlhodinku budu věnovat Vám. To ale znamená, že budu v rádiu povídat o Vás a také s Vámi, asi na to přijedu do Prahy s magnetofonem. A budou se k tomu hrát věci, které jste pro Ostravu napsal a dělal melodie.“⁹⁰

Zbyšek Malý si podle uvedené korespondence Alfonse Jindry velmi vážil a pro noviny Ostravský večerník si s ním připravil krátký rozhovor. Článek měl název Král melodií, ze kterého cituji:

„Dobré písničky by neměla chybět především původnost, nápaditý text a vhodná úprava, všechno se zaměřením na jistého interpreta. Ale i bez těchto příkras se občas objeví písnička, která se rázem stane majetkem všech, přes noc ji zpívají takřka na každém rohu a léty nestárne. Není ani vázána na jistého interpreta. Mne samotného takové štěstí u písničky potkalo snad jednou v životě u písničky Dnes není všední den, která se rozletěla do světa, i když tiskem vyšla až o čtrnáct let později, než se takto začala hrát.

[autor článku se ptá] *Které ze svých písniček si vy sám nejvíce vážíte?* [Alfons Jindra odpovídá] *Spíš bych odpovídal, které písničky mi přinášejí největší uspokojení. Byly to ty, které se líbily jak posluchačům, tak hudebníkům, kteří je hráli. Byly to písničky vždy na svou dobu dost náročné, jako třeba Neodcházej, Tvůj krok zní, Pár vzpomínek, z novějších snad už jen Chvilčku spát a z Bratislavské lyry známou Už modrej činžák zhas.*

[autor článku se ptá] *Vaše písničky v poslední době velmi často mají svou premiéru v ostravském rozhlase. Dokonce jedna z nich – Ukolébavka pro pana Andersona, vyšla nyní na gramodesce Discantu. Proč spolupracujete s Ostravou?*

[Alfons Jindra odpovídá] *Protože je to spolupráce velmi sympatická. Mají tam skvělé orchestry, vynikající aranžéry a hlavně kolektiv hudební redakce je velmi pohotový. Písničku, kterou si vyberou k natočení, mi neskladují v šuplíku, ale skutečně ji rychle natočí.“⁹¹*

V roce 1970 se objevila jedna melodicky zajímavá skladba s textem Ivo Fischera a názvem *Právě padá sníh* v interpretaci Yvetty Simonové. Tato skladba opět jen potvrdila citlivou a sentimentální povahu skladatele, která svým hlubokým smyslem pro lyričnost

⁹⁰ Dopis Zbyška Malého Alfonse Jindrovi ze dne 30. ledna 1970. Archiv pana Jaroslava Langerá.

⁹¹ Malý, Zbyšek: Král melodií. In: Ostravský večerník, pátek 5. června 1970, s. 4.

ovlivnila celou jeho tvorbu. Skladba *Bráška* (1978) s textem Simony Mikoláškové byla úplně poslední písní, kterou Alfons Jindra zkomponoval.

V roce úmrtí Alfonse Jindry (1978) vydala firma Supraphon desku s jednoduchým názvem *skladatel ALFONS JINDRA*. Tato jubilejní kompilace měla za úkol provést posluchače průřezem tvorby tohoto skladatele a pod vedením dr. Josefa Kotka bylo vybráno dvacet šest opusů z nahrávek Supraphonu, Československé televize a Československého rozhlasu.

Skladby jsou na desce seřazeny v tomto pořadí:

Povím to tancem a písní – Karel Vlach se svým orchestrem, zpívá Milan Chladil.

Přijďte večer k nám – Taneční orchestr Československého rozhlasu řídí

Josef Vobruba, Sbor Lubomíra Pánka.

Divka k rytmu zrozená – Václav Hybš se svým orchestrem, zpívá Inka Zemánková.

Hodiny spí – Václav Hybš se svým orchestrem, zpívá Karel Hála.

Prosím neodcházej – Orchestr Studio Brno řídí Erik Knirsch.

Pokouším se zapomenout – Taneční orch. Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba.

Tvůj krok zní – Smyčcový orchestr, Rudolf Cortés.

Pár vzpomínek – Taneční orch. Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba,

klavír Rudolf Rokl.

Jsem tvůj – Taneční orch. Čs. rozhlasu řídí Kamil Hála.

Růže v okně – Karel Vlach se svým orchestrem, soprán sax Felix Slováček.

Dnes není všední den – Karel Vlach se svým orchestrem.

Váš dům šel spát – Karel Vlach se svým orchestrem, Rudolf Cortés.

Nádherný máj – Karel Vlach se svým orchestrem, Planety.

Cesta domů – Karel Vlach se svým orchestrem, Karel Hála.

Sentimentální – Orchestr Čs. televize řídí Václav Zahradník,

Yveta Simonová a Milan Chladil.

Veronika - Karel Vlach se svým orchestrem,

Waldemar Matuška, Karel Štědrý a Sbor Lubomíra Pánka.

Zavři oči - Karel Vlach se svým orchestrem, Yveta Simonová.

Sobí spřežení - Taneční orch. Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba.

Chraňte si lásku - Karel Vlach se svým orchestrem, Milan Chladil.

Láska na kolech - Orchestr Čs. televize řídí Václav Zahradník, Milan Chladil.

Líbej mě, lásko - Taneční orch. Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba,

Eva Pilarová, Jaromír Mayer a Sbor Lubomíra Pánka.

Už modrej činžák zhas - Taneční orch. Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba,
Waldemar Matuška.

Chvilíčku spát - Orchestr Čs. televize řídí Václav Zahradník,
Helena Vondráčková a Sbor Lubomíra Pánka.

Právě padá sníh – Karel Vlach se svým orchestrem, Yveta Simonová.

Už dozrával len - Karel Vlach se svým orchestrem, Yveta Simonová a
Milan Chladil.

Povím to tancem a písni - Karel Vlach se svým orchestrem, Sbor Lubomíra Pánka.

Na desky firmy Supraphon nahrával Alfons Jindra všechny svoje tituly od roku 1946 do roku 1968. V tomto roce vznikla nová konkurenční firma Panton a o tři roky později (1971) také bratislavský Opus. Několik titulů mu nahrála také malá firma Discant.

Jiná situace mezi gramofonovými firmami byla před válkou až do roku 1946. Na našem trhu byly tři velké zavedené firmy: Ultraphon, Esta a His Masters Voice. Největší podíl na trhu měla firma Ultraphon, v jejíž správní radě byl i R. A. Dvorský. Všechny Jindrovky písničky s orchestrem R. A. Dvorského byly nahrány právě u této firmy, nahrával zde i Karel Vlach. Firma Esta měla menší zastoupení na trhu než Ultraphon, ale nahrával u ní například Orchestr Jaroslava Maliny, se kterým natočil Alfons Jindra píseň *Chyťte brouka* (1939) a další. Se svým orchestrem *LANGER'S BROS ORCHESTRA* nahrávali bratři Langerové vesměs u firmy His Masters Voice. Všechny tyto firmy zanikly v důsledku zestátnovacího procesu v roce 1946, a přešly pod nově vzniklý podnik Gramofonové závody. Ten vyráběl gramodesky pod zmíněnou značkou Supraphon.

Alfons Jindra spolupracoval s nejlepšími dirigenty, kapelníky, vydavateli, aranžéry a textaři v oblasti taneční a populární hudby u nás. Jeho přátelská, nekonfliktní a vstřícná povaha mu pomohla získat si mezi nimi spoustu přátel. Můžeme se o tom přesvědčit například z korespondence a výpovědí, které výše uvádím. Jeho zpěvné melodie vynikaly hlavně u pomalejších slowfoxů, se kterými slavil také největší úspěchy.

3. Analýza vybraných skladeb Alfonse Jindry

Při výběru skladeb Alfonse Jindry bylo přihlédnuto k několika hlediskům. Jednak jsou zde prezentovány ukázky tvorby z jednotlivých období jeho života. V kapitole č. 2 s názvem Alfons Jindra skladatel a aranžér je tato jeho činnost rozdělena do čtyř podkapitol - předválečné, válečné, poválečné a pozdní období jeho tvorby. Ty jsou vymezeny také časovými údaji, což se jevílo jako vhodné hledisko, ze kterého jsem vycházel. Bylo také přihlédnuto k datu vydání jednotlivých skladeb u OSA. To se totiž někdy neshodovalo s datem vzniku. Hlavně v začátcích skladatelovy kompoziční praxe je zřejmá časová neshoda mezi napsáním a vydáním několika skladeb (například orchestrální foxtrot *Abu nowas*).

Velkou většinu skladeb Alfonse Jindry můžeme zařadit do okruhu nonartificiální hudby - populární vokální hudby, se zaměřením pro ženský nebo mužský sólový zpěv. Vyskytují se zde v hojné míře jak kompozice pro dua, tria a kvarteta zpěváků, tak ale i skladby orchestrální. Tyto všechny shora uvedené skutečnosti, stejně jako stylový charakter skladeb, bylo nutné zohlednit při výběru, nehledě na úspěšnost jednotlivých titulů, co se týká prodejnosti gramodesek.

Z prvního skladatelova období před druhou světovou skladbou jsem vybral orchestrální foxtrot *Abu nowas* (1934), z válečného - druhého období je to swingová skladba pro ženský sólový zpěv *Dívka k rytmu zrozená* (1940), z třetího období je to druhá nejúspěšnější skladba co do prodejnosti, slowfox *Váš dům šel spát* (1954) pro sólový mužský hlas. Nakonec se jevílo jako vhodné vybrat nejúspěšnější skladbu v prodejnosti gramodesek, duet pro mužský a ženský hlas, slowfox *Sentimentální* (1963) z pozdního, čtvrtého skladatelova tvůrčího období. K této skladbě byl dostupný pouze klavírní part a také skica ve vlastním rukopise Alfonse Jindry. Ve všech uvedených skladbách jsou analýzy prováděny podle originálních tištěných partitur, přesně tak, jak je pro vydavatelství aranžoval sám autor.

3.1 Abu nowas

Tato instrumentální skladba, *symphonic – foxtrot*, jak je uvedeno na titulní straně partitury, byla zaregistrována u OSA v roce 1934 ještě pod původním skladatelovým jménem Alfons Langer. Ten skladbu napsal i aranžoval zřejmě pro *SCHACHT-LANGER'S SYNCOPATED ORCHESTRA*, se kterým oba bratři Langerové v té době hráli. Bylo to asi

na přelomu roku 1927 – 1928 a vydalo ji německé vydavatelství E. K. B. – Musikverlag Braunschweig.

V Abu nowas se Alfons Jindra nechal inspirovat nějakými arabskými nebo orientálními prvky, což je patrné nejen z názvu skladby (abu znamená v arabštině strýček, strýc), ale i z melodického vedení hlasů, melodických obrátů a postupů. Některé postupy v melodii totiž zdánlivě připomínají orientální nebo exotickou atmosféru (např. takt 24, 27, 40, 41).

Poměrně velké instrumentální obsazení, vyskytující se v partituře této skladby bývalo obvyklé v typech salonních tanečních orchestrů, pro které se v té době hojně skladby psaly a vydávaly. Orchester zde má následující obsazení: první a druhý klarinet, první a druhý alt saxofon, tenor saxofon, první a druhá trubka, trombón, dvoje housle, violoncello, kontrabas, tenor banjo a bicí. V partu bicích jsou kromě velkého bubnu a malého bubínku zapsány také činely, tom-tomy, gong, tympány laděné na tóny G a D, vibrafon, triangel a zvony. Toto rozšířené obsazení bicích nástrojů nebývalo vždy u tehdejších salonních tanečních orchestrů obvyklé.

Skladbu tvoří celkem deset dílů, které na sebe plynule navazují a jsou rozšířeny o introdukci, mezivětu a kodu. Formové schéma můžeme vyjádřit takto: **i, A, m B, C, D, E, A1, F, G, H, m, A2, k**. Tyto díly mají velikost malé písňové formy případně perody. Střídají se v nich různé nástroje se sólovou melodií. Obvykle ji v každém dílu hraje jeden nástroj, občas se vystřídají i dva různé sólové nástroje.

Foxtrot začíná a končí tóninou g moll, i když během jejího průběhu se tónina několikrát změní. Předepsané tempo této kompozice je Allegro moderato a je dodrženo po celou její délku. Z rytmického hlediska je po celou skladbu zachována určitá pravidelnost a pulzace doprovodu (nejčastěji čtvrté hodnoty, občas je prostřídají půlové nebo celé). Tečkovaný rytmus se vyskytuje jen ojediněle. Celou skladbou se prolíná triolový prvek ve vůdčím hlase, který je nositelem melodie a opakující se v podstatě náhodně.

Foxtrot uvádí autor osmitaktovou introdukcí, která je v tónině g moll. V jejím závěru je již anticipován doprovodný útvar prvního dílu. Tuto vstupní část hraje celý orchestr v dynamice fortissimo, ale v rámci tohoto osmitaktového úseku přejde v posledních dvou taktech do slabší dynamiky – piano (doprovod). Z harmonického hlediska zde působí jako nápadný prvek mimotonální pravý alterovaný akord – cis es g b ve třetím a čtvrtém taktu. Z rytmického hlediska se zde ve druhém taktu poprvé objevuje výše uvedený triolový prvek.

Introdukce – takty 1 – 6:

Allegro moderato

Clarinetto I. in B

Clarinetto II. in B

Alto Saxophone I. in Es

Alto Saxophone II. in Es

Tenore Saxophone in B

ff

Tromba I. in B

Tromba II. in B

Trombone

Timpani

f

Gong

Drum

ff

Cym.

Tenor Banjo

p

Violino I.

f

Violoncello

Contrabasso

Díl A je malou písňovou formou třídílnou (vnitřní díly **a**, **b**, **c**), skládající se ze dvou pravidelných šestnáctitaktových period v tónině g moll (díly **a**, **b**), díl **c** má poněkud netradiční počet taktů vzhledem ke kontextu schématu celé skladby a to čtrnáct. V dílu **a** sólovou melodii přednáší saxofon a v dílu **b** trubka za doprovodu smyčcových nástrojů,

hrajících pizzicato a tenorového banja. Doprovodný rytmus je zapsán v pravidelném metru a bicí kromě jednoho přechodu v tom - tomech také.

Saxofonové téma dílu **a** (takty 9 – 16):

Z harmonického hlediska převažují kvintakordy tóniky a vyskytne se i pravý alterovaný akord – cis es g b (takt 15, 23), který je rozvedený ovšem do tóniky g moll. Díl **b** začíná na dominantě tóniny g moll. Ta se střídá v se septakordem druhého stupně – a c es g (takt 27). Téma tohoto dílu je vcelku nevýrazné. Nejsou zde žádné znaky byt' jen opakujícího se úseku melodie. V dílu **c**, který je rovněž v tónině g moll, se objevuje pravý alterovaný akord – cis es g b - v kombinaci s tónikou (takt 50, 51). V prvních osmi taktech je zvýrazněná bicí sekce přidáním tom-tomů, kdy je použito zesílení rytmického účinku jednoduchým osminovým pohybem na první době každého taktu (viz part bicích nástrojů). Melodii sólového partu hraje opět tenor saxofon a používá triolového rytmického úseku, který kombinuje v poměru ke dvěma čtvrt'ovým hodnotám v doprovodu a bicích. Celý tento velký díl **A** končí v taktu 53.

Následující mezivěta (od taktu 54) je evolučně se vyvíjející plocha s modulačním charakterem směřující vpřed, a předznamenávající příchod dalšího dílu v jiné tónině (A dur). Celá plocha začíná na akordu g moll, během ní však dochází k modulacím a jsou zde použité mimotonální dominanty (z E dur a z Adur). Autor po rytmické stránce kombinuje tečkovaný rytmus v doprovodech s triolovým rytmem v sólovém partu, který hraje trubka.

Trubkové téma mezivěty (takty 54 – 57):

V díle **B** nastupuje zcela nová tónina, sekundově posunutá o tón výš - A dur a je tvořen třemi vnitřními díly **a**, **b**, **c**. Mladý skladatel Alfons Jindra používá v této rané

kompozici často postupů sekundově vzdálených harmonií. Rytmická stránka je stále zachovaná, v bicích nástrojích je použito vibrafonu a zvonu.

Trombonové téma dílu **a** (takty 66 – 72):

Sólový part trombónu, je možno rozdělit na dva díly **a** – osm taktů v tónině A dur a **b** – osm taktů v tónině fis moll, který končí mimotonálním sedmým stupněm a přechází do tóniny Cis dur - díl **c** (takty 82 – 90), osm taktů, kde přebírá sólový part opět první altový saxofon. Celý osmitaktový úsek v tónině Cis dur, přechází modulačně přes poslední dva takty - kvartsextakord – g h d s chromatickým postupem se změni na kvartsextakord – g b d (takt 89) do nového dílu **C** (takt 91).

Díl **C** je psaný již v tónině F dur a obsahuje tři malé díly (osmitaktové věty) **a**, **b**, **c**. V prvním hraje téma trubka, ve druhém saxofon a ve třetím opět trubka.

Trubkové téma dílu **a** (takty 90 – 97):

První věta **a** začíná tónikou F dur, druhá **b** začíná dominantním nónovým akordem – f a c es g (99) již z tóniny B dur. Tato tónika ovšem není vyjádřena kvintakordem, ale namísto ní nastoupí pravý alterovaný akord – b d fis as (101). V taktu 106 se stává tento akord mimotonální alterovanou dominantou a moduluje do posledního dílu - věty **c**. Poslední věta **c** opakuje tyto harmonické funkce (jako v dílu **b**) o sekundu níž tj. dominantní nónový akord – es g b des f (107, z As dur) a za ním alterovaný akord – as c e ges (109) jako tónika. Melodická linka v trubce se zde liší od dílu **a**, co do intervalů tak i rytmu. Na konci této věty přebírá dosavadní tónika – as c e ges (114) funkci mimotonální dominanty a moduluje do tóniny Des dur, která je vyjádřena tónickým nónovým akordem – des f as ces es - dílu **D** (115).

Díl **D** začíná v tónině Des dur (115). Dělí se na dvě tematicky odlišné věty **a** **b**.

Trubkové téma dílu **a** (takty 115 – 118):

S tímto nónovým akordem začíná celý díl, jehož šestnáctitaktové schéma se drží délek dříve používaných vět. Po čtyřech taktech nastupuje akord terciově příbuzný (na základě enharmonické záměny tónů) – e gis h d fis (119), a přes modulační plochu a saxofonové sólové vyhrávky až k unisonovému rozkladu zvětšeného kvintakordu v oktávách (130), který tvoří (při možném enharmonickém přepisu – c e gis) mimotonální dominantu k nástupu tóniky F dur (131).

S dílem **E**, který nastupuje v tónině F dur přebírá a interpretuje sólový part klarinet, který se vystřídá po čtyřech taktech s trubkou. Tento díl tvoří dvě tematicky odlišné části - perioda a věta - po osmi taktech - **a** – **b**.

Klarinetové téma dílu **a** (takty 131 – 134):

Vyskytují se zde opět charakteristické rytmické triolové postupy (132). Melodii tvoří v prvních osmi taktech sekvencové postupy. Zde je patrná tonální nestabilita, převaha septakordů v chromatických postupech sestupným směrem. Posledních osm taktů - věta **b** - jsou alterované nónové akordy. Střídají se postupně takto: alterovaný septakord – g h des f, a alterovaný septakord – es g h des (139-142). Na posledních čtyřech taktech tohoto dílu je prodleva na alterovaném nónovém akordu – a cis es g h (146). Rytmika je postavená na držených půlových hodnotách v base a doprovodech, melodie provádí na posledních čtyřech taktech postupy v triolách, orchestr hraje tutti v klarinetech, saxofonech, houslích a trubkách.

Díl **F** (147) se dá rozdělit na tři věty po osmi taktech – **a**, **b**, **c**, po nichž následuje krátká čtyřtaktová mezivěta. První díl začíná v tónině A dur, přesně na kvartsextakordu toniky, vystřídá jej vzápětí tónický kvintakord (147, 148). Následuje nónový akord na sníženém sedmém stupni (opět náznak mixolydické stupnice), tóny – g h d f a (149), ve

čtvrtém obratu, kdy basový tón tvoří nóna. Věta označená jako **b** používá stejný harmonický a nepatrně pozměněný melodický materiál jako věta **a**, ale v jiném pořadí postupu akordických funkcí. Tónina je A dur, poslední dva takty jsou postavené na septakordu – f a c es (161) - chromaticky terciově příbuzném k akordu A dur. Melodii hrají saxofony. Věta označená písmenem **c** leží stále harmonicky na septakordu – f a c es (163 – 170), kdy pouze střídavý tón mění septimový akord na nónový. Melodickou linku si střídají mezi sebou trubka a saxofony. Krátká čtyřtaktová mezivěta na konci celého tohoto dílu je postavena na nónovém akordu – f a c es g (171) s melodickou linkou napsanou pro trubku. Poslední akord je D dur chromaticky terciově příbuzný k předchozímu akordu a současně plní funkci mimotonální dominanty k tónice g moll, nastupující v díle **A1**.

Díl **A1** (175) - návrat dílu **A**, lze rozdělit na dvě věty po osmi taktech - **a**, **b**. V první větě dílu **A1** přebírá melodii opět klarinet a zazní zde triolový rytmus. Prvních šest taktů se střídá tónika s dominantou, ta ovšem na prodlevě tónu G v basu (176). Poslední dva takty této věty zazní alterovaný septakord na zvýšeném čtvrtém stupni ve stupnici g moll – cis es g b (181). Druhá věta tohoto dílu (183) je tematicky odlišná od původního dílu **A** a je ve stejné tónině jako věta první. Sólový hlas zde přebírá tenor saxofon, v harmonii se střídá tónika g moll s akordem a-cis-es-g (185), což je alterovaný septakord mimotonální pravý z tóniny D dur, kterou začíná díl **G**.

Díl **G** lze rozdělit na čtyři větné části po osmi taktech **a**, **b**, **c**, **d**, v první větě hraje sólová trubka hlavní melodii, harmonie je v D dur a autor použil dudáckou kvintu prvních šest taktů ve dvou nástrojích - kontrbasu a tenor banju.

Trubkové téma dílu **a** (takty 192 – 197):

Druhý větný díl (199) pokračuje ve stejné tónině jako první, D dur, sólový part přebírá klarinet a rytmicky opět zahraje velkou triolu, a to hned třikrát. Třetí malý díl (207) opakuje dvakrát čtyři takty repeticí, v nichž hraje sólový part tenor saxofon a harmonicky je postaven na tónice Es dur. Čtvrtý větný díl začíná na kvartsextakordu g moll, melodickou linku vystřídá tenor saxofon a připomíná zdánlivě klarinetové téma z druhého věty tohoto dílu.

Další díl **H** (223) lze rozdělit na dvě tematicky příbuzné věty po osmi taktech (díly **a**, **a1**), kdy dvojhlasou melodii v paralelních kvartách v první větě hraje první a druhý klarinet.

Klarinetové téma dílu **a** (takty 223 – 226):

Druhý díl má tutéž melodii také ve dvou klarinetech ale transponovanou o tercii výš (231-238), harmonicky i rytmicky jsou oba díly téměř stejné, basová linka hraje ostinátne dominantní tón D (pohybujeme se v tónině g moll). V krátké spojující čtyřtaktové mezivěť hraje sólový part trubka. Kvartsextakord D dur ve funkci mimotonální dominanty připravuje opět nástup tóniny g moll (242) dílu **A2**.

V další části skladby (označena **A2**) se navrací melodicky i harmonicky díl **A** s určitými instrumentačními obměnami. Celý díl lze rozdělit na tři vnitřní díly **a**, **b**, **c1** tonálně v g moll. Všechny tři díly jsou pravidelnými periodami. Melodická linka je nahrazena v dílech **a**, **b** celým orchestrem, hrajícím v úpravě pro širokou harmonii a dosud používané sólové nástroje hrají téma v unisonu nebo oktávách a to ve fortissimu. Jsou zde opět patrné charakteristické triolové rytmické postupy. Díle **c1** (266) vykazuje oproti původnímu prvnímu dílu **A** určité melodické obměny. Melodickou linku zde vede trubka s triolovými rytmickými prvky. Vyskytuje se zde stejně jako v dílu **c** z dílu **A** pravý alterovaný akord - cis es g b (276).

Koda **k** (takt 280) je v hlavní tónině g moll. Objevuje se v ní také rytmický triolový prvek, typický pro celou skladbu. Motivy prvních tří taktů dílu **A** skladatel uvádí v diminuci. Můžeme ji proto nazvat tematickou kodou z dílu **A**. Na jejím konci jsou čtyři takty postavené na sníženém alterovaném nónovém šestém stupni – es g h des f (288) a závěrečné tónice.

Na charakteru skladby a její formy je patrné, že ji Alfons Jindra vytvořil na začátku své skladatelské dráhy. Celkově působí formové utváření skladby s řadou tematicky odlišných dílů poněkud nesourodým a roztříštěným dojmem. Scelujícím prvkem jsou trioly, vyskytující se často v průběhu celé skladby a opakování dílů (**A** se opakuje ve skladbě celkem třikrát – druhé opakování je neúplné), což by mohlo evokovat typ ronda - jako modifikovaná, nepravidelná, rozšířená rondová forma.

Melodicky jsou motivy nebo náznaky témat nevýrazné, komplikované, a u tohoto typu kompozic také velice těžko zapamatovatelné. Rytmus není příliš složitý a vcelku odpovídá v dobovém kontextu zavedené praxi u orchestrálních skladeb tohoto typu.

3.2 Dívka k rytmu zrozená

Swingová skladba *Dívka k rytmu zrozená*, zaregistrovaná u OSA 30. listopadu 1940, vzešla z pera Alfonse Jindry v době německé okupace. Společně s textem Jaroslava Moravce byla reakcí na zákaz všeho, co mělo něco společného se západním stylem - swingem nebo jazzem. Píseň se stala za Protektorátu velmi oblíbenou a 11. listopadu 1940 ji nahrál orchestr Karla Vlacha se zpěvačkou Inkou Zemánkovou na desku Ultraphon B 12 445 (43 025). Skladba vyšla tiskem u Nakladatelství R. A. Dvorský taktéž s datem 1940. Píseň pro orchestr Karla Vlacha aranžoval J. Verberger. Na rozdíl od partitury vydané u Dvorského nakladatelství, kde byl označen jako aranžér ALLAN. Tento pseudonym používal Alfons Jindra na začátku své aranžérské dráhy od roku 1937.

Partitura má menší nástrojové obsazení v melodické skupině, a to jak v saxofonech, tak i v žesťových nástrojích. Psané jsou tyto nástroje: tři saxofony (Es altsaxofon, B tenorsaxofon, Es altsaxofon), dvě trubky a trombon, ze smyčcových nástrojů troje housle a rytmická skupina: klavír, kytara, kontrabas a bicí nástroje.

U této instrumentace, stejně jako u jiných dobových skladeb podobného typu se setkáváme s okamžitě rozpoznatelným, nezaměnitelným zvukem těchto orchestrů. Je to zapříčiněno hlavně tím, že sekce mají menší obsazení, nepracují ještě v tak velkých zvukových plochách, zato však dochází k častým vzájemným konfrontacím mezi nimi. Zpěvačka Inka Zemánková, pro kterou napsal Alfons Jindra tuto skladbu, měla již vlastní osobitý styl, postavený na scatovaných úryvcích, a ve své době u nás v této oblasti neměla konkurenci.

Swingová píseň *Dívka k rytmu zrozená* se dá rozdělit na introdukci, díl **A**, mezivětu, díl **A1**, mezivětu, díl **a2** a kodu. Díl **A**, stejně jako introdukce jsou v tónině F dur, krátká mezivěta pak moduluje do Des dur, což je tónina dílu **A1**. Po něm následuje další krátká mezivěta a ta moduluje opět do tóniny As dur dílu **A2**. Na konci skladby je krátká dvoutaktová koda.

Skladba začíná stručnou čtyřtaktovou introdukcí v tónině F dur, kdy melodická sekce a sekce smyčců hrají rytmicky stejný melodický útvar, který je synkopicky frázovaný. Harmonicky je postavený částečně na chromatických postupech paralelních

akordů a souvisí s dílem **A**. Uplatňuje se hlavně při scatování ženského vokálu. Zakončení introdukce tvoří dominantní septakord – c e g b, po něm následuje tónika dílu **A**.

Introdukce (takt 1 – 4):

Swing-tempo

The musical score for the introduction (measures 1-4) is written for a large ensemble. The tempo is marked 'Swing-tempo'. The key signature is one flat (F major). The score includes parts for Alto Saxophone in E-flat, Tenor Saxophone in B-flat, Tromba I in B-flat, Tromba II in B-flat, Trombone, Drum, Guitar, Voice, Piano, Violino I, Violino II, Violino III, and Contrabasso. The music features a crescendo in the woodwinds and strings, with the guitar playing a series of chords (F, B-flat, Fdim, F, B-flat, F, B-flat, C7) and the piano providing harmonic support. The voice part is silent in this section.

Díl **A** (takty 5-68) je celý v tónině F dur a nastupuje zde sólový ženský hlas. Tento díl se dá rozdělit na tři malé díly **a b a**, každý ve velikosti periódy. Dvoutaktový základ tématu dílu **a** má tečkovaný a synkopický charakter. Jeho charakteristickým melodickým prvkem jsou chromatické střídavé tóny. Harmonické schéma tohoto dílu ničím nevybočuje ze zavedené praxe podobných typů swingových úprav. Střídají se zde harmonické funkce T, II., D, VI., které jsou obohaceny o nóny, decimy, undecimy a další intervaly, čímž zahušťují akordy. K další komplikaci harmonie přispívají také průchodné akordy (16, 18),

průchodné tóny (10), zmenšeně zmenšené septakordy (2, 28) apod. Díl **b** o velikosti věty je kontrastní oproti dílu **a**. Má také periodickou stavbu a dá se rozdělit na dvě čtyřtaktí, každé v jiné tónině. První čtyři takty (21-24) jsou v B dur a začínají II. stupněm střídajícím se s dominantou a pak zakotví na tónice B dur. Druhé čtyři takty jsou transponovány o velkou sekundu výše do Cdur. Opět se zde střídají II. stupeň a D a poslední dva takty se ustálí na tónice C dur. Tato se na posledních dvou dobách změni na mimotonální dominantu – c e g b (28) a rozvede se do tóniky dílu **a**. V něm se zpátky navrací původní téma v hlavní tónině F dur. Celý díl je opět periodou a trvá 16 taktů.

Díl A (takty 5 – 8):

5

A. Sax. *mf*

T. Sax. *mf*

A. Sax. *mf*

Tr I. *p*

Tr II. *p*

Trbn I. *p*

Dr.

Gtr. F F F Fdim

Voice

dív - ka kryt - muzro - ze - ná i v no - ci se mi o něm zdá, ze

Pno. *mf*

Vno. I

Vno. II

Vno. III

Cb. *mf*

V partituře celého dílu **A** je z hlediska instrumentačního využití melodická sekce – saxofony a trombon současně v úzké a navíc zahuštěné harmonii spolu se zpěvem. Trubky jsou zakomponovány tak, aby hrály vždy odpověď k hlavnímu tématu nebo odpovídaly v pauzách svými sólovými vstupy.

V taktech 69 –72 následuje modulující mezivěta. Melodickou linku v ní hrají housle v oktávách společně se žesťovými nástroji. Mezivěta končí na mimotonální dominantě – as c es ges (72) a je rozvedena do tóniky Des dur, kterou začíná díl **B** (73). Ten je uveden osmitaktovou introdukcí v tónině Des dur, kde sólovou linku přebírají opět smyčce. V kontrabasu je rytmizovaná prodleva na tónu Des, hrající vždy první a třetí dobu v taktu. Harmonie se mění v saxofonech a kytáře, střídají funkce II. stupně, dominanty a tóniky. Po těchto šesti taktech na poslední dva takty introdukce nastoupí VI. Stupeň a mimotonální dominantu k dominantě z tóniny Des dur (80). Uvedením tématu v saxofonech začne díl **A1** svým vnitřním dílem **a**, který je periodou. Následující díl **b** je rovněž periodou, ale díl **a1** je zkrácený – pouze šestitaktová věta. V tomto dílu **A1** není na rozdíl od dílu **A** uplatněn sólový zpěv, je pouze instrumentální. Melodii hrají druhým tenor saxofonem, třetím alt saxofonem a trombonem doplní klarinet, psaný v partu prvního alt saxofonu. Klarinet doplňuje saxofonovou sekci celou periodu v tomto dílu. Od taktu 111 následuje modulační mezivěta trvající čtyři takty. Tam již hraje saxofonová sekce v původním obsazení, tedy bez klarinetu, ale s prvním alt saxofonem. Téma je shodné jako v úvodní introdukci celé skladby, jen v tónině Des dur. Mezivěta končí na mimotonální dominantě – es g b des, která se rozvádí do tóniky – As dur (115).

Tady začíná závěrečný *Last chorus*, a tím i celý díl **a2** v tónině As dur. Tato perioda má stejnou harmonickou i melodickou strukturu jako v předchozí díly. Orchestr hraje tutti, jak kompletní melodická skupina, tak i skupina smyčcových nástrojů. Z tohoto důvodu by se dala tato část považovat za vrchol celé skladby, jenž je umocněn také dynamikou ve forte.

Na konci skladby je dvoutaktová netematická koda v As dur, v níž jsou obvyklé akordické postupy jako v závěrech skladeb podobného typu: tónika, mimotonální septakord sedmého stupně – a c es ges, dominantní septakord a tónika (zahuštěná tónem f).

Swingová skladba *Dívka k rytmu zrozená* zaujme opět výrazným a zapamatovatelným tématem umocněným vkusným textem. Píseň mělo ve svém repertoáru kromě Inky Zemánkové několik dalších zpěvaček (např. Helena Vondráčková, Světlana Nálepková, Ladka Kozderková, Zdena Vincíková). Vznikly také zajímavé úpravy a aranžmá, ovšem původní verzi, psané přímo pro Inku Zemánkovou, se ostatní jen stěží vyrovnají. Tato úprava má své osobité kouzlo, i proto, že je psaná pro tzv. lombardské

obsazení. Tento typ orchestru (podle G. Lombarda) hraje v obsazení tři saxofony – první alt saxofon (klarinet), druhý tenor saxofon a třetí alt saxofon. Tři žesťové nástroje - první a druhá trubka s trombonem a samozřejmě rytmická skupina. Zvuk je opravdu jedinečný. Dnes se již takové obsazení orchestru nepoužívá.

3.3 Váš dům šel spát

Komerčně velmi úspěšný slowfox Alfonse Jindry byl registrován u OSA s datem 23. dubna 1954, text napsal Vladimír Dvořák. Píseň nazpíval poprvé 30. září 1954 na desky Supraphonu Rudolf Cortés za doprovodu orchestru Karla Vlacha. Gramodesek s touto nahrávkou se prodalo 153 tisíc kusů. Noty vydalo tiskem Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, n. p. v Praze v roce 1955 v edici Taneční orchestr 54.

Tak, jak bylo zvykem a zavedenou praxí v dobových aranžích, celá skladba je instrumentovaná pro tehdy běžné obsazení tanečního orchestru. Melodickou skupinu tvoří pět saxofonů (Es altsaxofon, B tenorsaxofon, Es altsaxofon, B tenorsaxofon, Es barytonsaxofon) a skupina žesťových nástrojů v obsazení tři trubky a tři trombony.

Rytmická skupina má obsazení klavír, kytara, akordeon, kontrabas a bicí nástroje.

Skladba se dá rozdělit na tři hlavní části, které můžeme schematicky označit písmeny **A A1 A2**, každý tento díl je malá písňová forma. Díly jsou navíc motivicky příbuzné, jak vyplývá se schematu. První díl **A** je pouze instrumentální. Druhý díl **A1** má stejnou formu jako díl **A**, pouze melodická linka je psaná pro mužský hlas – baryton sólo. Třetí díl **A2** je pouze instrumentální.

Celý slowfox zahajuje osmitaktová introdukce, ve které autor anticipuje téma dílu **A**. To je zpracováno v tónině B dur, za pomoci harmonických funkcí T, S. Ještě se zde vyskytuje v sedmém taktu mimotonální sedmý stupeň (h d f as) k akordu II. stupně (c moll) a dominantní nónový akord, na jehož harmonickém základu trubka začíná zdvihem čtyřtaktové téma, patřící již dílu **A**.

Díl **A** je v tónině B dur a lze ho rozdělit na vnitřní díly **a b a1**. Díl **a** má šestnáct taktů a tvoří jej předvětí a závětí periody. V hlavě tématu zazní výrazný melodický postup - sekundový pohyb melodie dolů a následně oktavový skok nahoru.

Začátek dílu **a** (takty 1 - 5):

Slowly

The musical score is arranged in a system of staves. The instruments listed on the left are: Clarinetto in B, Tenore Saxophone, Alto Saxophone, Tenor Saxophone, Baritone Saxophone, Tromba I in B, Tromba II in B, Tromba III in B, Trombone I, Trombone II, Trombone III, Drum, Guitar, Piano, Accordion, and Contrabasso. The tempo is marked 'Slowly'. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The time signature is common time (C). The score shows the first five measures of the piece.

Poslední takt periody (24) má harmonickou funkci mimotonálního dominantního septakordu – b d f as připravující nástup dílu **b**, začínající na subdominantě hlavní tóniny (akordu es g b). Díl **b** přináší zcela nový motivický materiál, jak rytmicky tak i melodicky. Výrazný tečkový rytmus v melodii trvá celých osm taktů. Tento díl se dá rozdělit na dvě

čtyřtaktí tvořící rovněž periodu, zakončenou na dominantě. Saxofonová sekce hraje v harmonii sled sextakordů, unisono s melodií zpěvu.

Díl **b** (takty 25 - 29):

12

Cl.

T. Sax.

A. Sax.

T. Sax.

B. Sax.

Tr I.

Tr II.

Tr III.

Trbn I.

Trbn II.

Trbn III.

Dr.

Gtr.

Pno.

Accord.

Cb.

B^b B^{b7} E^b B^b B^bdim Cmi⁷ F⁶ B^b B^{b7}

Díl **a1**, který se navrácí je téměř doslovný, ale zkrácený na šest taktů. Po něm následující čtyři takty, které tvoří mezivětu spojující díl **A** s dílem **B**. V ní hraje sólový part trubka.

V taktu 42 (od druhé doby) saxofony spolu se sólovým zpěvem začínají díl **A1** na mimotonálním dominantním duodecimovém akordu – c e b d f a (42). Ten je vzápětí rozveden do tóniky F dur. Díl **A1** je celý v tónině F dur a baryton zde přednáší vlastní píseň. Kromě tóniny se shoduje s dílem **A**.

Téma dílu **A1** (42 – 45):

Slowly

Alto Saxophone in E♭

Tenore Saxophone in B

Alto Saxophone in E♭

Tenore Saxophone in B

Baritone Saxophone in E♭

Tromba I in B

Tromba II in B

Tromba III in B

Trombone I

Trombone II

Trombone III

Drum

Guitar

Voice

Piano

Accordion

Contrabasso

Gmi7 C6#4 F F Bb F C Gmi7

Váš dům šel spát, vy - šlo hvězd ja - ko kví - tí,

Skládá se z malých dílů **a b a2**. Perioda dílu **a** je opět šestnáctitaktová a pravidelně složená z předvětí a závětí, následující perioda **b** je taktéž osmitaktová. Na ní navazuje díl **a2**, který má na rozdíl od šestitaktového **a1** z **A**, osm taktů zakončených harmonicky na tónice F dur. Tato leží na prvních dvou dobách taktu 73, zatímco třetí a čtvrtá doba tohoto taktu tvoří dominantní nónový akord z tóniny As dur, který není rozveden, ale opět se navrácí (v taktu 74) tónika F dur. Tónika As dur je zde opožděně vyjádřena v druhé polovině taktu 74, ale jako dominantní septakord – as c es ges, který je v zápětí rozveden do Des dur – což je subdominanta výše uvedené tóniny.

Od tohoto místa začíná díl **A2** v As dur, který se skládá pouze z dílů **b, a3**. Díl **b** začíná subdominantní harmonickou funkcí (des f as) a má opět délku periody, zakončené po osmi taktech na dominantě – akordem es g b des as. Po ní následuje díl **a3** (83). Tentokrát trvá sedm taktů a uzavírá ho tónika (89). Následuje drobná třítaktová koda, harmonicky založená na nónovém akordu na sníženém sedmém stupni – ges b des fes as (90). Skladbu po tomto akordu ukončuje neúplný tónický terdecimový akord – as c es b f, zapsaný v úzké harmonii.

Slowfox *Váš dům šel spát* je postaven na silném, zapamatovatelném a líbivém tématu (díl **a**), jež se díky propracovanému aranžmá prolíná celou skladbou. Obvykle zazní v harmonii napsané pro sekci saxofonů, které hrají unisono se zpěvem. Vnitřní náboj skladbě dodává kontrastní díl **b**, harmonicky začínající na subdominantě a lišící se rytmicky svým tečkovaným rytmem v osminách a šestnáctinách. Zazní celkem třikrát, poprvé jej hrají celý trombony s první trubkou, druhá a třetí trubka se přidají od druhé poloviny (29 – 32), podruhé zpívá mužský hlas a hraje první trubka (59 – 66), potřetí v závěru slowfoxu (75 – 82) hraje celá saxofonová sekce, tři trubky a tři trombony současně. Celá melodická skupina dohraje také závěrečné téma **a3**, což vyznívá jako vrchol celé skladby.

3.4 Sentimentální

Komerčně nejúspěšnější skladba Alfonse Jindry slowfox *Sentimentální* byla zapsána u OSA s datem 31. března 1963. Text napsal Zbyněk Vavřín a nazpívali ji Yveta Simonová a Milan Chladil za doprovodu orchestru Karla Vlacha a vokálního souboru Lubomíra Pánka.

Po harmonické a aranžérské stránce patří tato píseň určitě k těm méně složitým, které vyšly z pera skladatele Alfonse Jindry. Co se týká prodejnosti gramodesek je však

zcela nejúspěšnější. I tady platí pravidlo, že komerce nejde vždy ruku v ruce s kvalitou díla. Nutno ovšem podotknout, že tak, jak bývá zvykem u Alfonse Jindry, píseň má nosnou, líbivou a zapamatovatelnou melodii, tím spíše přijatelnější pro širokou posluchačskou veřejnost. Určitě výborným počinem z komerčního hlediska bylo nazpívání písně ženským a mužským hlasem, v tomto případě duetem populárních a známých zpěváků. Slowfox je postaven na jednoduché rytmické lince v basech - čtvrt'ová nota s tečkou, osmina, čtvrt'ová a dvě osminy. Tento model se občas střídá s půlovou a dvěma čtvrt'ovými notami. Je to v podstatě jednoduchý, v té době populární a oblíbený taneční rytmus.

Slowfox *Sentimentální* je po formové stránce velká písňová forma zúžená. Schéma skladby je: **i A A m b1 a1 k**. Díly **A A** jsou v tónině Es dur, díly **b1 a1** jsou v chromaticky terciově příbuzné tónině G dur.

Introdukce na začátku skladby je čtyřtaktová a její funkce je harmonicko-rytmická. Není zde žádná melodická linka, jen anticipace doprovodné složky. Její harmonické postupy obsahují funkce T, VI, S, D v tónině Es dur.

Velký díl **A** má schéma: **a a b a**. Každý z těchto malých dílů má velikost věty o osmi taktech. Harmonické funkce ve větě **a** (takt 5 – 12) následují po sobě v jednotlivých taktech takto: T, T, S, T, S, T, D, T (tj. každá harmonická funkce vyplňuje jeden takt). Nástrojový doprovod zachovává po celou dobu stejný rytmický model. Melodická linka zpěvu, vedená ve dvou hlasech (alt a baryton) je typická pro Alfonse Jindru. Za téma by se daly označit první dva takty dílu **a** v melodii, se kterými skladatel dále pracuje po dvoutaktích. Téma začíná po opakovaném tónu vzestupným kvartovým skokem, což je pro Alfonse Jindru také charakteristické. Celá melodická linka osmi taktů má rozsah intervalu malá septima. Podobný ambitus melodie jsme mohli zaregistrovat také u předchozích ukázek. Celý díl **a** se opakuje, pouze s jiným textem.

Díl **a** (takt 5 – 12):

The musical score is presented in three staves. The top staff is for Alto, the middle for Baritone, and the bottom for Piano. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The lyrics are written below the vocal staves. The piano accompaniment features a steady rhythmic pattern in the right hand and a more active line in the left hand.

Alto
Baritone
Piano

Tak už to něk- dy bý- vá, že člo- věk to, co zpí- vá,
Tak už to něk- dy bý- vá, že člo- věk to, co zpí- vá,

5

A. že něk-dy to, co zpí - vá, sen-ti-men-tál-ně zní.

Bar. že něk-dy to, co zpí - vá, sen-ti-men-tál-ně zní.

Pno.

V dílu **b** (21) je uvedeno nové téma, tónina je však zachovaná. Harmonické funkce se střídají v jednotlivých taktech takto: T, VI, S, T, T, VI, II, D. Dominanta je rozvedená do tóniky a touto funkcí nastupuje opakovaný počáteční díl **a** (29). Ten má na konci přidané dva takty, které mají spojovací funkci a hraje pouze rytmická sekce (harmonickými funkcemi vycházejí z posledních dvou taktů introdukce S, D).

Celý tento díl A se opakuje pouze s tím rozdílem, že na konci je po sekunda voltě přidaných dalších pět taktů. Ve čtyřech taktech se zde dvakrát opakují poslední dva takty dílu **a** (72 –76). Takt 77 tvoří krátká, jednotaktová mezivěta, která moduluje chromaticky k akordu – d fis a c, což je dominanta k tónice G dur v taktu 78, kde začíná díl **b1**. Ten je shodný s dílem **b**, je jen transponován do tóniny G dur. Po dílu **b1** následuje opět díl **a1**, shodný s dílem **a**, transponovaným do G dur. Na konci tohoto dílu jsou přidány opakující se poslední dva takty (94, 95), které jsou ještě jednou uvedeny, ale v augmentaci (96 – 99). Po nich následuje krátká, dva takty trvající stručná závěrečná netematická koda na tónice G dur. Na některých nahrávkách jsou oba závěrečné větné díly také zpívány, s opakujícím se textem.

Melancholický slowfox *Sentimentální* zaujme především svou široce klenutou melodií, jež ve spojení s harmonií a barytono - altovým sametově temným zabarvením sólového zpěvu navozuje příjemnou atmosféru.

Rukopis partitury Alfonse Jindry, který se mi dostal do rukou, je psaný v originální tónině Es dur. Na nahrávce Yvetty Simonové a Milana Chladila z roku 1963 však zní tónina C dur, která se nemění ani u pozdějších nahrávek. Je to patrně z toho důvodu, že rozsah a zabarvení hlasů obou zpěváků lépe vyzní v tónině C dur, transponované o malou tercii níž proti originálnímu zápisu Alfonse Jindry.

3.5 Závěry vyplývající z analýzy

Vybrané skladby pomáhají nahlédnout do vývoje více než čtyřicetiletého období skladatelské činnosti Alfonse Jindry. Formování skladatele jako osobnosti mělo své kořeny jistě už v mládí, kdy na něho působila rodina, okolí a vzory prvních učitelů hudby v rodném Prostějově - Čechovicích.

Zásadní vliv na jeho pozdější tvorbu mělo více než dvacetileté koncertování s tanečními a salonními orchestry po Evropě. Praxe profesionálního muzikanta a všechny okolnosti s tím spojené byla pro něho nenahraditelná a takto získané zkušenosti zúročil později ve svých skladbách. Od prvních nevyvážených pokusů v komponování přes hledání správného směru, jímž by se měl ubírat až po swingové období, kdy se začal trvale prosazovat. Zkušenosti nabyté v zahraničí uplatnil jak před válkou, tak i za protektorátu. *Hodiny spí, Chyťte brouka, Koncert nemluvnat a Dívka k rytmu zrozená* jsou jen některé z mnoha úspěšných skladeb, které Alfonsi Jindrovi ukázaly směr.

Po Únoru 1948 a politickém převratu jako by načas rezignoval, ale v padesátých letech se začal opět prosazovat a písně jako *Váš dům šel spát, Vyříd'te jí, že se vracím* a *Láska na kolech* ho opět vrátily tam, kam právem patřil - mezi významné české skladatele populární hudby. Patrný je v této době rozdíl v aranžování skladeb. Za Protektorátu psal Alfons Jindra hlavně pro tzv. lombardovské obsazení orchestru (tři saxofony, dvě trubky, jeden trombon). Později, jako například v písni *Váš dům šel spát*, používal velké obsazení melodické skupiny (pět saxofonů, tři trubky a tři trombony).

Největší úspěchy v republikovém měřítku však Alfonsi Jindrovi přinesla léta šedesátá s písněmi jako *Sentimentální, Chvilíčku spát* nebo *Už modrej činžák zhas*. Všechny tyto skladby byly psány v pomalém tempu, vynikla u nich klenutá melodická linka na půdorysu poměrně jednodušší stránky harmonické.

Za vrchol jeho díla lze však považovat skladby napsané ke konci třicátých a ve čtyřicátých letech 20. Století, pro jejich výraznou melodiku podpořenou zajímavou harmonickou strukturou. Tyto skutečnosti spolu se skladatelovou invencí slavily úspěchy nejen ve své době, ale i těsně po válce v tehdejším Československu a hlavně v zahraničí.

Závěr

Ve 20. století prošla tehdejší Československá republika několika obdobími rozdílných společenských zřízení. Změny režimů s sebou přinesly zákonitě změny i v kultuře a samozřejmě též i v oblasti swingové, taneční a populární hudby. Tyto hudební směry k nám poprvé pronikly mezi dvěma světovými válkami, tedy v období první republiky. Alfons Jindra, který prožil v tomto období svá adolescentní léta, patří k těm nemnoha osobnostem, které se zasloužily o rozvoj těchto hudebních směrů.

Je to především jeho melodická invence, jejíž užití v lyrických skladbách se kromě refrénů podílí také výrazným způsobem na verzích. Ty nejsou jen jakýmsi doplňkem, ale rovnocennou složkou písně, podpořenou navíc kvalitními texty. Podle dostupných materiálů měl v oblibě především dva textaře a to Jaroslava Moravce a Vladimíra Dvořáka. Ten první jmenovaný zemřel velmi časně a byla to velká ztráta nejen pro Alfonse Jindru, ale pro naši populární hudbu vůbec.

Alfons Jindra obětoval hudbě celý svůj život a tato zanícenost se odráží i v jeho písních. V padesátých letech a později začal psát více melancholicky zabarvené melodie a k válečnému a předválečnému charakteru ve svých skladbách se již nikdy nevrátil. Zdálo by se, že skladatel rezignoval na dění a uzavřel se sám do sebe. Tvořil však dál navzdory režimu a jeho odměnou za upřímnost a nadšení, se kterým komponoval, mu byly úspěchy v podobě komerční a masové oblíbenosti jeho skladeb. Ty můžeme v různých v úpravách občas zaslechnout i dnes. Je to především píseň *Váš dům šel spát*, ale sem tam se objeví i nějaká jiná zpívaná skladba, např. *Tvůj krok zní*, *Sentimentální aj*. Orchestrální skladby nenašly takové uplatnění a snad kromě pořadů zaměřených výhradně na tvorbu Alfonse Jindry je už neuslyšíme. Co do kvantity komponování by se dalo za nejplodnější období označit rozmezí mezi léty 1960 – 1968. Vznikla zde téměř polovina jeho skladeb. Také jeho komerčně nejúspěšnější skladba *Sentimentální*.

Realizaci práce komplikoval nedostatek materiálů, zabývajících se nějakým způsobem hlouběji osobností Alfonse Jindry. S využitím všech dostupných pramenů jsem se snažil obohatit a rozšířit doposud známé skutečnosti a přispět k bližšímu poznání jeho tvorby. Z notových pramenů jsem vybral čtyři, na nichž jsem se snažil zároveň v časové posloupnosti ukázat typické rysy jeho tvorby.

Věřím, že se mi podařilo nashromáždit tolik nových materiálů, abych mohl doplnit a obohatit doposud zjištěná fakta a přispět tak k objasnění nových skutečností z oblasti nejen jeho života, ale i tvorby. Dnes, v období muzikálů můžeme snad už jen

litovat, že se skladatelova tvorba neubírala třeba tímto, nebo i jiným směrem, ve kterém by svěží melodika našla určitě své uplatnění.

Shrnutí

Bakalářská práce ALFONS JINDRA mapuje životní osudy a dílo skladatele, hudebníka, člověka, jehož cesta je úzce spjata se změnami, které prodělala naše společnost od svobodné první republiky přes totalitní systémy nacistický a komunistický. A. Jindra spoluvytvářel obraz naší taneční a populární hudby, podílel se úspěšně na propagaci tohoto žánru v zahraničí a nebýt politické změny v únoru 1948, prosadil by se i tam. Badatelským záměrem bylo shromáždit nové materiály a doplnit dosud známé skutečnosti o tomto skladateli, zasadit je do kontextu a prezentovat v širších souvislostech v konfrontaci s dobou a společností.

Ve druhé části představuje tato bakalářská práce Alfonse Jindru z profesního hlediska - jeho spojení a vliv na osobnosti naší kultury a uplatnění ve svém oboru.

Ve třetí části se blíže zabývá vybranými skladbami a analyzuje je. Snaží se ukázat skladatelův vývoj a jeho ovlivnění dobou a trendy. Souběžně se zmiňuje o vydavatelstvích, orchestrech, textařích, aranžérech, zpěvácích a pomáhá tím objasňovat vliv kultury na společnost a opačně. V závěru se práce snaží vysvětlit příčiny téměř čtyřicetileté úspěšné tvůrčí činnosti Alfonse Jindry, jejíž výsledky prověřené časem jsou neoddiskutovatelné.

Summary

This work is a summary of the life and compositions of the musician and song writer Alfons Jindra, a man whose fortunes were closely entwined with the fortunes and fates within our own society from the time of the First Republic in the years between the first and second world wars, continuing through both the Nazi and communist totalitarian regimes, the end of the height of the latter. He was one of those who defined the shape of our own dance and popular music, very successfully promoting this genre abroad, with every indication of continued success, until cut short by the events of February 1948. The purpose of the present study was to collect new material and relate it to previously known facts, to place it in context by presenting it in the light of the variable social mores and circumstances confronted by Jindra throughout his life.

The second part of this work treats of the composer's Professional aspects, his connection with, and influence on, the cultural figures of his time.

The third part analyses a selection of his pieces in some detail. It attempts to show the composer's own development and how he himself was affected and influenced by contemporary trends. At the same time, it discusses the mutual influences on each other of the contemporary social cultures, and the publishers, bands, lyricists, arrangers and singers of the times. The conclusion seeks to explain why the fruits of this successful career spanning nearly forty-years still command such undisputed admiration.

Zusammenfassung

Die vorliegende wissenschaftliche Arbeit hat zum Anliegen, die Lebensgeschichte und das musikalische Wirken des Komponisten, Arrangeurs und Musikers Alfons Jindra, darzustellen. Alfons Jindra war ein Musiker, dessen Lebensweg eng mit den Veränderungen unserer Gesellschaft, verknüpft war. Aus der Zeit der Ersten Republik, in den Jahren zwischen dem Ersten und Zweiten Weltkrieg und durch die Nazi- und Kommunistischen totalitären Regimes. Alfons Jindra gehörte zu den Musikern, die die Form einer eigenen Tanz und Unterhaltungsmusik definierten und sehr erfolgreich zur Förderung dieses Genres im Ausland, mit allen Zeichen des Erfolges, beitrugen. Somit schuf sich Alfons Jindra viele Kontakte zu ausländischen Künstlern und damit Steigerung des Bekanntheitsgrades der tschechischen Tanz und Unterhaltungsmusik. Durch die politischen Änderungen des Februars 1948, wurden diese ausländischen Kontakte leider abgebrochen. Das Ziel dieser Studie war es, neues Material zu dieser Thematik zu sammeln und in Beziehung zu den bisher bekannten Fakten zu bringen. In einem breiteren Kontext, werden die variablen sozialen Sitten und Umstände, mit denen A. Jindra in seinem Leben konfrontiert wurde, dargestellt.

Der zweite Teil dieser Arbeit behandelt die professionellen Aspekte der Komponisten sowie die Verbindung und den Einfluss von Alfons Jindra auf die kulturellen Persönlichkeiten seiner Zeit.

Der dritte Teil analysiert eine Auswahl seiner Stücke und einiger Details. Es wird aufgezeigt, wie die Komponisten und ihre eigene Entwicklung, wie Alfons Jindra selbst durch die zeitgenössischen Strömungen betroffen und beeinflusst wurden. Zur gleichen Zeit wird die gegenseitige Beeinflussung auf andere zeitgenössische soziale Kulturen, den Verlagen, Bands, Texter, Arrangeure und Sänger der damaligen Zeit, erörtert. In der Schlussfolgerung wird versucht zu erklären, warum für die kreative künstlerische Arbeit von Alfons Jindra und die damit verbundene erfolgreiche Karriere, seit über 40 Jahren eine unbestrittene Bewunderung besteht.

Anotace

Příjmení a jméno autora:	Příkryl Ivo
Katedra a fakulta:	Katedra muzikologie, FF UP v Olomouci
Název práce:	Alfons Jindra
Vedoucí práce:	PhDr. Ingrid Silná, Ph.D.
Počet znaků:	140 818
Počet stran:	76
Počet příloh:	12
Počet titulů použité literatury:	30

Klíčová slova: - Jindra, Alfons, 1908-1978
- hudební skladatel – Česko – 20. století
- hudební aranžér – Česko – 20. století
- textař – Česko – 20. století
- Prostějov (Česko)
- Praha (Česko)
- R. A. Dvorský (Česko)
- Orchestr Karla Vlacha (Česko)

Charakteristika práce: Bakalářská práce ALFONS JINDRA mapuje životní osudy a dílo skladatele, hudebníka, člověka, jehož cesta je úzce spjata se změnami, které prodělala naše společnost od svobodné první republiky přes totalitní systémy nacistický a komunistický. A. Jindra spoluvytvářel obraz naší taneční a populární hudby, podílel se úspěšně na propagaci tohoto žánru v zahraničí a nebýt politické změny v únoru 1948, prosadil by se i tam. Badatelským záměrem bylo shromáždit nové materiály a doplnit dosud známé skutečnosti o tomto skladateli, zasadit je do kontextu a prezentovat v širších souvislostech v konfrontaci s dobou a společností. Ve druhé části představuje tato bakalářská práce Alfonse Jindru z profesního hlediska - jeho spojení a vliv na osobnosti naší kultury a uplatnění ve svém oboru. Ve třetí části se blíže zabývá vybranými skladbami a analyzuje je. Snaží se ukázat skladatelův vývoj a jeho ovlivnění dobou a trendy. Souběžně se zmiňuje

o vydavatelstvích, orchestrech, textařích, aranžérech, zpěvácích a pomáhá tím objasňovat vliv kultury na společnost a opačně. V závěru se práce snaží vysvětlit příčiny téměř čtyřicetileté úspěšné tvůrčí činnosti Alfonse Jindry, jejíž výsledky prověřené časem jsou neoddiskutovatelné.

Prameny a literatura

Prameny

DOPIS Jiřího Sternwalda dr. Vlastimilu Vrbelovi ze dne 14. 12. 1998.

Osobní archiv dr. Vlastimila Vrbelu.

DOPIS Miloslava Ducháče dr. Vlastimilu Vrbelovi ze dne 14. 6. 2005.

Osobní archiv dr. Vlastimila Vrbelu.

DOPIS Zdeňka Petra dr. Vlastimilu Vrbelovi ze dne 23. 7. 1994.

Osobní archiv dr. Vlastimila Vrbelu.

DOPISY PhDr. Jiřiny Fikejzové dr. Vlastimilu Vrbelovi ze dne: 5. 11. 2005, červen 1995.

Osobní archiv dr. Vlastimila Vrbelu

DOPISY R. A. Dvorského Alfonsi Jindrovi ze dne: 6. ledna 1947, 17. ledna 1947,

21. března 1947, 13. dubna 1947, 21. dubna 1947, 18. prosince 1947.

Osobní archiv pana Jaroslava Langera.

DOPISY Zbyška Malého Alfonsi Jindrovi ze dne: 17. července 1969, 4. října 1969,

30. ledna 1970. Osobní archiv pana Jaroslava Langera.

FONOTÉKA Českého rozhlasu Ostrava. Vlastní nahrávky skladeb Alfonse Jindry.

[CD - kopie]. Osobní archiv dr. Vlastimila Vrbelu

JINDRA, Alfons. Bolero. Rukopis uložen v archivu Jaroslava Langera.

JINDRA, Alfons. Dívka k rytmu zrozená: Pokouším se zapomenout.

Praha: R. A. Dvorský, 1940.

JINDRA, Alfons a Jaroslav Moravec. Povím to tancem: Recept na náladu.

Praha: R. A. Dvorský, 1942.

ALFONS, Jindra. Sentimentální. Rukopis uložen v soukromém archivu Jaroslava Langera.

JINDRA, Alfons. Váš dům šel spát: Tolikrát, už tolikrát. Praha: Státní nakladatelství

krásné literatury, hudby a umění, 1955.

LANGER, Alfons. Abunowas: symphonic foxtrot. Braunschweig: E. K. B. – Verlag.

(Rok vydání neuveden, cca 1930).

OSOBNÍ ROZHOVORY s panem Jaroslavem Langerem ze dne: 8. 9. 2011, 46. 10. 2011,

22. 11. 2011, 24. 11. 2011, 11. 2. 2012, 14. 3. 2012, 6. 4. 2012.

OSOBNÍ ROZHOVORY s dr. Vlastimilem Vrbelem ze dne: 8. 1. 2012, 9. 1. 2012,

15. 1. 2012, 3. 2. 2012, 14. 2. 2012, 25. 2. 2012, 7. 4. 2012, 19. 4. 2012, 20. 4.

2012, 21. 4. 2012.

ROZHOVOR Ivana Štědrého s paní Linny Langerovou pro rádio Echo. Rok 1994.
Kopie na magnetofonovém pásku. Osobní archiv Jaroslava Langerá.
SKLADATEL ALFONS JINDRA. [Gramodeska]. Vydal Supraphon, mono,
1013 2266 H. 1978.
SJEZD SWINGAŘŮ: desetiletí české swingové hudby 1939/1947. [Gramodeska].
Vydal Supraphon, mono, 0 13 0531-32, 1968.
TO BYL ALFONS JINDRA. [CD]. Vydalo nakladatelství Alfi, Supraphon, 2008.
TRNKA, J., V. Dvořák, A. Jindra a H. Zagorová. Hrajeme k tanci: dance orchestra.
Proč. Kulatý svět. Praha: Panton, 1966.

Studie a články

DORUŽKA, Lubomír. Alfons Jindra – skladatel. In: Melodie, 1965, r. 3, č. 7, s. 145.
DORUŽKA, Lubomír. Co chcete vědět o jazzu. In: Mladý svět, 1960, č. 18, s. 12.
DORUŽKA, P., L. Anglie objevuje nového Frimla. In: Jazz 1947, r. I, č. 4, s. 12.
JINDRA, Alfons (autor neuveden). Alfons Jindra vzpomíná. In: Štafeta, 1973,
č. 4, s. 20 - 22.
MALÝ, Zbyšek. Král melodií. In: Ostravský večerník, 1970, pátek 5. června, s. 4.
POZNEJTE NAŠE AUTORY: ALFONS JINDRA. (autor neuveden). In: Hudba pro
radost, 1959, leden, únor, s. 1.
REDAKČNÍ KRUH. Arnošt Kavka. In: Melodie, 1972, r. 10, č. 3, s. 86.
Sternwald, Jiří. Plná náruč vzpomínek aneb Celý život s hudbou, divadlem a filmem.
In: Týdeník rozhlas, 1996, č. 2/96 – 31/96, s. 1 – 121.
TITZL, Stanislav. Alfons Jindra mistr melodie. In: Hudba pro radost, 1965,
květen – červenec, s. 8 - 9.
TITZL, Stanislav. Říká to písní: Alfons Jindra. In: Gramorevue, 1978, r. 14, č. 9, s. 9.
VANDERKA, Arne. Tak pane Vlach, my to berem! In: Melodie, 1985, r. 23, č. 4, s. 4.
ZE SVĚTA. (Autor neuveden). In: Melodie, 1978, r. 16, č. 7, s. 202.

Literatura

DORUŽKA, Lubomír. Panoráma populární hudby 1918/1978. Praha: Mladá fronta, 1981.
FIKEJZOVÁ, Jiřina. Povolání: textařka. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0738-5

- HÁLA, Vlastimil. Základy aranžování moderní populární hudby. Praha: Panton, 1980.
- HLOBIL, Emil. Nauka o hudebních formách. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963.
- HOLZKNECHT, Václav. Jaroslav Ježek & Osvobozené divadlo. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, n. p., 1957.
- HRČKOVÁ, Nad'a. Dějiny hudby VI – Hudba 20. Století (2). Praha: Euromedia Group, k.s. – Ikar, 2007. ISBN 978-80-249-0978-3.
- HYBŠ, Václav – FRÝBA, Miloš. Kde jsou noty, tam je bída: Václav Hybš vzpomíná. Praha: Nakladatelství Tváře, 2002. ISBN 80-86574-02-4.
- JANEČEK, Karel. Harmonie rozborem. Praha: Supraphon, 1982.
- JANEČEK, Karel. Melodika. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1956.
- JIRÁK, K. B. Nauka o hudebních formách. Praha: Hudební matice umělecké besedy, 1946.
- KLEMENT, Miloslav. Nástroje symfonického orchestru. Praha: Panton, 1961.
- KOFRONĚ, Jaroslav. Učebnice harmonie. Praha: Supraphon, 1968.
- KOLEKTIV AUTORŮ. Čeští skladatelé současnosti. Praha: Panton, 1985.
- KOTEK, Josef. Dějiny české populární hudby a zpěvu (1918 - 1968). Praha: Academia, 1998.
- KOTEK, Josef – HOŘEC, Jaromír. Kronika české synkopy. Díl II. 1939 - 1961. Praha: Supraphon, 1990.
- KRAUTGARTNER, Karel. O instrumentaci tanečního a jazzového orchestru. Praha: Panton, 1961.
- KROTIL, Zdeněk. Aranžování pro moderní taneční orchestr. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, n. p., 1960.
- MATZNER, A. – POLEDŇÁK, I. – WASSERBERGER, I. a kolektiv. Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby I. Část věcná. Druhé, doplněné vydání. Praha: Supraphon, 1990.
- MĚCHÝŘ, Jan. O novodobých dějinách Československa. Praha: Magnet-Press, 1991.
- MICHELS, Ulrich. Encyklopedický atlas hudby. Přeložil M. Srnka, S. Bergmannová, J. Frei, L. Chvátilová, D. Stranofský. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2000. ISBN 80-7106-238-3.
- PETR, Zdeněk. Hudba přítelkyně: Padesát let za redakčním, režijním i psacím stolem. Vydal vlastním nákladem Jiří Petr, 2003.
- POLÁK, Jiří. Když králem byl SWING: Jaroslav Malina nejen v rytmu swingu. Praha: Nakladatelství Ostrov, 2006. ISBN 80-86289-46-X.
- POLEDŇÁK, Ivan. Úvod do problematiky hudby jazzového okruhu. Druhé vydání.

- Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. ISBN 80-2444-1256-X.
- POŠ, Vladimír. Nauka o hudebních formách. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961.
- SIVÁČEK, Jan. Kompozičná práca aranžéra modernej tanečnej hudby.
Bratislava: Panton, 1967.
- SUCHÝ, Jiří. Historky Ferdinanda Havlíka: jak je zapsal a převyprávěl Jiří Suchý. Praha:
Maxdorf s. r. o., 2006. ISBN 978-807345-165-3.
- TRAXLER, Jiří. Já nic, já muzikant. Praha: Magnet – Press, 1994. ISBN 80-85434-92-X.
- VRUBEL, Vlastimil. To byl Alfons Jindra. Kostelec na Hané: Vydavatelství Jola,
2008.
- VYSLOUŽIL, Jiří. Hudební slovník II. díl: Skladatelé a hudební spisovatelé. Vizovice:
Nakladatelství LÍPA – A. J. Rychlík, 1998. ISBN 80-86093-23-9.
- ZAPLETAL, Jiří – MAJER, Jiří. Gustav Brom: Můj život s kapelou. Praha: Thalia,
1994. ISBN 80-900684-2-1.

Internetové stránky

http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2579 [cit. 2012-01-08].

<http://www.cs-retromusic.net/> [cit. 2012-02-13].

Použité zkratky

a, b, c...	malé díly
A, B, C...	velké díly
i	introdukce
m	mezivěta
k	koda
T	tónika
S	subdominanta
D	dominanta
II	druhý stupeň v tónině
VI	šestý stupeň v tónině
VII	sedmý stupeň v tónině
MZA	Moravský zemský archiv Brno

PŘÍLOHY

Seznam příloh

Textové přílohy

Seznam skladeb Alfonse Jindry

Obrazové přílohy

- Příloha č. 1 Alfons Jindra foto z roku 1968
- Příloha č. 2 Alfons Jindra s orchestrem BROADWAY BOYS (třetí zleva)
foto z roku 1927
- Příloha č. 3 SCHLACHT-LANGER'S SYNCOPATED ORCHESTRA
(A. Jindra vpravo nahoře) foto z roku 1928
- Příloha č. 4 A. Jindra s orchestrem LANGER'S BROS ORCHESTRA (čtvrtý zleva)
foto z roku 1929
- Příloha č. 5 A. Jindra s orchestrem R. A. Dvorského (první zprava dole)
foto z roku 1934
- Příloha č. 6 Alfons Jindra foto z roku 1934
- Příloha č. 7 svatební foto Alfonse a Liny 1935
- Příloha č. 8 A. Jindra s orchestrem Jiřího Sternwalda z roku 1939
(první zleva)
- Příloha č. 9 zpěvačka Inka Zemánková
- Příloha č. 10 program turné orchestru R. A. Dvorského - květen 1941
(č. 6 a č. 9 skladby A. Jindry)
- Příloha č. 11 rukopis Alfonse Jindry (asi rok 1963)

Seznam skladeb Alfonse Jindry		
Název	Druh skladby, autor textu	Registrace u OSA
Abu nowas	orchestrální skladba	29. 11. 1934
An den Frühling	úprava E. Griega, orchestrální skladba	22. 3. 1973
Ať tančí celý svět	orchestrální skladba	30. 10. 1975
Autostopem	orchestrální skladba	22. 10. 1963
Až nám bude dvakrát tolik	píseň, text Miroslav Zikán	30. 11. 1961
Až ty a já	píseň, text Ivo Fischer	28. 1. 1968
Až udeří má hodina	píseň, text Jindřich Balík	12. 2. 1969
Básník	píseň, text Jiří Štrébl	30. 3. 1963
Bláznivý den	orchestrální skladba	5. 2. 1960
Blíž a blíž	píseň, text Jaroslav Moravec	17. 2. 1948
Blues	orchestrální skladba	21. 4. 1958
Bolero	orchestrální skladba	20. 4. 1955
Boogie pro Jarmilku	píseň, text Eduard Krečmar	12. 4. 1962
Bráška	píseň, text Simona Mikolášková	18. 5. 1978
Cesta domů	píseň, text Vladimír Dvořák	9. 3. 1949
Cesta za tebou	píseň, text vlastní	20. 12. 1957
Co na tom	píseň, text Vilda Dubský	18. 2. 1957
Čapí omyl	píseň, text Alois Matoušek	7. 5. 1960
Či je posvícení	píseň, text Svatopluk Radešinský	9. 2. 1976
Čtyři dopisy	píseň, text Jiří Kafka	19. 2. 1957
Dans ma Barque	píseň, text vlastní	19. 10. 1935
Děkujem ti písničko	píseň, text Miroslav Zikán	7. 9. 1960
Diogenes	píseň, text Jiřina Fikejzová	21. 2. 1966
Dívka k rytmu zrozená	píseň, text Jaroslav Moravec	30. 11. 1940
Dnes není všední den	píseň, text Jiří Traxler senior	9. 3. 1949
Důlky ve tvářích	píseň, text Karel Kozel	4. 5. 1944
Dupy, dup	orchestrální skladba	12. 3. 1940
Du warst mir ein Frühlingmärchen	píseň, text vlastní	2. 7. 1935
Dva zlaté prstýnky	orchestrální skladba	27. 7. 1937
Dvě přání mám	píseň, text Karel Kozel	20. 7. 1945
Elegie	orchestrální skladba	20. 2. 1956
Heute gehen wir zusammen aus	píseň, text vlastní	15. 2. 1935
Hlava v dlaních	píseň, text Lubomír Černík	21. 4. 1958
Hodiny spí	píseň, text Jaroslav Moravec	10. 11. 1939

Hudba v oblacích	píseň, text Jaroslav Moravec	17. 5. 1943
Chraňte si lásku	píseň, text Václav Fischer	21. 3. 1973
Chvilíčku spát	píseň, text Vladimír Dvořák	15. 10. 1963
Chyťte brouka	píseň, text Jaroslav Moravec	15. 11. 1939
Ideální muž	píseň, text Jaromír Hořec	4. 8. 1959
Ik houd van jou o, Greta Garbo	píseň, text vlastní	19. 10. 1935
Jako loňský sníh	píseň, text Jaroslav Moravec	20. 2. 1941
Já mám ráda sokola	píseň, text Karel Hrnčíř	26. 1. 1938
Jde jaro ulicí	píseň, text Jiřina Fikejzová	7. 4. 1961
Jdi dál od všech krás	píseň, text Simona Mikolášková	z pozůstalosti
Jednu píseň znám	orchestrální skladba	3. 4. 1973
Jen s tebou	orchestrální skladba	12. 1. 1970
Je tak hezká	píseň, text Miroslav Zikán	4. 3. 1965
Jiří se nežení	píseň, text Bohuslav Nádvorník	9. 12. 1953
Jsem tvůj – jsi můj	píseň, text Jiří Aplt	5. 4. 1947
Jsou taky jiné	píseň, text Václav Fischer	7. 4. 1967
Káčátka	orchestrální skladba	20. 11. 1953
Kam léto odlétá	píseň, text Václav Fischer	25. 11. 1970
Kapitáne chyt' se mraků	píseň, text Zdeněk Borovec	29. 2. 1968
Když táborák vzplál	píseň, text vlastní s Aloisem Hausnerem	22. 2. 1935
Kolem dokola	orchestrální skladba	3. 4. 1973
Komu zpívá déšť	píseň, text Simona Mikolášková	z pozůstalosti
Koncert nemluvnat	píseň, text Jaroslav Moravec	14. 1. 1940
Kopřiva	píseň, text Jiří Zeman	22. 10. 1963
Korálky z jeřabin	píseň, text Jiřina Fikejzová	3. 10. 1958
Kouzelné smyčce	orchestrální skladba	23. 4. 1954
K poslechu a tanci	směs, orchestrální skladba	28. 6. 1951
Krajkový vějíř	orchestrální skladba	5. 5. 1972
Krok za krokem	orchestrální skladba	9. 2. 1976
Kubana	orchestrální skladba	28. 12. 1962
Kulatý svět	píseň, text Vladimír Dvořák	28. 11. 1965
Lady čeká námořníka	píseň, text Jiří Voldán	3. 5. 1937
Láska na kolech	píseň, text František Zachárník	11. 11. 1960
Láska s velkým „L“	píseň, text Jaroslav Moravec	3. 8. 1940
Láska tot' prelud pouhý	píseň, text i hudba s A. Hausnerem	15. 2. 1935

Legenda	orchestrální skladba	21. 5. 1957
Lento	orchestrální skladba	28. 12. 1962
Letní vánek	orchestrální skladba	24. 5. 1952
Lenka	orchestrální skladba	12. 11. 1965
Líbej mě lásco má	píseň, text Václav Fischer	7. 4. 1967
Lichá	píseň, text Václav Fischer	11. 6. 1969
Lod' mých snů	píseň, text Jindřich Balík	12. 1. 1970
Malá vzpomínka	orchestrální skladba	5. 3. 1951
Malé nádraží	píseň, text Zbyšek Malý	7. 9. 1960
Malý brouček	píseň, text Jindřich Balík	9. 1. 1968
Má madona	píseň, text Václav Fischer	1. 3. 1966
Má milá důlečky v tváři má	píseň, text vlastní	2. 8. 1940
Má milá tancuje	píseň, text Bohuslav Nádvorník	21. 11. 1953
Má osm svátků	píseň, text Alois Matoušek	11. 11. 1960
Marně čekám na psaní	text Vladimír Dvořák	6. 6. 1956
Maskovaná milenka	píseň, hudba s Romanem Blahníkem text Jiří Balda a K. M. Walló	6. 6. 1956
Máš ji psát	píseň, text Zdeněk Borovec	30. 10. 1975
Medison organo	orchestrální skladba	15. 10. 1963
Meditace	hudba s Bedřichem Nikodemem orchestrální skladba	14. 2. 1961
Mein kleines Fräulein	píseň, text Walter Schacht	1. 11. 1934
Mé keño je pouze pro dva	píseň, text K. Zelený	5. 2. 1935
Melancholický valčík	orchestrální skladba	4. 5. 1954
Melancholie	orchestrální skladba	17. 6. 1975
Melancholie – Lento	orchestrální skladba	12. 4. 1962
Melancholie – Intermezzo	orchestrální skladba	28. 11. 1965
Melodie Alfonse Jindry	orchestrální skladba	neuvedeno
Měsíc za mřížemi	píseň, text Jaroslav Moravec	4. 1. 1940
Mezi kapkami	text Barbora Krumlová	28. 1. 1968
Měsíční svit	orchestrální skladba	15. 10. 1963
Mlčení ve dvou	píseň, text Jaroslav Moravec	14. 1. 1940
Moc se mi stýská	píseň, text Jiří Horčíčka	23. 10. 1957
Modlitbu pro tebe mám	píseň, text Václav Fischer	30. 11. 1966
Modrý obzor	orchestrální skladba	1. 3. 1966
My boy my lady	píseň, text vlastní	25. 5. 1935
Nábřeží snů	píseň, text Jiří Aplt	19. 12. 1968

Na čtyřech strunách	orchestrální skladba	4. 5. 1954
Nádherný máj	píseň, text Simona Mikolášková	9. 2. 1976
Náhrdelník z mušlí	píseň, text Simona Mikolášková	25. 3. 1976
Nástup olympioniků	orchestrální skladba	27. 10. 1975
Na vlnách valčíku	orchestrální skladba	5. 5. 1972
Na vodu napsané	píseň, text Jindřich Balík	5. 10. 1967
Ne, ach, ne	píseň, text Jaroslav Moravec	14. 12. 1943
Neber si to tolik k srdci	píseň, text vlastní	10. 6. 1935
Nechod' dnes na moře	píseň, text Jindřich Balík	10. 11. 1969
Nechod' se mnou	píseň, text Jiří Aplt	5. 4. 1947
Nejkrásnější cesta	píseň, text Karel Kozel	14. 5. 1960
Nejtišší hudba	píseň, text Ivo Havlů	7. 5. 1960
Neodcházej	píseň, text Jaroslav Moravec	4. 2. 1942
Nepočítej léta	píseň, text Bohuslav Nádvorník	19. 2. 1957
Nesnáze s láskou	píseň, text Olga Hlavatá	12. 11. 1965
Nestůj tam tak sám	píseň, text i hudba s A. Hausnerem	22. 2. 1935
Nevím kde	píseň, text i hudba s A. Hausnerem	16. 8. 1935
Něco mi na památku dej	píseň, text Jaroslav Moravec	20. 2. 1945
Nokturno	orchestrální skladba	4. 5. 1954
Novelletta	orchestrální skladba	1956
Obláček	píseň, text Ivo Havlů	15. 10. 1963
Odešel	píseň, text Vilda Dubský	27. 8. 1941
Orientál	orchestrální skladba	5. 10. 1967
Orinoko	píseň, text Karel Kubeš	21. 4. 1958
Pár vzpomínek	píseň, text Jiří Aplt	17. 2. 1948
Piruety	orchestrální skladba	5. 3. 1975
Píseň a slowfox	orchestrální skladba	20. 12. 1957
Píseň černých bratří	píseň, text Vladimír Dvořák	25. 3. 1952
Píseň o štěstí	píseň, text Jindřich Balík	25. 11. 1970
Píseň starého kapitána	píseň, text Jindřich Balík	12. 2. 1969
Píseň starého vysloužilce	orchestrální skladba	27. 10. 1975
Písnička jen tak	píseň, text Zbyšek Malý	1. 3. 1966
Písnička z krajkoví	píseň, text Vladimír Dvořák	17. 11. 1960
Plaménky v očích tvých	píseň, text Jaroslav Moravec	4. 2. 1942
Plnoletá	píseň, text Václav Fischer	7. 4. 1967

Podzimní nálada	orchestrální skladba	18. 7. 1936
Pokouším se zapomenout	píseň, text Vilda Dubský	3. 6. 1940
Polární záře	orchestrální skladba	3. 4. 1973
Poslední čardáš	píseň, text Ladislav Máča	12. 10. 1953
Poslední den na horách	píseň, text Karel Kubeš	17. 11. 1960
Poslední schůzka	píseň, text Jiří Štrébl	19. 2. 1957
Poušť	píseň, text Miroslav Zikán	17. 12. 1963
Potopený svět	píseň, text Václav Fischer	19. 12. 1968
Povím to tancem	píseň, text Jaroslav Moravec	4. 2. 1942
Právě padá sníh	píseň, text Ivo Fischer	25. 11. 1970
Pražské lipsi	orchestrální skladba	7. 5. 1960
Pražské plesy	orchestrální skladba	6. 2. 1956
Pražské zvony	píseň, text Erich Sojka	27. 1. 1961
Pražský déšť	píseň, text Karel Šiktanc	28. 12. 1962
Prima den	píseň, text J. Kincl	21. 3. 1973
Proč se mi žádný nedvoří	píseň, text Václav Fischer	19. 12. 1968
Přešel bych devatery hory	píseň, text Karel Kozel	5. 3. 1953
Přijďte večer k nám	píseň, text Jiří Aplt	5. 4. 1947
Přijď za mnou	píseň, text Jiřina Fikejzová	21. 2. 1966
Přišlo s tebou slunce	píseň, text Jaromír Hořec	14. 5. 1960
Přítel měsíc	píseň, text Karel Kozel, Karel Čejka	4. 3. 1965
Přítel telefon	píseň, text Jiří Štrébl	20. 11. 1953
Psáno je ve hvězdách	píseň, text Jaroslav Moravec	17. 5. 1943
Půlnoc řeřaví	píseň, text Barbora Krumlová	7. 4. 1967
Půlnoční vítr	píseň, text Zbyněk Vavřín	24. 9. 1964
Radost mám	píseň, text Karel Kozel	20. 7. 1945
Recept na náladu	píseň, text Jaroslav Moravec	23. 4. 1942
Romance	orchestrální skladba	9. 2. 1976
Romance lásky	píseň, text Jiří Mládek	5. 4. 1947
Rosemary	orchestrální skladba	11. 1. 1971
Rozmarné housle	orchestrální skladba	3. 10. 1958
Ruce v kapsách	píseň, text Zbyšek Malý	23. 6. 1971
Růže v okně	píseň, text Jiří Aplt	17. 2. 1948
Růžová zahrada	píseň, text Simona Mikolášková	z pozůstalosti
Řekni, kde zůstal ten pláč	píseň, text Zbyšek Malý	10. 11. 1969

Sám, jen sám	píseň, text Václav Fischer	10. 11. 1969
Sedmero básní	píseň, text Zbyšek Malý	19. 12. 1968
Sedmimílové boty	píseň, text Jaromír Hořec	8. 10. 1956
Selanka	orchestrální skladba	27. 1. 1961
Sentimentální	píseň, text Zbyněk Vavřín	31. 3. 1963
Scherzo	orchestrální skladba	22. 3. 1965
Srdce mé líbej (Líbej mě děvče)	píseň, text Jaroslav Moravec	4. 2. 1942
Sliby jsou chyby	píseň, text Miroslav Zikán	7. 9. 1960
Sobí spřežení	orchestrální skladba	17. 6. 1975
Spěte dál	píseň, text Zdeněk Borovec	19. 12. 1968
Spící město	orchestrální skladba	10. 2. 1965
Srdce plné hudby	píseň, text Jiřina Fikejzová	15. 10. 1963
Stesk	píseň, text Jana Miková	7. 9. 1960
Stříbrná klec	píseň, text Jindřich Balík	25. 11. 1970
Stříbrné tóny	orchestrální skladba	28. 12. 1962
Stupínky do nebe	píseň, text Jaroslav Moravec	27. 8. 1941
Summer storm	viz skladba Neodcházej	
Svět je veselý	píseň, text Jaroslav Moravec	20. 7. 1945
Šťastné chvíle	orchestrální skladba	4. 5. 1954
Tak tedy končí..	píseň, text Václav Fischer	23. 6. 1971
Ta naše cestička v údolí	píseň, text spolu s Aloisem Hausnerem	29. 11. 1934
Těžké vybrání	píseň, text Karel Kozel	17. 11. 1960
Tichý kout	píseň, text Václav Fischer	12. 12. 1965
Sto tisíc kilometrů	orchestrální skladba	14. 2. 1952
To je on	píseň, text František Zacharník	30. 11. 1961
Tolik přátel	píseň, text Jiří Kafka	27. 1. 1961
Tolikrát, už tolikrát	píseň, text Vladimír Dvořák	26. 12. 1954
To není jenom tak	píseň, text Miroslav Zikán	21. 4. 1958
To se přece stává	píseň, text Barbora Krumlová	10. 11. 1969
To se ví	píseň, text Jiřina Fikejzová	28. 1. 1968
To už je dávno	píseň, text Ivo Fischer	5. 3. 1975
Treadin on a cloud	viz skladba Přijďte večer k nám	
Tři minuty hudby	píseň, text Jaroslav Moravec	7. 8. 1943
Třistapětašedesátkrát	píseň, text Oldřich Filčík, Z. Vavřín	11. 12. 1962
Tvůj dopis	píseň, text Jiří Štrébl	10. 2. 1956

Tvůj krok zní	píseň, text Jaroslav Moravec	5. 4. 1947
Twilight hour	viz skladba Pár vzpomínek	
Ty a žádná jiná	píseň, text Vilda Dubský	6. 6. 1956
Ty jsi moje slabá stránka	píseň, text Karel Kozel	11. 7. 1942
Ty spíš	píseň, text Jaroslav Moravec	17. 5. 1943
Uhranutý	píseň, text J. Štenglová	7. 5. 1960
Ukolébavka pro pana Andersena	píseň, text Zbyšek Malý	10. 11. 1969
U nás pod strání	píseň, text Václav Fischer	23. 6. 1971
Upřímný nápadník	píseň, text Alois Matoušek	28. 12. 1962
Usměj se do kaluží	píseň, text Zbyšek Malý	19. 12. 1968
Úsměvy	orchestrální skladba	21. 2. 1966
Uspěchaný den	orchestrální skladba	11. 11. 1960
Už dozrával len	píseň, text Zdeněk Borovec	5. 5. 1972
Už modrej činžák zhas	píseň, text Václav Fischer	28. 11. 1965
Valčík	orchestrální skladba	3. 6. 1940
Váš dům šel spát	píseň, text Vladimír Dvořák	23. 4. 1954
V dobré náladě	orchestrální skladba	21. 11. 1953
Večer a světlo svící	píseň, text Karel Kozel	14. 11. 1955
Večerní romance	orchestrální skladba	14. 2. 1961
Večer v horách	orchestrální skladba	22. 11. 1951
Věčný román	píseň, text Jaroslav Moravec	12. 3. 1940
Velký den	píseň, text Miroslav Zikán	6. 6. 1956
Veronika	píseň, text Miroslav Zikán	22. 4. 1964
V nebi je všední den	píseň, text Jaroslav Moravec	5. 4. 1947
Vosí hnízdo	orchestrální skladba	4. 5. 1954
Vpravo, vlevo	píseň, text Jaroslav Moravec	4. 2. 1942
Vraťte mi blues	píseň, text Zbyšek Malý	2. 8. 1962
Výr	píseň, text O. Krijtová	12. 11. 1967
Vyříd'te jí, že se vrátím	píseň, text Jiřina Fikejzová	8. 10. 1956
Vy víte, jak jste krásná	píseň, text Karel Kozel	20. 7. 1945
Vyznání	píseň, text Karel Kozel	9. 2. 1962
Vzhůru kotvy	píseň, text Zdeněk Borovec	30. 11. 1961
Vzpomínej se mnou	píseň, text Zbyšek Malý	25. 11. 1970
Vzpomínej v dobrém	píseň, text Miroslav Zikán	7. 4. 1967
Vzpomínka při čaji	píseň, text Bohuslav Nádvorník	21. 5. 1967

While you are sleeping	viz skladba Ty spíš	
Začínáme charlestonem	orchestrální skladba	11. 11. 1960
Zas kvetou kaštany	píseň, text Václav Fischer	19. 12. 1968
Zastaveníčko	úprava melodie Franze Schuberta	27. 6. 1974
Zastaveníčko	orchestrální skladba	21. 6. 1953
Závoj z leknínů	píseň, text Václav Fischer	27. 6. 1974
Zavři oči	píseň, text Miroslav Zikán	24. 9. 1964
Zázrak	píseň, text Miloň Čepelka	29. 2. 1968
Zda vzpomeneš	píseň, text spolu s Aloisem Hausnerem	24. 10. 1934
Zima už nám bílé psaní píše	píseň, text Simona Mikolášková	9. 2. 1976
Zlaté kapradí	píseň, text Václav Fischer	30. 11. 1976
Zní mi v uších	píseň, text Václav Fischer	22. 4. 1964
Zpívající kytara	orchestrální skladba	31. 3. 1963
Zpívejte si všichni s námi	píseň, text vlastní	16. 4. 1937
Ztracený klíč	píseň, text Jaroslav Moravec	7. 8. 1943
Žluté listí	orchestrální skladba	30. 11. 1966

příloha č.1

Alfons Jindra

foto z roku 1968

příloha č. 2

Alfons Jindra s orchestrem BROADWAY BOYS (třetí zleva)

foto z roku 1927

příloha č. 3

SCHLACHT-LANGER'S SYNCOPATED ORCHESTRA (A. Jindra vpravo nahoře)

foto z roku 1928

příloha č. 4

A. Jindra s orchestrem LANGER'S BROS ORCHESTRA (čtvrtý zleva)

foto z roku 1929

příloha č. 5

A. Jindra s orchestrem R. A. Dvorského (první zprava dole)

foto z roku 1934

příloha č.6

Alfons Jindra

foto z roku 1934

příloha č. 7

svatební foto Alfonse a Liny 1935

příloha č. 8

A. Jindra s orchestrem Jiřího Sternwalda z roku 1939 (první zleva)

příloha č. 9

zpěvačka Inka Zemánková

program turné orchestru R. A. Dvorského - květen 1941

(č. 6 a č. 9 skladby A. Jindry)

Program koncertu:

FILM • OPERETA • PÍSEŇ • JAZZ

1. BABIČKA (J. J. Fiala)
2. ŠTĚSTÍ PRO DVA - »Praha je krásná« (J. Stelibský - K. Melíšek)
zpívá Zdena Vincíková
3. Promluvit s »Ní« (A. Wolf - J. Moravec) zpívá R. A. Dvorský
4. NOVÉ PÍSNĚ KAMILA BĚHOUNKA
(Slova Karel Kozel - arrangement autorovo)
5. OHNIVÉ LÉTO (Tálinský rybníček) - Jiří Srnka
zpívá R. A. Dvorský, Allanovy sestry a Melody Boys
6. ROSE MARIE (Rudolf Friml - arrangement: ALLAN orchestr)
7. Charly (Fred Raymond - Vilda Dubský) zpívá Zdena Vincíková
8. ZA TICHÝCH NOCÍ (Rudolf Friml - arrang. Jiří Traxler)
zpívají Allanovy sestry a R. A. Dvorský

PŘESTÁVKA.

9. MELODIE AL JINDRY (Slova J. Moravec, arrangement ALLAN)
10. Modrý květ (Jaroslav Moravec) zpívají Allanovy sestry
11. MUZIKANTSKÁ LIDUŠKA (J. J. Fiala)
12. Hadvový Romeo (Vilda Dubský) zpívá Zdena Vincíková
13. Moje píseň začíná (Vilda Dubský) zpívá R. A. Dvorský
14. MINULOST JANY KOSINOVÉ (Modravé dáčky) (Jiří Srnka - K. Walló)
zpívají: Zdena Vincíková, Allanovy sestry a Melody Boys.
15. RUŽE Z ARGENTINY (Jara Beneš - arrangement Zd. Petr) orchestr

PŘESTÁVKA.

16. REFRÉNY JIŘÍHO TRAXLERA
(Slova Karel Kozel - arrangement autorovo)
17. Tipitín. Maria Grewer. (J. Moravec) zpívají Allanovy sestry
18. OPERETA - »Jsem zamilován« (Willy Schmidt - Gentner - Ela Hrušková)
zpívá R. A. Dvorský
19. DAJNA (arrangement Zdeňka Petra)
20. Celý svět si zpívá (Vilda Dubský) zpívá Zdena Vincíková
21. SMĚS POPULÁRNÍCH PÍSNÍ 1940-41 (arrangement Jiří Traxler)

Zlín: 14. V. 1941 - Píčov: 15. V. - Olomouc: 16. V. - Brno: 17., 18. V.
Vítkovice: 19. V. - Prostějov: 20. V. - M. Ostrava 21. V. - Turnov 23. V.
Pardubice: 25. V. - Hradec Kr. 26. V. - Písek: 27. V. - Plzeň: 28., 29. V.
22. května 1941 • PRAHA - LUCERNA • 31. května 1941

R. A. Dvorský

SE SVÝM 35 ČLENNÝM ORCHESTREM

A SOLISTY Z. VINCÍKOVOU, ALLANOVÝMI SESTRAMI

ARRANGEMENT:

Koncertní ředitelství: BEDŘICH SPURNÝ - Praha II. - Lucerna

OBSAZENÍ ORCHESTRU:

Jazz: Oto Ejem - House: Karel Málek, Ant. Drábek, Frant. Fišer, Pavel Mrázek,
Rudolf Fiala, Jar. Šíp, Fr. Koubek, Jos. Straus - Viola: Jiří Rataj, Vladimír Hájek
Cello: Václav Beran, Josef Groš - Basa: Josef Smítal, Lad. Novák - Kytara:
O. Tolínovský - Fléto: Karel Čermák - Saxofon: Jan Novák, Fr. Kubík, J. Pelant,
J. Vitoš - Jazz-trubka: Karel Vacek, Václav Bláha, Ant. Kühnel - Pozoun:
Fr. Horáček, Ant. Vališ, Jan Číž - Klavír: Jiří Traxler.

ZPĚV:

ZDENA VINCÍKOVÁ A ALLANOVY SESTRY

rukopis Alfonse Jindry (asi rok 1963)

Sentimentální *Alfonse Jindra*

slowly

mp

000

p

